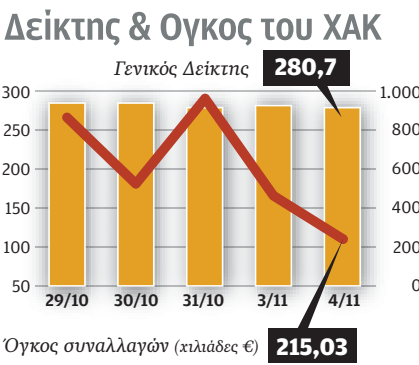

EUROBANK Ποντάρει στα Γραφεία Αντιπροσωπείας

Σε Ινδία, Άμπου Ντάμπι, Ισραήλ και Σαουδική Αραβία στοχεύει η Eurobank ώστε να γίνει επιχειρηματικός κόμβος της Νοτιοανατολικής Μεσογείου και να ενισχύσει το διεθνές αποτύπωμα του Ομίλου. Ταυτόχρονα, η Eurobank μετατρέπεται σε συνεκτικό κρίκο μεταξύ του ευρωπαϊκού κεφαλαίου και των αναδυόμενων ασιατικών ευκαιριών με κερδοφόρες δραστηριότητες στο εξωτερικό. **Σελ. 4**

Με Nurofen, ο πονοκέφαλος δεν θα χαλάσει τη στιγμή.

ΑΦΗΣΤΕ ΤΟΝ ΠΟΝΟ ΣΕ ΕΜΑΣ

ΔΙΑΒΑΣΤΕ ΠΡΟΣΕΚΤΑ ΤΙΣ ΟΔΗΓΙΕΣ ΧΡΗΣΗΣ. ΣΥΝΔΕΙΞΤΕ ΤΟΝ ΑΥΤΟ ΚΑΙ ΤΟΝ ΚΑΤΑΡΧΗΣΤΗ ΕΛ. ΝΕΟ

NUROFEN EXPRESS

ΓΕΝΙΚΟΣ ΕΛΕΓΚΤΗΣ Ιδιωτικές εισφορές στον Φορέα με... προσδοκίες

Γκριζα σημεία στην οικονομική ενίσχυση του Φορέα Κοινωνικής Στήριξης από ιδιωτικές εισφορές εντοπίζει ο γενικός ελεγκτής. Στα ευρήματα καταγράφονται αρκετές περιπτώσεις εταιρειών που, ενώ συνεισέφεραν σημαντικά ποσά για ενίσχυση του κοινωνικού έργου του Φορέα, είχαν κάποιες μορφές οικονομική δραστηριότητα με το κράτος. Κάποιες διαπραγματεύονταν συμβόλαιο αρκετών εκατομμυρίων. **Σελ. 6**

ΕΛΛΑΔΑ ΓΕΩΤΡΗΣΗ ΣΤΗΝ ΚΡΗΤΗ ΑΠΟ ΤΗΝ ΕΧΧΟΝΜΟΒΙΛ Σελ. 7

ΟΥΑΝΓΚ ΤΣΟΥΑΝΦΟΥ Ο «ΤΙΜΟΝΙΕΡΗΣ» ΤΗΣ BYD ΕΓΙΝΕ Ο ΠΛΟΥΣΙΟΤΕΡΟΣ ΚΙΝΕΖΟΣ Σελ. 9

Μέρα κρίσης η σημερινή για την ΑΤΑ

Πώς θα διαμορφωθεί το τοπίο στα εργασιακά και ποιες είναι οι προϋποθέσεις για τη διατήρηση της εργατικής ειρήνης

Τέλος στο πολύμνο σιρίαλ της ΑΤΑ αναμένεται να δοθεί σήμερα. Το ζήτημα είχε μετατραπεί σε θρίλερ για γερά νευρά το τελευταίο διάστημα, καθώς παρά τις προσπάθειες που καταβάλλονταν για γεφύρωση του χάσματος μεταξύ εργοδοτών και συν-

δικαιωτών, δεν κατέστη δυνατόν να βρεθεί η χρυσή τομή. Η κυβέρνηση αναμένει τις τελικές απαντήσεις των εργοδοτών στο πλαίσιο συγκλίσεων που πρότεινε. Μετά από περίπου έξι μήνες κοινωνικού διαλόγου, όπου μεσολάβησαν μια απεργία από μέρους

των συνδικαλιστών και μια γνωμάτευση από μεριάς των εργοδοτών, βρισκόμαστε ενώπιον πιθανής συμφωνίας. Ο Πρόεδρος της Δημοκρατίας Νίκος Χριστοδουλίδης πραγματοποίησε ξεχωριστές συναντήσεις με τα δυο μέρη, όπου διαφάνηκε ότι οι

συνδικαλιστές έφυγαν ευχαριστημένοι, ενώ οι εργοδότες αποχώρησαν προβληματισμένοι. Εξάλλου, δεν είναι τυχαίο ότι την Κυριακή η συνάντηση με τις εργοδοτικές οργανώσεις διήρκεσε πέραν των τεσσάρων ωρών. Οι συνδικαλιστικές οργανώσεις έκαναν

την Παρασκευή καταρχήν αποδεκτό το πλαίσιο. Όπως όλα δείχνουν η σημερινή κοινή σύσκεψη ΟΕΒ και ΚΕ-ΒΕ στις 4 το απόγευμα αναμένεται να καθορίσει το μέλλον της ΑΤΑ και συνάμα τη νέα κατεύθυνση που θα λάβουν οι εργασιακές σχέσεις. **Σελ. 3**

Ρεκόρ πτήσεων καταγράφηκε στην Ευρώπη

Το ιστορικό ρεκόρ για τον μεγαλύτερο αριθμό πτήσεων μέσα σε μία εβδομάδα στο ευρωπαϊκό δίκτυο σημειώθηκε στις 25-31 Αυγούστου 2025. Σύμφωνα με τα στοιχεία του ευρωπαϊκού οργανισμού Eurocontrol, ξεκίνησε την εβδομάδα τέσσερις χώρες, η Ρουμανία, η Βουλγαρία, η Σλοβενία και η Αυστρία, κατέγραψαν τον υψηλότερο ημερήσιο αριθμό ελεγχόμενων πτήσεων στην ιστορία τους, συμπεριλαμβανομένων των αναχωρήσεων, των αφίξεων καθώς και των υπερπτήσεων (πρόκειται για τις στρατιωτικές πτήσεις σε ξένο εθνικό έδαφος). Περισσότερες από τις μισές χώρες της περιοχής έχουν καταγράψει το 2025 τον υψηλότερο ημερήσιο αριθμό πτήσεων που είχαν ποτέ. **Σελ. 14**

ΕΞΥΠΝΟΣ ΤΟΥΡΙΣΜΟΣ Η Κύπρος σε προσωποποιημένη ψηφιακή εμπειρία

Με επένδυση 600.000 ευρώ από το υπουργείο Τουρισμού, το ΤΕΠΑΚ δημιουργεί την πρώτη ολοκληρωμένη, προσωποποιημένη τουριστική εμπειρία της Κύπρου. Αναμένεται να είναι διαθέσιμη για δοκιμή τον Ιούλιο του 2026. Το έξυπνο εργαλείο θα περιλαμβάνει 8.000 σημεία ενδιαφέροντος. **Σελ. 5**

ΚΥΠΡΙΑΚΟ Μόνο φραστικές υποδείξεις Ε.Ε. προς την Τουρκία

Φραστικές υποδείξεις προς την Τουρκία για τη λύση του Κυπριακού επιστρατεύει η Κομισιόν στην ετήσια έκθεση προόδου, χωρίς κάποιο μοχλό πίεσης. Αντίθετα με τα ζητήματα του Κυπριακού, η έκθεση της Κομισιόν προσγειώνει την Άγκυρα σε σχέση με την ευρωπαϊκή της προοπτική. **Σελ. 7**

21ο ECONOMIST Ευκαιρίες και προκλήσεις φέρνει το ΑΙ Σελ. 4

ΠΑΓΚΟΣΜΙΑ ΑΝΗΣΥΧΙΑ
Και οι μεγάλοι έχουν χρέη
Σελ. 12

ΚΥΡΙΟ ΑΡΘΡΟ / ΤΟΥ ΓΙΑΝΝΟΥ ΣΤΑΥΡΙΝΙΔΗ

Το συναρπαστικό ταξίδι των τραπεζών

Η νέα εποχή δοκιμάζει τη λειτουργική ανθεκτικότητα των τραπεζών. Ανεξαρτήτως ψηφιακής διείσδυσης, οι τράπεζες θα κληθούν να διαχειριστούν την αλληλεπίδραση των παραδοσιακών κινδύνων με τους ψηφιακούς. Το βάρος της ευθύνης βρίσκεται στα διοικητικά συμβούλια.

Οι παραδοσιακοί τραπεζικοί κίνδυνοι είναι πιστωτικοί, κινδύνου αγοράς και ρευστότητας. Το περιβάλλον όμως αλλάζει και νέοι κίνδυνοι που σχετίζονται με τις ψηφιακές φιλοδοξίες των τραπεζών κάνουν την εμφάνισή τους. Κινδύνου σχετικού με την κυβερνοασφάλεια και τις ψηφιακές τεχνολογίες. Ένα περιβάλλον που καθιστά τις τράπεζες ευάλωτες σε ένα σκηνικό αβεβαιότητας που σκεπάζει την παγκόσμια οικονομία.

Σήμερα το τραπεζικό περιβάλλον είναι ακόμη πιο σύνθετο και από το σοκ του 2013, τότε που οι επιπτώσεις χρειάστηκε να εφαρμοσθούν νέους δείκτες επιμέτρησης της ανθεκτικότητας σε ένα δύσκολο περιβάλλον διαχείρισης των παραδοσιακών κινδύνων. Για άλλη μια φορά η συγκυρία δεν αφήνει περιθώριο για εκπώσεις στα ζητήματα εσωτερικής διακυβέρνησης.

Οι ψηφιακές φιλοδοξίες των τραπεζών τις εκθέτουν σε ένα περιβάλλον αυξημένης πολυπλοκότητας. Και εδώ ακριβώς είναι που βρίσκεται η ανάγκη για νέους τρόπους προσέγγισης και επιλογής διοικητικών συμβούλων, μιας και το ζητούμενο είναι η απόκτηση νέων δεξιοτήτων και γνώσεων σε έναν κόσμο που αλλάζει ραγδαία.

Τα διοικητικά συμβούλια των τραπεζών θα πρέπει να στελεχώνονται με κατάλληλα άτομα αναλόγως του είδους και του επιπέδου των κινδύνων που αντιμετωπίζει η κάθε τράπεζα. Άτομα με κατάλληλες γνώσεις, ικανότητες και εμπειρίες που θα μπορούν να κατανοήσουν τους σύγχρονους κινδύνους, να τους παρακολουθήσουν εξελικτικά και να λάβουν αποφάσεις. Παλαιότερες μετρήσεις έδειξαν ότι αρκετά άτομα που συμμετέχουν σε διοικητικά συμβούλια δεν αφιέρωναν τον απαραίτητο χρόνο για να κατανοήσουν το επιχειρηματικό μοντέλο και τους κινδύνους που πηγάζουν μέσα από αυτό.

Για ενίσχυση της διακυβέρνησης οι τράπεζες χρειάζεται να προσελκύσουν άτομα με διαφορετικές εμπειρίες και γνώσεις, έτσι που να αποφεύγεται το φαινόμενο της ομαδικής σκέψης. Εκείνης της κατάστασης πραγμάτων που οδηγεί σε ομοφωνίες και έναν πανομοιότυπο τρόπο σκέψης.

Αν και πρόσφατη παγκόσμια έρευνα ανέδειξε πως τρεις στους τέσσερις επικεφαλής διαχείρισης κινδύνων αναγνωρίζουν την κυβερνοασφάλεια ως τη μεγαλύτερη απειλή, η Ευρώπη παρουσιάζει σημαντικά περιθώρια βελτίωσης όσον αφορά τη στελέκωση από άτομα που αντιλαμβάνονται τη νέα ψηφιακή εποχή. Μία εποχή που εξελίσσεται και αλληλοεπιδρά με όλα όσα συμβαίνουν γύρω μας, περιλαμβανομένων των γεωπολιτικών εντάσεων.

Σε περιόδους γεωπολιτικών εντάσεων, όπως αυτή που διανύουμε τώρα, οι κυβερνοεπιθέσεις είναι αυξημένες έχοντας στο επίκεντρο τις τράπεζες. Και εδώ ακριβώς είναι το πρόβλημα, αφού έλεγχοι που έχουν διενεργηθεί αναδεικνύουν πως σε αρκετές περιπτώσεις οι τράπεζες δεν είναι κατάλληλα προετοιμασμένες

αφού απουσιάζει η στρατηγική επικοινωνίας που θα αξιοποιηθεί σε ένα ατυχές περιστατικό. Πάνω όμως και από την επικοινωνιακή στρατηγική, βρίσκεται η πραγματική λύση στο πρόβλημα που δεν είναι άλλη από τη διαχρονική επένδυση στη μάρκα, το brand όπως είναι γνωστό.

Τα διοικητικά συμβούλια των τραπεζών καλούνται με ορθολογισμό να αποφασίσουν την κατανομή πόρων ανάμεσα σε δυο κρίσιμες κατηγορίες επενδύσεων. Αναφερόμαστε στην προσαρμογή και την καινοτομία. Από τις επενδύσεις στην καινοτομία δεν θα μπορούσε να λείψει η τεχνητή νοημοσύνη, η οποία εκτός από κεφάλαια θα απαιτήσει και εξειδικευμένες γνώσεις που καλό είναι να υπάρχουν εσωτερικά και συγκεκριμένα στα πάνω κλιμάκια της ηγεσίας.

eurobank.cy

Είμαστε όλοι πρωτοπόροι.
Γιατί οι καθημερινές μας επιλογές,
μας πηγαίνουν όλους μπροστά.

EUROBANK

Της **ΔΩΡΙΤΑΣ ΓΙΑΝΝΑΚΟΥ**

Τέλος στο πολύμηνο σίριαλ της Αυτόματης Τιμариθμικής Αναπροσαρμογής (ΑΤΑ) αναμένεται να δοθεί σήμερα. Το ζήτημα της ΑΤΑ είχε μετατραπεί σε θρίλερ για γερά νεύρα το τελευταίο διάστημα, καθώς παρά τις προσπάθειες που καταβάλλονταν για εξεύρεση συγκλίσεων και γεφύρωση του χάσματος μεταξύ εργοδοτών και συνδικαλιστών δεν κατέστη δυνατόν να βρεθεί η χρυσή τομή. Η ανανέωση της υπάρχουσας μεταβατικής ρύθμισης είχε ισχύ μέχρι το τέλος του Ιούνη, ενώ προβλέπεται ότι η ολοκληρωμένη συμφωνία θα τεθεί σε ισχύ την 1η Ιανουαρίου του 2026, αποκαθιστώντας την αγοραστική δύναμη των μισθών στο 100%.

Μετά από περίπου 6 μήνες κοινωνικού διαλόγου, όπου μεσολάβησαν μια απεργία από μέρους των συνδικαλιστών και μια γνωμάτευση από μεριάς των εργοδοτών, βρισκόμαστε ενώπιον μιας πιθανής συμφωνίας.

Η κυβέρνηση έδρασε σε αρκετές περιπτώσεις ως μεσολαβητής με κινήσεις που μερικές φορές επιδείνωσαν την κατάσταση, προκαλώντας μεγαλύτερους τριγμούς στις ήδη τεταμένες σχέσεις των δυο πλευρών. Ο Πρόεδρος της Δημοκρατίας Νίκος Χριστοδουλίδης, κατά την τελευταία προσπάθεια εξεύρεσης συμφωνίας για το θέμα, πραγματοποίησε ξεχωριστές συναντήσεις με τα δυο μέρη όπου διαφάνηκε ότι οι συνδικαλιστές έφυγαν ευχαριστημένοι, ενώ οι εργοδότες αποχώρησαν προβληματισμένοι. Εξάλλου, δεν είναι τυχαίο ότι την Κυριακή η συνάντηση των εργοδοτικών οργανώσεων με τον Πρόεδρο διήρκεσε πέραν των τεσσάρων ωρών.

Υπενθυμίζεται ότι οι συνδικαλιστικές οργανώσεις την Παρασκευή στην κοινή συνάντηση που πραγματοποιήθηκε με τους υπουργούς Οικονομικών, Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων, έκαναν καταρχήν αποδεκτό το πλαίσιο

Η μεγαλύτερη ανησυχία των ΚΕΒΕ, ΟΕΒ είναι ο αντίκτυπος στην οικονομία – Στη σημερινή κοινή σύσκεψη θα τεθούν επί τάπητος τα υπέρ και τα κατά του πλαισίου.

συγκλίσεων που διαμορφώθηκε αναφορικά με τον διάλογο για την ΑΤΑ. Από την άλλη, οι εργοδότες κατέδειξαν την ανησυχία τους αναφορικά με την αναπροσαρμογή του κατώτατου μισθού με βάση την ΑΤΑ.

Στο σήμερα

Όπως όλα δείχνουν η σημερινή κοινή σύσκεψη ΟΕΒ και ΚΕΒΕ στις 4 το απόγευμα αναμένεται να καθορίσει το μέλλον της ΑΤΑ και συνάμα τη νέα κατεύθυνση που θα λάβουν οι εργασιακές σχέσεις.

Από την πλευρά των εργοδοτικών οργανώσεων, το μήνυμα που δίνεται είναι ότι τους απασχολεί η επόμενη μέρα

για την οικονομία του τόπου τόσο στο σενάριο έγκριστος του πλαισίου όσο και στο σενάριο απόρριψής του. Είναι γεγονός, τονίζουν οι εργοδότες, ότι στον εργοδοτικό κόσμο υπάρχουν και πολέμοι αλλά και υποστηρικτές του πλαισίου. Ωστόσο, ξεκαθαρίζουν ότι οι εκτελεστικές επιτροπές των οργανώσεων θα ζυγίσουν τα υπέρ και τα κατά με επιδίωξη να προωθηθεί αυτό που είναι σοφότερο για την οικονομία της χώρας. Όπως σημειώνεται από πλευράς των εργοδοτών, οι οργανώσεις τάσσονται υπέρ μιας δικαιότερης ΑΤΑ με κοινωνικό πρόσημο. Πιο συγκεκριμένα, οι εργοδότες επιμένουν σε μια δικαιότερη κατανομή με έμφαση τους χαμηλόμισθους και οροφές στις

απολαβές έτσι ώστε να αποφευχθούν οι στρεβλώσεις.

Την ίδια ώρα προκρίνουν τον περιορισμό των αυτοματισμών που αφορούν μισθολογικές αυξήσεις χωρίς σύνδεση με την παραγωγικότητα ή τις δυνατότητες των επιχειρήσεων, επισημαίνοντας ότι στόχος είναι η ΑΤΑ να δοθεί με έμφαση σε αυτούς που πραγματικά έχουν ανάγκη και να σταματήσει ο έντονος διαχωρισμός ανάμεσα σε δημόσιο και ιδιωτικό τομέα.

Ιδιαίτερη έμφαση θα δώσουν οι εργοδοτικές οργανώσεις κατά τη διάρκεια της σημερινής τους κρίσιμης σύσκεψης στις επιπτώσεις του πλαισίου που προτείνεται στην οικονομία και το βάρος που θα μετακυλιστεί στον ιδιωτικό

τομέα και τον καταναλωτή. Η μεγαλύτερη διαφωνία των εργοδοτικών οργανώσεων εστιάζεται κυρίως στον ετήσιο υπολογισμό της ΑΤΑ στον κατώτατο μισθό. Οι εργοδότες ευνοούν την απόδοση της στον κατώτατο ανά διετία, μαζί με το διάταγμα για τον κατώτατο μισθό. Όπως τονίζουν, μια αύξηση της τάξης του 10% στον κατώτατο μισθό, σε συνδυασμό με την ΑΤΑ, επιβαρύνει άμεσα το μισθολόγιο. Θέτουν μάλιστα τον προβληματισμό ότι εφόσον οι αυξήσεις στον ιδιωτικό και δημόσιο τομέα έφτασαν στο 4% κατά μέσο όρο χωρίς την ΑΤΑ, τέτοιου είδους αυτοματισμοί ενδέχεται να θέσουν σε περιπέτειες την οικονομία της χώρας.

Σήμερα κρίνονται όλα για την ΑΤΑ

Πώς θα διαμορφωθεί το τοπίο στα εργασιακά και ποιες είναι οι προϋποθέσεις για τη διατήρηση της εργατικής ειρήνης

Πολέμιους αλλά και οπαδούς έχει αποκτήσει το πλαίσιο συγκλίσεων που διαμορφώθηκε από την κυβέρνηση, η οποία αναμένει σήμερα τις τελικές απαντήσεις των εργοδοτών.

Σε σχέση με τις φοροαπαλλαγές που τους έδωσε η κυβέρνηση, οι εργοδότες υπογραμμίζουν ότι ουδέποτε αποτέλεσε το μεγαλύτερο ζήτημα. Αυτό που ήταν καίριας σημασίας ήταν να πείσουν ότι η λογική των αυτοματισμών επιδεινώνει τις ανισότητες. Υπενθυμίζεται ότι η κυβέρνηση ανέβασε το ποσοστό από την επιστροφή της παρακωρηθείσας ΑΤΑ σε ετήσια βάση προς τους εργοδότες, στο 30% από 15%, ενώ στην αρχική πρόνοια του πλαισίου έφθανε το 50%.

Παράλληλα, δηλώνουν δυσανεσπτιμένοι με τους χειρισμούς της κυβέρνησης για το θέμα, καθώς όπως σημειώνουν, προσπαθούν να διορθώσουν και να επαναπροσδιορίσουν το εργασιακό πλαίσιο την ώρα που η κυβέρνηση σφυρίζει αδιάφορα.

Το δίλημμα

Το κρίσιμο ερώτημα που πλανάται είναι αν η ΑΤΑ στη σημερινή της μορφή συμβάλλει στην κοινωνική δικαιοσύνη ή αν δημιουργεί ανισορροπίες ανάμεσα σε τομείς και κατηγορίες εργαζομένων. Δεν πρέπει να αγνοηθεί το γεγονός ότι στην περίπτωση που δεν εγκριθεί το προτεινόμενο πλαίσιο και δεν επιτευχθεί συμφωνία, η επόμενη μέρα κρίνεται ταραχώδης για τα εργασιακά καθώς προμηνύονται απεργιακά μέτρα με ανυπολόγιστες ζημιές στην οικονομία. Ως εκ τούτου, οι εργοδότες αναμένεται να επιδιώξουν μια ισορροπημένη απόφαση, λαμβάνοντας υπόψη τους τρεις βασικούς πυλώνες, τη βιωσιμότητα των επιχειρήσεων τους, την ευημερία της κοινωνίας και τη σταθερότητα της οικονομίας.

Η σημερινή σύσκεψη των εργοδοτών αναμένεται να καθορίσει την τύχη του διαλόγου και τη μορφή που θα λάβει η εργατική ειρήνη τα επόμενα χρόνια.

Όποια και αν είναι η απόφασή τους, το ΚΕΒΕ και η ΟΕΒ δηλώνουν πως θα μιλήσουν «ανοικτά και ξεκάθαρα» για τις θέσεις τους, δίνοντας το πλήρες πλαίσιο στους επιχειρηματίες και την κοινωνία.

Οι συντεχνίες

Οι συντεχνίες θεωρούν το πλαίσιο ως ένα πρώτο βήμα προκειμένου να επεκταθεί περαιτέρω ο θεσμός καλύπτοντας σταδιακά μεγαλύτερο αριθμό εργαζομένων και προκωρούν σε πανσυνδικαλιστική σύσκεψη σήμερα νωρίς το απόγευμα για να ενημερώσουν και τις υπόλοιπες οργανώσεις. Μιλώντας στην εκπομπή «ΔΙΑΣΠΟΡΑ ΕΙΔΗΣΕΩΝ» του ΣΠΟΡ FM 95.00 ο γενικός γραμματέας της ΠΑΣΥΔΥ Στράτης Ματθαίου δήλωσε πως «έχουν υπάρξει σημαντικές συγκλίσεις, έμειναν δύο θέματα. Η συμπερίληψη της ΑΤΑ στον κατώτατο μισθό (εάν θα είναι κάθε χρόνο ή κάθε δύο χρόνια), και τα αντισταθμιστικά προς τους εργοδότες σε σχέση με την πρόσθετη ΑΤΑ που θα καταβάλλουν και αφορά σε κάποιες φορολογικές ελαφρύνσεις».

Ο κ. Ματθαίου ανέφερε πως «πάμε σταδιακά στο 100%». Από την 1η Ιανουαρίου θα καταβάλλεται το 80%, την 1η Ιουλίου του 2026 θα πάει στο 90% και μέχρι την 1η Ιουλίου του 2027 θα φτάσει στο 100%.

Ελλάδα: Πρόγραμμα απασχόλησης 50.000 ανέργων ύψους 220 εκατ.

Θα εργασθούν για 6 μήνες σε επιχειρήσεις με μηνιαίο μισθό έως 704 ευρώ

Της **ΡΟΥΛΑΣ ΣΑΛΟΥΡΟΥ**

Πρόγραμμα απασχόλησης 50.000 ανέργων, με μισθό έως 704 ευρώ τον μήνα, για 6 μήνες, ξεκινάει το υπουργείο Εργασίας σε συνεργασία με τη Δημόσια Υπηρεσία Απασχόλησης (ΔΥΠΙΑ). Οι ωφελούμενοι θα εργαστούν για έξι μήνες σε επιχειρήσεις ιδιωτικού τομέα. Η χρηματοδότηση του προγράμματος, ύψους 220 εκατ. ευρώ, γίνεται μέσω του ΕΣΠΑ 2021-2027 και η υποβολή των αιτήσεων από τις ενδιαφερόμενες επιχειρήσεις θα παραμείνει ανοικτή μέχρι την εξάντληση του προϋπολογισμού. Η σχετική πλατφόρμα για εγγραφές και εκδήλωση ενδιαφέροντος από τις επιχειρήσεις αναμένεται να λειτουργήσει εντός της εβδομάδας, ενώ οι άνεργοι θα προτείνονται από τη ΔΥΠΙΑ.

Αναλυτικά, η διαδικασία για τη συμμετοχή στο πρόγραμμα έχει ως εξής:

- Οι άνεργοι υποδεικνύονται με στατιστικό σημείωμα από τους εργασιακούς συμβού-

Αφορά άτομα ηλικίας άνω των 30 ετών. Προτεραιότητα έχουν οι μακροχρόνια άνεργοι.

λους της ΔΥΠΙΑ, από το αρμόδιο Κέντρο Προώθησης Απασχόλησης.

- Οι επιχειρήσεις υποβάλλουν αίτηση εκδήλωσης ενδιαφέροντος μέσω του Gov.gr περιγράφοντας την ειδικότητα και το εκπαιδευτικό επίπεδο των ανέργων στους οποίους επιθυμούν να παρέχουν θέση απόκτησης επαγγελματικής εμπειρίας. Υπεύθυνη για την υλοποίηση της δράσης είναι η Δημόσια Υπηρεσία Απασχόλησης, η οποία θα διαχειριστεί τις αιτήσεις των επιχειρήσεων, την υπόδειξη των ωφελουμένων που θα καλύψουν τις θέσεις, αλλά και την καταβολή της αποζημίωσής τους.

Απαραίτητα είναι η ύπαρξη ψηφιακού

Ατομικού Σχεδίου Δράσης (ΑΣΔ) για να αναδειχθούν πληροφορίες που αφορούν το επαγγελματικό προφίλ του κάθε άνεργου, αλλά και τους επαγγελματικούς του στόχους, σύμφωνα με το βιογραφικό του.

Οι επιχειρήσεις, για να συμμετάσχουν στο πρόγραμμα, πρέπει να μην έχουν προβεί σε απόλυση έως και ένα μήνα πριν από την ημερομηνία υποβολής της σχετικής ηλεκτρονικής αίτησης εκδήλωσης ενδιαφέροντος. Οι προσλήψεις θα μπορούν να πραγματοποιηθούν με τον ακόλουθο περιορισμό:

Επιχειρήσεις με προσωπικό έως 3 άτομα μπορούν να αποκτήσουν έναν ωφελούμενο, με προσωπικό 4-9 άτομα έως 2 ωφελούμενους, με 10-19 άτομα προσωπικό έως 3 ωφελούμενους, με 20-30 άτομα προσωπικό έως 5 ωφελούμενους, με 31-50 άτομα προσωπικό έως 8 ωφελούμενους και με πάνω από 50 άτομα προσωπικό έως 20 ωφελούμενους ή έως το 20% του αριθμού των εργαζομένων τους.

Η πλατφόρμα για εγγραφές και εκδήλωση ενδιαφέροντος από τις επιχειρήσεις αναμένεται να λειτουργήσει εντός της εβδομάδας.

Ωφελούμενοι ή αλλιώς ασκούμενοι του προγράμματος θεωρούνται όσοι είναι άνεργοι ηλικίας 30 ετών και άνω (που έχουν συμπληρώσει το 30ο έτος της ηλικίας τους), απόφοιτοι τουλάχιστον δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης, οι οποίοι είναι εγγεγραμμένοι στο ψηφιακό μητρώο ανέργων της ΔΥΠΙΑ τόσο κατά την υπόδειξή τους από το ΚΠΑ2 όσο και κατά την υπογραφή του συμφωνητικού συνεργασίας.

Προτεραιότητα κατά την υπόδειξή τους από τους εργασιακούς συμβούλους της ΔΥΠΙΑ έχουν: α) μακροχρόνια άνεργοι

με τουλάχιστον 24 μήνες εγγεγραμμένες ανεργίας, β) άνεργες γυναίκες, γ) άνεργοι που πλύττονται / κινδυνεύουν από τη φτώχεια (δικαιούχοι ελαχίστου εγγυημένου εισοδήματος), δ) άνεργοι μέσης ηλικίας (45-64 ετών).

Η εργασία θα είναι 6ωρης ημερήσιας διάρκειας, 5 ημέρες την εβδομάδα. Κάθε ασκούμενος θα λαμβάνει καθορή ημερήσια αποζημίωση 32 ευρώ για την εργασία του. Οι επιχειρήσεις δεν δεσμεύονται να διατηρήσουν τον εργαζόμενο - πρώην άνεργο μετά τη λήξη του προγράμματος.

ΑΝΑΛΥΣΗ Του **ΝΙΚΟΥ ΦΙΛΙΠΠΙΔΗ**

Εύπνησαν οι μήνες των ζημιολόγων ΔΕΚΟ

Για τέσσερις δεκαετίες η δημόσια συζήτηση για τις ζημιολόγους ΔΕΚΟ στην Ελλάδα επαναλαμβάνεται σαν πολιτικό déjà vu. Πάνω που είχαμε πιστέψει ότι είχαμε πλέον απαλλαγεί από περιπτώσεις σαν την Ολυμπιακή, την παλιά ΔΕΗ, τον ΟΣΕ ή τη ΛΑΡΚΟ, ήρθε η περίπτωση των ΕΛΤΑ να μας θυμίσει ότι συνεχίζουν να ζουν ανάμεσά μας. Το Δημόσιο συνεχίζει να συστηρεί επιχειρήσεις χωρίς βιώσιμο μοντέλο λειτουργίας και όταν επιχειρεί να το αλλάξει, όπως κάνει η σημερινή κυβέρνηση (με μεγάλη καθυστέρηση), πολιτικοί κάθε είδους και αποχωρήσεων σπεύδουν να εναντιωθούν.

Το ίδιο έργο παίζεται σήμερα με τα ΕΛ-

ΤΑ. Μια κρατική επιχείρηση που συνεχίζει να λειτουργεί με ένα παρωχημένο μοντέλο. Με ζημιές εκατομμυρίων, πλεονάζον προσωπικό σε τομείς ζημιολόγους, μειωμένη ζήτηση, υπηρεσίες που η αγορά έχει αντικαταστήσει προ πολλού και καταστάματα που δεν βγάζουν ούτε τα έξοδά τους. Κι όμως, το μισό και παραπάνω πολιτικό σύστημα ξεσηκώνεται για να υπερασπιστεί τη διατήρηση καταστημάτων που δεν έχουν λόγο ύπαρξης εδώ και πολλά χρόνια.

Η κυβέρνηση, όπως και η διοίκηση του Υπερταμείου, έχουν τις δικές τους ευθύνες. Ανέβηκαν επί έξι χρόνια τις δυσκο- λές αποφάσεις. Δεν ήθελαν να αγγίζουν

ένα «δημόσιο σύμβολο» με πολιτικό κόστος. Προτίμησαν να περιοριστούν σε μια «διαχείριση συρρίκνωσης», αντί για πραγματική ανασυγκρότηση. Στην πράξη, επέλεξαν να παρατείνουν τη ζωή ενός οργανισμού χωρίς προοπτική, απλώς για να μη φανεί η αποτυχία.

Η περίπτωση των ΕΛΤΑ μας θυμίζει ότι το Δημόσιο συνεχίζει να συστηρεί μη βιώσιμες επιχειρήσεις.

Τα ΕΛΤΑ δεν φταίνε, ούτε βέβαια οι εργαζόμενοι τους. Φταίει το πολιτικό σύστημα που δεν τολμάει να κόψει τον ομφάλιο λώρο με τη λογική του «κρατικού μόνιμου». Γιατί σε μια χώρα που έχει ήδη πληρώσει δύο φορές το τιμήμα της αναβλητικότητας, με χρέη και μνημόνια, η εμμονή σε ζημιολόγους ΔΕΚΟ δεν είναι κοινωνικά πολιτικά, είναι οικονομικός παραλογισμός.

Ειδικά στο θέμα των ταχυδρομείων υπάρχουν μοντέλα που πέτυχαν. Η Austrian Post, ο ταχυδρομικός φορέας της Αυστρίας, είναι ένα ζωντανό παράδειγμα επιτυχούς μετασχηματισμού δημόσιας εταιρείας. Από παραδοσιακό ταχυδρομείο μετατράπηκε σε πολυδύναμο όμιλο logistics, ηλεκτρο-

νικού εμπορίου και ψηφιακών υπηρεσιών. Επέκτεινε το δίκτυό της σε υπηρεσίες τραπεζικής μέσω της θυγατρικής της, bank99, επένδυσε στην αυτοματοποίηση και στην τεχνητή νοημοσύνη, ενώ μετέτρεψε τα φυσικά καταστήματα σε κόμβους πολυκαναλικής εξυπηρέτησης.

Δεν ξέρω πόσα από αυτά μπορούν να επιτύχουν τα ΕΛΤΑ σήμερα, όση διάθεση και αν υπάρχει. Μπορούν τουλάχιστον όμως να αυτοχρηματοδοτούνται μπαίνοντας σφήνα στον ανταγωνισμό των διαγωνίων και μαζί να παρέχουν αξιοπρέπεια κάποιες βασικές υπηρεσίες προς τους ανθρώπους της ελληνικής περιφέρειας.

Του ΠΑΝΑΓΙΩΤΗ ΡΟΥΓΚΑΛΑ

Ιδιαίτερη βαρύτητα δίνει η Eurobank στην ίδρυση Γραφείων Αντιπροσωπείας, με στόχο η Eurobank Ltd να γίνει επιχειρηματικός κόμβος για τη Νοτιοανατολική Μεσόγειο. Όντας πολύ κοντά η δημιουργία των Γραφείων Αντιπροσωπείας στη Βομβάν της Ινδίας, σχεδιασμό που είχε κοινοποιήσει ο Όμιλος της Eurobank από το πρώτο τρίμηνο του 2024, μέχρι το τέλος του τρέχοντος έτους αναμένεται να λάβει σάρκα και οστά. Στο πλαίσιο ενημέρωσης-φιλοξενίας δημοσιογράφων από την Ελλάδα στην Κύπρο, οι επικεφαλής της Eurobank Ltd ανέδειξαν για ακόμη μία φορά την εξωστρεφή στρατηγική τους για την ανάπτυξη του διεθνούς αποτυπώματος του Ομίλου. Πέραν της δημιουργίας ωστόσο των Γραφείων Αντιπροσωπείας στη Βομβάν της Ινδίας, η Eurobank Ltd αναμένεται να δημιουργήσει Γραφεία σε Άμπου Ντάμπι, Ισραήλ και Σαουδική Αραβία.

Βάσει των παρουσιάσεων του Ομίλου, η Eurobank Ltd αποτελεί βασικό πυλώνα ανάπτυξης του διεθνούς αποτυπώματος του Ομίλου, με στρατηγικό στόχο να εξελιχθεί σε επιχειρηματικό κόμβο για τη Νοτιοανατολική Μεσόγειο. Μέσω της δραστηριότητάς της, λειτουργεί ως γέφυρα μεταξύ Κύπρου, Ελλάδας και Ευρώπης, ενισχύοντας τη διασύνδεση με νέες δυναμικές αγορές. Όπως τόνισαν οι επικεφαλής, στη νέα εποχή, η τράπεζα ενδυναμώνει την εξωστρέφεια και την περιφερειακή προοπτική του Ομίλου, αναδεικνύοντας την Κύπρο σε περιφερειακό χρηματοοικονομικό κέντρο, κόμβο διεθνούς επιχειρηματικής συνεργασίας και ευρωπαϊκή πύλη εισόδου για επιχειρήσεις από την Ινδία και τη Μέση Ανατολή.

Εστιάζοντας στα Γραφεία Αντιπροσωπείας, τόνισαν πως θα γίνει η έναρξη λειτουργίας έως το τέλος του 2025 γραφείου

Οι δραστηριότητες στο εξωτερικό ήταν κερδοφόρες για τον Όμιλο, αφού τα προσαρμοσμένα καθαρά κέρδη ενισχύθηκαν στην Κύπρο κατά 10,3% έναντι του εννεαμήνου 2024, σε 370 εκατ. ευρώ.

αντιπροσωπείας στη Βομβάν της Ινδίας – με το Άμπου Ντάμπι να ακολουθεί, ενώ έπεται το Ισραήλ και η Σαουδική Αραβία. Στόχος, είναι η ενίσχυση του διεθνούς αποτυπώματος του Ομίλου, αλλά και η τοποθέτηση της Eurobank ως συνεκτικού κρίκου μεταξύ του ευρωπαϊκού κεφαλαίου και των αναδυόμενων ασιατικών ευκαιριών.

Στο πλαίσιο ομίλιας του διευθύνοντα συμβούλου της Eurobank Ltd, κ. Μιχάλη Λούνη, η Eurobank Ltd αναδεικνύεται σε

στρατηγικό επιχειρηματικό κόμβο για τη Νοτιοανατολική Μεσόγειο, συνδέοντας Ευρώπη, Μέση Ανατολή και Ασία, και ενισχύοντας την εξωστρέφεια και την περιφερειακή δυναμική του Ομίλου. Η Κύπρος –όπως είπε– συγκαταλέγεται μεταξύ των κορυφαίων επενδυτών στην Ινδία, ενώ αποτελεί προνομιακό σημείο εισόδου στην Ε.Ε. για ινδικές επιχειρήσεις, διαθέτοντας ένα ευέλικτο και εξειδικευμένο οικοσύστημα επαγγελματικών υπηρεσιών.

Από πλευράς του ο αναπληρωτής διευ-

θύνων σύμβουλος της Eurobank Group και Chief Operating Officer (COO) & Διεθνών Δραστηριοτήτων, κ. Σταύρος Ιωάννου, σημειωσε ότι κομβικός πυλώνας της εξωστρεφούς στρατηγικής είναι η Eurobank Ltd στην Κύπρο, με ενεργητικό ύψους άνω των 28 δισ. ευρώ, επιβεβαιώνοντας την εμπιστοσύνη του Ομίλου στην οικονομία και το επιχειρηματικό περιβάλλον της χώρας. Στόχος αυτής της νέας εποχής, σύμφωνα με τον κ. Ιωάννου, είναι η ανάδειξη της Κύπρου σε επενδυτικό κέντρο

που θα υποστηρίξει την περαιτέρω ανάπτυξη του Ομίλου σε αγορές όπως η Ινδία, η Σαουδική Αραβία, τα Ηνωμένα Αραβικά Εμιράτα και το Ισραήλ. Με την ίδρυση γραφείων αντιπροσωπείας στη Βομβάν μέχρι το τέλος του 2025 και ακολούθως στο Άμπου Ντάμπι, η Eurobank κατά τον κ. Ιωάννου αναδεικνύεται σε κόμβο συνδέσσης των αναδυόμενων αγορών με την Ευρώπη, καθιστώντας την Κύπρο πύλη εισόδου για επιχειρήσεις από την Ινδία και τη Μέση Ανατολή.

Ποντάρει στα Γραφεία Αντιπροσωπείας η Eurobank

Στοχεύει σε Ινδία, Άμπου Ντάμπι, Ισραήλ και Σαουδική Αραβία για να γίνει επιχειρηματικός κόμβος της Νοτιοανατολικής Μεσογείου

Προτεραιότητα η ενίσχυση του διεθνούς αποτυπώματος του Ομίλου, αλλά και η τοποθέτηση της Eurobank ως συνεκτικού κρίκου μεταξύ του ευρωπαϊκού κεφαλαίου και των αναδυόμενων ασιατικών ευκαιριών.

Ευκαιρίες και προκλήσεις φέρνει το ΑΙ

Επηρεάζει αναπόφευκτα οικονομία, εργασία, εκπαίδευση και τις αγορές όπως υπογραμμίστηκε στο 21ο Economist στην Κύπρο

Επιμέλεια ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ ΡΟΥΓΚΑΛΑΣ

Η τεχνητή νοημοσύνη επηρεάζει αναπόφευκτα οικονομία, εργασία, εκπαίδευση, τις αγορές, δημιουργεί ευκαιρίες, αλλά συνοδεύεται και από προκλήσεις. Στο πλαίσιο παρουσιάσεων και συζητήσεων στο 21ο συνέδριο του Economist στην Κύπρο, του οποίου χορηγός επικοινωνίας ήταν η «Καθημερινή» και με την τεχνητή νοημοσύνη να είναι φέτος η κύρια θεματική, τόνιστηκε από πολλούς ομιλητές-συμμετέχοντες πως το ΑΙ είναι εργαλείο το οποίο μπορεί να χρησιμοποιηθεί ορθά από τον ανθρώπινο παράγοντα και να παράγει πολύ σημαντικά αποτελέσματα για την εργασία. Παρόλα αυτά, υπογραμμίστηκε πως

Η παραγωγική ΑΙ «μας βοηθά να κάνουμε τη δουλειά μας καλύτερα», όμως απαιτείται προσεκτική μετάβαση ώστε οι κοινωνίες να αξιοποιήσουν παραγωγικά το δυναμικό της.

υπάρχει ανάγκη για σωστή εποπτεία και ηθική του χρήσης.

Ο διοικητής της Κεντρικής Τράπεζας της Κύπρου (ΚΤΚ) Χριστόδουλος Παταλιδής αναφερόμενος στην τεχνολογική επανάσταση, σημείωσε ότι «η αποτίμηση της τεχνητής νοημοσύνης είναι ήδη πολύ υψηλή», ενώ προειδοποίησε για τον κλιματικό και δημοσιονομικό κίνδυνο σε Ευρώπη και ΗΠΑ. Για το ψηφιακό ευρώ είπε πως «βρισκόμαστε στη δεύτερη φάση προετοιμασίας», με στόχο το νομισματικό πλαίσιο να ολοκληρωθεί κατά την κυπριακή προεδρία. «Τα κρυπτο-περιουσιακά στοιχεία πρέπει να ρυθμιστούν και να εποπτεύονται», κατέληξε, τονίζοντας ότι το «ψηφιακό ευρώ θα δράσει υπέρ της δημιουργίας κι άλλων ψηφιακών ασφαλών νομισμάτων».

Ο κ. Paul Meeks, διευθυντής Έρευνας Τεχνολογίας, Freedom Capital Markets, κατά την ομιλία του τόνισε πως, συχνά τον ρωτούν εάν βρισκόμαστε σε μια φυσικά τεχνητής νοημοσύνης και αν θα σκάσει όπως ακριβώς έσκασε η φούσκα του διαδικτύου. «Απαντώ και στις δύο ερωτήσεις ναι, όμως δεν ανησυχώ για καταστροφή ακόμα», ανέφερε χαρακτηριστικά ο Paul Meeks. Επεξηγώντας τη θέση του, επικαλέστηκε τα ακόλουθα δύο επιχειρήματα: «Πρώτον,

όσοι ξοδεύουν εκατοντάδες δισεκατομμύρια στις GPU (σ.σ. μονάδες επεξεργασίας γραφικών) της NVIDIA έχουν χρήματα να ξεδέψουν. Δεύτερον, οι διευθύνοντες σύμβουλοι καθεμιάς από τις εταιρείες αυτές προσεγγίζουν τις αρχικές μεγάλες δαπάνες τους ως ανταγωνιστικό πλεονέκτημα». Στο πλαίσιο αυτό, ο ίδιος πρόβλεψε ότι οι επιθετικές δαπάνες στον κλάδο θα συνεχιστούν μέχρι το 2027: «Επομένως, επιμένω στις συναλλαγές γύρω από τις υποδομές της τεχνητής νοημοσύνης, παρότι φυσικά ορισμένες εταιρείες –και οι μετοχές τους– μού αρέσουν περισσότερο από άλλες».

Ανθρώπινη εποπτεία

«Η τεχνητή νοημοσύνη δεν μετασχηματίζει απλώς το πώς μεταφέρουμε το χρήμα, αλλά το πώς διαχειριζόμαστε συνολικά την εμπιστοσύνη γύρω από τις χρηματοπιστωτικές υπηρεσίες», σχολίασε ο group chief compliance and risk officer της ECOMMBX και πρόεδρος του ACAMS Cyprus Chapter, Gregory Dellas. Πρόσθεσε κατά την ομιλία του σε πάνελ ότι, η ΑΙ είναι σε θέση να αντλεί δεδομένα εξετάζοντας εκατομμύρια συναλλαγών μέσα σε λίγα δευτερόλεπτα και μπορεί να εντοπίζει αυτά που χάνει το ανθρώπινο μάτι. «Όμως αυτό συνοδεύεται

και από μια τεράστια ευθύνη, την οποία θα πρέπει να ενισχύσει η ανθρώπινη εποπτεία, η οποία θα παραμείνει απαραίτητη», υπογράμμισε.

Παράγοντας κλειδί

Τη θέση πως, «η τεχνολογία επιτρέπει ένα οικονομικό και διαφανές χρηματοπιστωτικό μοντέλο που θα μεταφέρει την αποτελεσματικότητα και τη γνώση στον πελάτη», επεσήμανε η chief communications and regulation officer της One Zero Digital Bank, Raheli Bindman, η οποία χαρακτήρισε παράγοντα-κλειδί την τεχνητή νοημοσύνη. Κατά την κ. Bindman, «το επόμενο βήμα είναι η μετάβαση από τον back-office αυτοματισμό στην προγνωστική και προληπτική οικονομική καθόληση, η οποία θα βοηθά τον πελάτη να αποβάλλει το στρες και να λαμβάνει πιο έξυπνες αποφάσεις με προσωπική εξυπηρέτηση 24/7. Το κλειδί είναι να βοηθήσουμε τους πελάτες να εμπιστευτούν την τεχνολογία τουλάχιστον όσο εμπιστευόταν τον ανθρώπινο τραπεζίτη», ανέφερε χαρακτηριστικά η κ. Bindman.

Εκπαίδευση και ΑΙ

Η εκπαίδευση στην Κύπρο εισέρχεται

σε μια νέα εποχή, όπου η τεχνολογία και η ανθρωποκεντρική παιδαγωγική συνυπάρχουν. Η υπουργός Παιδείας, Αθλητισμού και Νεολαίας της Κύπρου, Αθηνά Μιχαλίδου, σημείωσε ότι «η τεχνητή νοημοσύνη δεν αποτελεί πια μακρινή υπόσχεση, αλλά μια πραγματικότητα που επηρεάζει κάθε πτυχή της καθημερινότητας, της εργασίας και της μάθησης». Όπως εξήγησε, οι τεχνολογικές εξελίξεις δημιουργούν τεράστιες δυνατότητες, αλλά και προκλήσεις, τις οποίες η εκπαίδευση οφείλει να αντιμετωπίσει «με γνώση, ενσυναίσθηση και κριτική σκέψη». Η στρατηγική του υπουργείου στοχεύει σε έναν ουσιαστικό ψηφιακό και παιδαγωγικό μετασχηματισμό: όχι μόνο αναβάθμιση υποδομών αλλά «ενσωμάτωση της τεχνολογίας στη μάθηση με σεβασμό στην παιδαγωγική αξία», σύμφωνα με την κ. Μιχαλίδου, η οποία πρόσθεσε ότι κεντρική προτεραιότητα αποτελεί η ισότιμη πρόσβαση όλων στην ψηφιακή εκπαίδευση και η συνεχιζόμενη επιμόρφωση των εκπαιδευτικών.

Κανείς δεν μένει πίσω

Η τεχνητή νοημοσύνη μπορεί να αποτελέσει καταλύτη για έναν πιο ανθρώπινο πολιτισμό υπό την προϋπόθεση ότι οι κοι-

52,7% συμβολή

Σύμφωνα με τα οικονομικά αποτελέσματα εννεαμήνου 2025 για τον Όμιλο της Eurobank, τα προσαρμοσμένα καθαρά κέρδη διαμορφώθηκαν σε 1,05 δισ. ευρώ, μειωμένα κατά 7,6% σε ετήσια βάση. Τα συνολικά καθαρά κέρδη μειώθηκαν κατά 9,0% έναντι του εννεαμήνου 2024, σε 1,03 δισ. ευρώ και συμπεριλαμβάνουν, μεταξύ άλλων, το κόστος εθελούσιας εξόδου ύψους 26 εκατ. ευρώ στην Ελληνική Τράπεζα, την αρνητική υπεραξία ύψους 58 εκατ. ευρώ από την εξαγορά της CNP Cyprus Insurance και εισφορά σε κυβερνητικά έργα ύψους 19 εκατ. ευρώ. Τα κέρδη ανά μετοχή και η απόδοση των ενσώματων ιδίων κεφαλαίων διαμορφώθηκαν σε 0,28 ευρώ και 16,2% αντίστοιχα.

Οι δραστηριότητες στο εξωτερικό ήταν κερδοφόρες, με τα προσαρμοσμένα καθαρά κέρδη να ενισχύονται σε ετήσια βάση κατά 11,8%, σε 557 εκατ. ευρώ το εννεάμηνο 2025 και να συνεισφέρουν 52,7% στη κερδοφορία του Ομίλου. Ειδικότερα, τα προσαρμοσμένα καθαρά κέρδη ενισχύθηκαν στην Κύπρο κατά 10,3% έναντι του εννεαμήνου 2024, σε 370 εκατ. ευρώ και στη Βουλγαρία αυξήθηκαν κατά 8,7% σε ετήσια βάση σε 167 εκατ. ευρώ. Το σύνολο του ενεργητικού διαμορφώθηκε σε 103 δισ. ευρώ, εκ των οποίων 59,2 δισ. ευρώ στην Ελλάδα, 28,1 δισ. ευρώ στην Κύπρο και 12,7 δισ. ευρώ στη Βουλγαρία.

Τα δάνεια ενισχύθηκαν οργανικά κατά 3,3 δισ. το εννεάμηνο 2025, εκ των οποίων 2 δισ. στην Ελλάδα και 1,2 δισ. ευρώ στο εξωτερικό. Τα συνολικά υπόλοιπα χορηγήσεων (προ προβλέψεων) διαμορφώθηκαν σε 54,3 δισ. ευρώ στα τέλη Σεπτεμβρίου 2025, εκ των οποίων 36 δισ. ευρώ στην Ελλάδα, 8,6 δισ. ευρώ στην Κύπρο και 8,7 δισ. ευρώ στη Βουλγαρία. Σε επίπεδο Ομίλου, τα επιχειρηματικά δάνεια ανήλθαν σε 32,6 δισ. ευρώ τα στεγαστικά σε 12,9 δισ. ευρώ και τα καταναλωτικά σε 4,8 δισ. ευρώ.

Οι καταθέσεις πελατών αυξήθηκαν κατά 0,9 δισ. ευρώ στο τρίτο τρίμηνο του 2025, μετά από μείωση ύψους 0,5 δισ. ευρώ στο πρώτο εξάμηνο του 2025. Τα συνολικά υπόλοιπα καταθέσεων διαμορφώθηκαν σε 79 δισ. ευρώ στα τέλη Σεπτεμβρίου 2025, εκ των οποίων 43,4 δισ. ευρώ στην Ελλάδα, 23,3 δισ. ευρώ στην Κύπρο και 9,7 δισ. ευρώ στη Βουλγαρία. Ο δείκτης χορηγήσεων προς καταθέσεις διαμορφώθηκε σε 66,9% και ο δείκτης κάλυψης ρευστότητας σε 180,4% στους εννέα μήνες του 2025 για τον Όμιλο.

Τα υπό διαχείριση αμοιβαία κεφάλαια πελατών αυξήθηκαν κατά 32% σε ετήσια βάση και διαμορφώθηκαν σε 9,3 δισ. ευρώ στα τέλη Σεπτεμβρίου 2025. Το ενεργητικό και παθητικό των private banking πελατών ενισχύθηκε κατά 10% σε ετήσια βάση και ανήλθε σε 14 δισ. ευρώ στο εννέαμηνο του 2025.

ωνίες θα προετοιμαστούν έγκαιρα. Ήταν το κεντρικό μήνυμα του πανεπιστημιακού και συμβούλου σε θέματα ΑΙ, Νικόλαου Μαυριδίου. «Κανείς δεν πρέπει να μείνει πίσω, πρέπει να κινηθούμε γρήγορα για να προετοιμάσουμε τους πολίτες του κόσμου», τόνισε, επισημαίνοντας ότι η ουσία δεν βρίσκεται μόνο στην εκπαίδευση για τις νέες δεξιότητες αλλά στη διαρκή μάθηση, στη συνεργασία με τις μηχανές χωρίς απώλεια ενσυναίσθησης, και στη θεώρηση της τεχνολογίας ως μέσου κοινής ευημερίας.

Ο ίδιος υπογράμμισε πως «ο στόχος δεν είναι να κάνουμε τους ανθρώπους να δουλεύουν σαν μηχανές, αλλά να κάνουμε τις μηχανές να βοηθούν τους ανθρώπους να σκέφτονται, να δημιουργούν και να φροντίζουν αλλήλους και τη γη». Προειδοποίησε, επίσης, ότι χωρίς συντονισμένες πολιτικές και συνέργειες μεταξύ ακαδημαϊκών κοινότητας, επιχειρήσεων και κυβερνήσεων, «ο κόσμος κινδυνεύει να δει καταστροφικές αυξήσεις στις ανισότητες». Όπως είπε, το στοίχημα δεν είναι η αντικατάσταση του ανθρώπου, αλλά η ενίσχυσή του και αυτό απαιτεί προνοητική δράση, συλλογική βούληση και επένδυση στην παιδεία.

Το σταυροδρόμι

Η εποχή της τεχνητής νοημοσύνης, σύμφωνα με τον διευθύνοντα σύμβουλο και πρόεδρο της PwC Κύπρου, Φίλιππο Σώσεילו, είναι «ένα σταυροδρόμι όπου επανακαθορίζεται τι είναι εγκρίτο, πώς εργαζόμαστε και πώς εξελισσόμαστε». Η πρόκληση, όπως υπογράμμισε, δεν είναι απλώς η τεχνολογική προσαρμογή αλλά η οικοδόμηση ενός εργατικού δυναμικού που να συμβαδίζει με ένα μέλλον που επιταχύνεται διαρκώς. Η παραγωγική ΑΙ, είπε, «μας βοηθά να κάνουμε τη δουλειά μας καλύτερα», όμως απαιτείται προσεκτική μετάβαση ώστε οι κοινωνίες να αξιοποιήσουν παραγωγικά το δυναμικό της. Αναγνώρισε ότι «αναπόφευκτα κάποιες θέσεις θα χαθούν και θα αντικατασταθούν από την τεχνολογία», γι' αυτό και χρειάζεται επανασχεδιασμός των ρόλων και των δεξιοτήτων. «Το ερώτημα δεν είναι τι μπορεί να κάνει η ΑΙ, αλλά τι μπορούν να κάνουν οι άνθρωποι που δεν μπορεί να κάνει εκείνη», σημείωσε, τονίζοντας ότι «δεν θα χάσετε τη δουλειά σας από την ΑΙ, αλλά από κάποιον που τη χρησιμοποιεί καλύτερα».

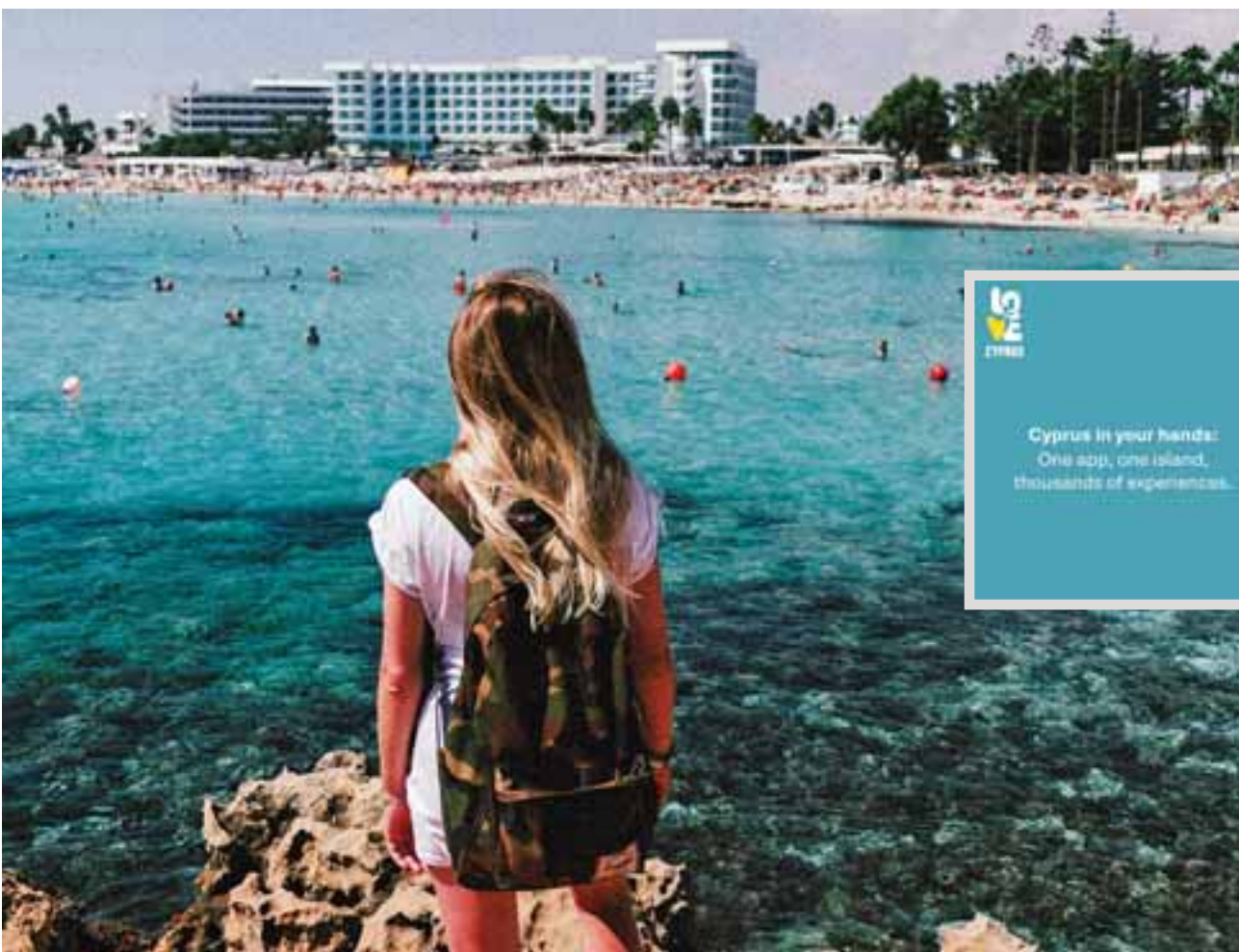
Η Κύπρος στα μέτρα του κάθε επισκέπτη

8.000 σημεία ενδιαφέροντος συμπεριλαμβάνονται στην εξειδικευμένη ψηφιακή εφαρμογή για τον τουρισμό

Της **ΔΩΡΙΤΑΣ ΓΙΑΝΝΑΚΟΥ**

Την ευκαιρία να ζήσουν εμπειρίες στην Κύπρο με βάση τα προσωπικά τους ενδιαφέροντα προσφέρει η καινοτόμα ψηφιακή εφαρμογή που σχεδιάζει το ΤΕΠΑΚ. Η πρωτοποριακή ψηφιακή εφαρμογή, που αναμένεται να αλλάξει τον τρόπο με τον οποίο οι επισκέπτες ανακαλύπτουν και βιώνουν την Κύπρο, υλοποιείται από το Τεχνολογικό Πανεπιστήμιο Κύπρου (ΤΕΠΑΚ) σε συνεργασία με το Υφυπουργείο Τουρισμού. Αποτελεί το επιστέγασμα πολυετούς ερευνητικής και τεχνολογικής εργασίας, με κόστος υλοποίησης €600.000, το οποίο έχει ήδη ενταχθεί στον προϋπολογισμό του Υφυπουργείου Τουρισμού. Η εφαρμογή θα προσφέρει επιλογές στον κάθε επισκέπτη αναλόγως των ενδιαφερόντων του, δημιουργώντας εικόνες και εξειδικευμένη λεπτομερή πληροφόρηση. Ουσιαστικά, το νέο εργαλείο που θα έχουν το επόμενο διάστημα στα χέρια τους όσοι επιθυμούν να επισκεφτούν τη χώρα μας θα αλλάξει τον τρόπο με τον οποίο

θα έχει τη δυνατότητα να σχεδιάσει τη διαδρομή και τις εμπειρίες του βάσει προσωπικών ενδιαφερόντων, πριν ακόμη ταξιδέψει στην Κύπρο. Αυτό που διαφοροποιεί την εν λόγω εφαρμογή σε σχέση με άλλες παρόμοιες προσπάθειες που έχουν γίνει στο παρελθόν, είναι ότι αξιοποιεί δορυφορική σύνδεση για πλοήγηση, προσφέροντας δυνατότητα offline χρήσης. Ειδικότερα, η εφαρμογή έχει σχεδιαστεί ώστε να λειτουργεί αυτόνομα, χωρίς σύνδεση στο διαδίκτυο, προσφέροντας πλήρη πρόσβαση σε χάρτες και καθοδήγηση μετά την αρχική λήψη. Την ίδια ώρα, η εφαρμογή που βρίσκεται στα σκαριά από το ΤΕΠΑΚ θα ενσωματώνει δυνατότητες επεξηγμένων πραγματικότητας (AR), ειδικά για δραστηριότητες όπως ο περιπατητικός τουρισμός στην οροσειρά Τροόδους. Ταυτόχρονα, μέσω αυτής, ο επισκέπτης θα μπορεί να επισκεφθεί χώρους πολιτιστικής κληρονομιάς όπως θα τους αντικρίσει επιτόπου, πριν ακόμη επισκεφθεί τον κάθε χώρο. Η λειτουργία αυτή επιτρέπει την προεπισκόπηση αρχαιολογικών και πολιτιστι-

Το έξυπνο εργαλείο προσωποποιημένης εμπειρίας που δημιούργησε το ΤΕΠΑΚ επιτρέπει στον χρήστη να λαμβάνει εξειδικευμένη πληροφόρηση ανάλογα με τα προσωπικά του ενδιαφέροντα.

Με επένδυση €600.000 από το Υφυπουργείο Τουρισμού, η πρώτη ολοκληρωμένη, προσωποποιημένη τουριστική εμπειρία της Κύπρου αναμένεται να είναι διαθέσιμη για δοκιμή τον Ιούλιο του 2026.

οι επισκέπτες εξερευνούν την Κύπρο. Πιο συγκεκριμένα, η προσπάθεια που άρχισε από το 2015 προκειμένου να δημιουργηθούν οι υποδομές και να συλλεχθούν τα δεδομένα, περιλαμβάνει πληροφορίες για δραστηριότητες όλων ανεξαιρέτως των μορφών τουρισμού που προσφέρει η Κύπρος, είτε πρόκειται για αθλητικό είτε πρόκειται για συνεδριακό είτε πρόκειται για θρησκευτικό και πολιτιστικό τουρισμό και άλλες, αναλόγως του προφίλ και των προτιμήσεων του κάθε επισκέπτη. Στόχος του υφυπουργείου μέσω αυτού του εργαλείου είναι να αναδείξει το τουριστικό προϊόν της χώρας και να ενισχύσει την εμπειρία του τουρισμού, δημιουργώντας προσδοκίες στους τουρίστες πριν ακόμα να φτάσουν στην Κύπρο, προβάλλοντας διεθνώς το νησί ως έναν προορισμό υψηλής ποιότητας, προσβάσιμο και καινοτόμο.

Ο χρήστης στο επίκεντρο

Ο τουρίστας, από την οθόνη του κινητού του και μέσω της εφαρμογής που θα δημιουργηθεί θα έχει τη δυνατότητα να έρθει σε επαφή με όσα θέλει να εξερευνήσει στην Κύπρο πριν ακόμα πατήσει το πόδι του στο νησί. Παράλληλα, η εφαρμογή θα προσφέρει στον τουρίστα πληροφορίες για το πώς θα φτάσει στα σημεία ενδιαφέροντός του, φωτογραφικό υλικό από τα σημεία και περιγραφή τους με λεπτομέρεια.

Σύμφωνα με τον αναπληρωτή καθηγητή στο Τμήμα Διοίκησης Ξενοδοχείων και Τουρισμού του ΤΕΠΑΚ και διευθυντή του Κέντρου Κοινωνικής Έρευνας και Περιφερειακής Ανάπτυξης «ΗΡΑΚΛΕΙΤΟΣ», δρ. Αντώνη Θεοχάρους, η εφαρμογή θα περιλαμβάνει πάνω από 8.000 σημεία ενδιαφέροντος, όπως εκκλησίες, κάστρα, φυσικά μονοπάτια, ποδηλατικές διαδρομές και πολιτιστικά τοπία.

Κάθε σημείο που θα ταυριάζεται στο προφίλ του κάθε επισκέπτη, αναλόγως των ενδιαφερόντων του, θα συνοδεύεται από φωτογραφικό υλικό, περιγραφή και χάρτη διαδρομής. Ο επισκέπτης

P-TEC», τόνισε ο υπουργός, «πρώτον, να διασφαλίσουμε και να ενισχύσουμε περαιτέρω τη γεωστρατηγική θέση της χώρας μας, ως εισόδου στην Ευρώπη του αμερικανικού LNG και, δεύτερον, να συναφθούν σημαντικές εμπορικές συμφωνίες που θα φέρουν κέρδος για τη χώρα μας. Και είμαστε αισιόδοχοι

Ξεχωρίζει η παρουσία τριών Αμερικανών υπουργών στη Σύμπραξη για τη Διατλαντική Συνεργασία για την Ενέργεια (P-TEC).

ότι θα υπάρξουν τέτοιες συμφωνίες για την ενέργεια». Ο κ. Παπασταύρου αναφέρθηκε, παράλληλα, στις σοβαρές επιπτώσεις σε όλα τα ευρωπαϊκά κράτη από την τιμή φυσικού αερίου που εισάγεται από το εξωτερικό. «Η χώρα μας όφειλε –και το κάνει πράξη η κυ-

βέρνηση–, στο πλαίσιο της ενεργειακής μας ανεξαρτησίας, να αναπτύξει και να αξιοποιήσει τον τομέα υδρογονανθράκων. Γειτονικές χώρες όπως Ισραήλ, Λίβανος, Τουρκία, Κύπρος, Αλβανία, όλες το έχουν κάνει εκτός από εμάς, λόγω ιδεοληψιών τόσα χρόνια. Τώρα γίνεται πράξη, υπεγράφησαν οι Υπουργικές Αποφάσεις με τις οποίες ορίζονται ως προτιμυτέοι επενδυτές οι κοινοπραξίες των ομίλων Chevron - HELLENiQ ENERGY. Πριν από το τέλος του χρόνου πάμε τις συμβάσεις στο Ελεγκτικό Συνέδριο και μετά στη Βουλή. Τρέχουμε, για να εξασφαλίσουμε το μέλλον της πατρίδας μας», είπε χαρακτηριστικά. Ως προς το ζήτημα της λειψυδρίας και τις χθεσινές ανακαλύψεις στην εκδήλωση για τα 100 χρόνια της ΕΥΔΑΠ, με τη συμμετοχή του πρωθυπουργού Κυριάκου Μητσοτάκη, ο κ. Παπασταύρου υπογράμμισε την επίσημη δραματική μείωση των αποθεμάτων νερού κατά 250 εκατ. κυβικά μέτρα και περιέγραψε τα μέτρα που λαμβάνει η κυβέρνηση.

κών χώρων, ενισχύοντας την εκπαιδευτική και βιωματική αξία της επίσκεψης.

Ιδιαίτερα σημαντικός είναι και ο παράγοντας της ανατροφοδότησης για το Υφυπουργείο Τουρισμού, καθώς επιδιώχ τον είναι μέσα από την

εν λόγω εφαρμογή να εντοπίζει τις στρεβλώσεις και τα κακώς κείμενα που αφορούν το τουριστικό προϊόν της χώρας και να τα διορθώνει. Ως εκ τούτου, η πρώτη ολοκληρωμένη, προσωποποιημένη τουριστική εμπειρία της Κύπρου περιλα-

μβάνει σύστημα ανατροφοδότησης χρηστών, καθώς και διαχείρισης παραπόνων από πλευράς του υφυπουργείου Τουρισμού.

Η έμφαση και η ανατροφοδότηση

Με περιεχόμενο που καλύπτει όλες τις μορφές τουρισμού –πολιτιστικό, γαστρονομικό, περιπατητικό, ποδηλατικό, θρησκευτικό– η πλατφόρμα δίνει ισότιμη προβολή σε όλες τις επαρχίες της ελεύθερης Κύπρου, προσφέροντας στον επισκέπτη μια ολιστική και βιωματική εικόνα του νησιού.

Ένα ακόμα βασικό στοιχείο που διαφοροποιεί την εφαρμογή από άλλες παρόμοιες, είναι ο αποκλεισμός των κατεχομένων περιοχών από το περιεχόμενο και τη χαρτογράφηση. Όπως τονίζεται από μέρους του ΤΕΠΑΚ, η επιλογή αυτή ενισχύει τη συνεπή πολιτική στάση του κράτους και διαφυλάσσει την εθνική κυριαρχία, καθιστώντας την εφαρμογή μοναδική στο είδος της.

Η εξειδικευμένη ψηφιακή εφαρμογή για τον τουρισμό αποτελεί συνέχεια της στρατηγικής «Heartland of Legends», αναδεικνύοντας την ταυτότητα και τις αυθεντικές εμπειρίες της κυπριακής ενδοχώρας. Η εφαρμογή θα διατίθεται σε πρώτη φάση στα Ελληνικά και Αγγλικά, με καθοδήγηση σε πολλές γλώσσες μέσω έξυπνης πλοήγησης, με έμφαση στη λειτουργικότητα και τη φιλικότητα προς τον χρήστη.

Η ανάπτυξη της εφαρμογής αναμένεται να ολοκληρωθεί εντός 18 μηνών, με τη δυνατότητα εγκατάστασης σε κινητά τηλέφωνα (iOS & Android). Όπως πληροφορήσαμε, ο σχεδιασμός της εφαρμογής προβλέπει δυο φάσεις ελέγχου, τον Ιούλιο του 2026 όπου θα παρουσιαστεί για δοκιμές και ελέγχους στους ταξιδιωτικούς πράκτορες και τον Δεκέμβριο όπου θα λάβει την τελική της μορφή για να δοθεί στο κοινό.

Το Υφυπουργείο

Η συμφωνία μεταξύ του υφυπουργείου Τουρισμού και του ΤΕΠΑΚ, με σκοπό τη δημιουργία μιας πρωτοποριακής ψηφιακής εφαρμογής, αναμένεται να μεταμορφώσει τον τρόπο με τον οποίο οι επισκέπτες ανακαλύπτουν και βιώνουν τη χώρα μας, αναφέρει σε ανακοίνωσή του το Υφυπουργείο Τουρισμού.

Η νέα εφαρμογή, αναμένεται να λειτουργήσει ως προσωπικός ψηφιακός οδηγός, επιτρέποντας στον επισκέπτη να περιηγηθεί από σημείο σε σημείο και να ανακαλύψει κάθε πτυχή της Κύπρου – πολιτιστικά μνημεία, φυσικές διαδρομές, μουσεία, τοπικές εμπειρίες και σημεία ενδιαφέροντος, όλα σε μία ψηφιακή εφαρμογή.

Ως υφυπουργείο Τουρισμού, η θεσμική μας ευθύνη είναι η δημιουργία εκείνων των προϋποθέσεων και εργαλείων, που θα ανεβάσουν την ανταγωνιστικότητα του κυπριακού τουρισμού, επισήμανε ο υφυπουργός Τουρισμού Κώστας Κουμής, τονίζοντας ότι με τη λειτουργία εργαλείων όπως το συγκεκριμένο, τίθενται οι προϋποθέσεις για τη βελτίωση της τουριστικής εμπειρίας.

ΑΝΑΛΥΣΗ ΤΟΥ ΝΙΚΟΥ ΦΙΛΙΠΠΙΔΗ

Η Ελλάδα που παράγει και η Ελλάδα που βουλιάζει

Η ελληνική μεταποίηση ανέβηκε τον Οκτώβριο στις 53,5 μονάδες, πολύ πάνω από τις 50 μονάδες, σηματοδοτώντας δεκατρείς συνεχόμενους μήνες ανάπτυξης, τη μεγαλύτερη περίοδο επέκτασης της τελευταίας δεκαετίας. Η παραγωγή αυξάνεται, οι νέες παραγγελίες δυναμώνουν, οι προσλήψεις συνεχίζονται, παρά τα αντικειμενικά προβλήματα, όπως το δυσανάλογα υψηλό ενεργειακό κόστος σε σχέση με τον ανταγωνισμό.

Το επιτυγχάνει αυτό την ίδια στιγμή που όλη η υπόλοιπη Ευρώπη μετράει 17 μήνες στασιμότητας. Η Ελλάδα δείχνει ότι μπορεί, έστω και σε μικρή κλίμακα, να παράγει, και μαζί με τον τουρισμό αυξάνει ΑΕΠ και απασχόληση.

Αυτά συμβαίνουν σε ένα μέρος της οικονομίας. Σε ένα άλλο, που αφορά τον πρωτογενή τομέα της, εξακολουθεί να επικρατεί απόλυτο μπάχαλο.

Η κυβέρνηση έχει βάλει ως στόχο να καταβάλει περίπου 1 δισ. επιδοτήσεων έως τα Χριστούγεννα, ένα μέρος δηλαδή των φετινών και να εξοφλήσει ό,τι μπορεί να εξοφληθεί από τα περυσινά. Το πρόβλημα είναι ότι η Κομισιόν

«μας πήρε χαμπάρι» και πλέον ο σαρωτικός στο 100% (από δειγματοληπτικός που γίνονταν παλαιότερα) δορυφορικός έλεγχος αποκάλυψε χιλιάδες λάθη στις δηλώσεις των αγροτών. Στη Θράκη, το 80% των αγροτεμαχίων βρέθηκε λάθος. Στη Λάρισα, το 60%. Σε ένα κέντρο υποδοχής δηλώσεων της Θράκης δόθηκε

Δυναμική ανάπτυξη στη μεταποίηση – Αλαλούμ στον πρωτογενή τομέα.

εντολή να διορθωθούν 6.500 χωράφια μέσα σε μία εβδομάδα.

Το ακόμα μεγαλύτερο πρόβλημα είναι ότι η αγροτική οικονομία κινδυνεύει να «σκάσει» μέσα στον Νοέμβριο. Οι περισσότερες πιστώσεις στα γεωπονικά καταστήματα για τα αγροτικά εφόδια της χρονιάς πρέπει να πληρωθούν μέχρι τα τέλη Νοεμβρίου. Με τη σειρά

της, κάθε γεωπονική επιχείρηση της περιφέρειας έχει ανοικτές επιταγές 1,5 με 2 εκατ. ευρώ που λήγουν μέσα στις επόμενες εβδομάδες, προς τους προμηθευτές της, εταιρείες εισαγωγής και παραγωγής εφοδίων. Αν σκάσουν αυτές, θα σκάσει και η αγορά. Πρώτα οι προμηθευτές, μετά τα γεωπονικά καταστήματα, στο τέλος οι αγρότες.

Στα χωριά, επικρατεί αναβρασμός. Ουδείς μιλάει για το τι θα καλλιεργήσει. Ο ένας καταγγέλλει τον άλλον. «Εκείνος πήρε 19 εκατ. για χωράφια που δεν είχε», «αυτός δόλωσε βιολογικά και ψέκαζε». Η κατάσταση θυμίζει κακό ριάλιτι.

Κι ενώ οι έλεγχοι αυξάνονται, το σύστημα ζητάει «διορθώσεις» μέσα σε προθεσμίες ασυμίας. Η Ευρωπαϊκή Ένωση περιμένει απαντήσεις για τη συμμόρφωση της χώρας και, στο μεταξύ, κανείς δεν ξέρει αν θα πληρωθούν οι αγρότες ή τότε. Η χώρα αναπτύσσεται μέσα από τις αντιφάσεις της. Στη μεταποίηση και στον τουρισμό φανερώνεται η Ελλάδα που προοδεύει. Στον πρωτογενή τομέα δείχνει ότι η Ελλάδα δεν μπορεί να οργανωθεί.

Του ΑΠΟΣΤΟΛΟΥ ΤΟΜΑΡΑ

Γκρίχα σημεία στην οικονομική ενίσχυση του Φορέα Κοινωνικής Στήριξης από ιδιωτικές εισφορές εντοπίζει ο γενικός ελεγκτής της Δημοκρατίας στον έλεγχο που πραγματοποιήσε. Στα ευρήματα καταγράφονται αρκετές περιπτώσεις εταιρειών που ενώ συνεισέφεραν σημαντικά ποσά για ενίσχυση του κοινωνικού έργου του Φορέα, είχαν κάποιες μορφές οικονομική δραστηριότητα με το κράτος. Συγκεκριμένα, ο γενικός ελεγκτής εντόπισε εταιρείες οι οποίες, ενώ διαβουλεύονταν με το κράτος συμβόλαιο αρκετών εκατομμυρίων, την ίδια περίοδο κατέβαλαν εισφορές στον Φορέα. Ανάμεσα στις περιπτώσεις που καταγράφονται στην ειδική έκθεση είναι και κάποιες που αφορούν το Κυπριακό Πρόγραμμα Επενδύσεων με τις πολιτογραφήσεις. Η δημοσιοποίηση του ελέγχου που πραγματοποιήθηκε, προκάλεσε την έντονη αντίδραση του Φορέα Κοινωνικής Στήριξης, ο οποίος επέκρινε την Ελεγκτική Υπηρεσία ότι εκφεύγει του ρόλου και των αρμοδιοτήτων της που είναι το κατά «πόσο ο Φορέας συμμορφώνεται με το νομοθετικό και ρυθμιστικό πλαίσιο που διέπει τη λειτουργία του από το 2015. Το συμπέρασμα της έκθεσης, μετά

Στις περιπτώσεις εισφορών από πρόσωπα ή εταιρείες με οικονομική δραστηριότητα με το κράτος περιλαμβάνονται και κάποιες που αφορούν το Κυπριακό Επενδυτικό Πρόγραμμα με τις πολιτογραφήσεις.

από ενδελεχή και πολύμυνο έλεγχο, είναι ότι, ουσιοδώς, ουδεμία παρατυπία και ουδέν μεμπτό έχει προκύψει, τόσο ως προς τις εισφορές/δώρες όσο και ως προς την παροχή της οικονομικής στήριξης». Εδώ πρέπει να διευκρινιστεί πως ο Φορέας Κοινωνικής Στήριξης με βάση το πλαίσιο σύστασής του και λειτουργίας του (άρθρο 4 (1) του Ν.156(Ι) 2014) για να επιτελέσει το έργο του, βασίζεται εξ ολοκλήρου σε ιδιωτικές εισφορές που καταβάλλονται από νομικά και φυσικά πρόσωπα.

Τα ευρήματα

Στο σημείωμα που συνοδεύει την έκθεση ο γενικός ελεγκτής διευκρινίζει πως οι περιπτώσεις που έχουν συμπεριληφθεί στην έκθεση και αφορούν εταιρείες με εισφορές την περίοδο που είχαν οικονομική δραστηριότητα με το κράτος, δεν υποδηλώνουν από μόνες τους σκοπιμότητα. Ούτε είναι ασύνηθες, σημειώνει ο γενικός ελεγκτής, ιδιωτικές εταιρείες, στα πλαίσια του κοινωνικού τους έργου, να ενισχύουν ένα φιλανθρωπικό φορέα. Αυτό που προβληματίζει είναι η ύπαρξη παραγόντων, οι οποίοι μόνοι τους ή συνδυαστικά, μπορούν να υπονομεύσουν τη δημόσια εμπιστοσύνη των πολιτών. Ταυτόχρονα, ο γενικός ελεγκτής συμπληρώνει πως «το υφιστάμε-

Ιδιωτικές εισφορές με προσδοκίες οφέλους

Προβληματισμοί γενικού ελεγκτή για την οικονομική ενίσχυση του Φορέα Κοινωνικής Στήριξης

Η δημοσιοποίηση του ελέγχου και κάποιων περιπτώσεων με εισφορές προκάλεσε την έντονη αντίδραση του Φορέα Κοινωνικής Στήριξης, επικεφαλής του οποίου είναι η σύζυγος του Προέδρου της Δημοκρατίας.

Φορέας: Πέραν των αρμοδιοτήτων της Ελεγκτικής ο έλεγχος

Άμεση και έντονη ήταν η αντίδραση του Φορέα Κοινωνικής Στήριξης στο κομμάτι εκείνο της έκθεσης που αφορά φυσικά και νομικά πρόσωπα με εισφορές και οικονομική δραστηριότητα με το κράτος. Ο Φορέας, ο οποίος διοικείται από την/τον σύζυγο του/της εκάστοτε Προέδρου της Δημοκρατίας, τον γενικό λογιστή (ταμία) και τους γενικούς διευθυντές τριών υπουργείων (μέλη) ούτε λίγο ούτε πολύ υποστηρίζει πως ο γενικός ελεγκτής

της Δημοκρατίας «εισάγει αυτεπαγγέλτως άλλα ζητήματα, στα οποία και δίνει ιδιαίτερη έκταση και βαρύτητα που δεν εμπίπτουν στον αρχικό σκοπό του ελέγχου». Όπως αναφέρεται, ο έλεγχος αφορά το κατά πόσο ο Φορέας συμμορφώνεται με το νομοθετικό και ρυθμιστικό πλαίσιο που διέπει τη λειτουργία του από το 2015, «τα δε συμπεράσματα της έκθεσης, μετά από ενδελεχή και πολύμυνο έλεγχο, είναι ότι, ουσιοδώς, ουδεμία παρατυπία

και ουδέν μεμπτό έχει προκύψει, τόσο ως προς τις εισφορές/δώρες όσο και ως προς την παροχή της οικονομικής στήριξης». Ουσιαστικά αυτό το οποίο υποστηρίζει ο Φορέας είναι πως ο έλεγχος που πραγματοποιήθηκε για τις εισφορές βρίσκεται «εκτός του ρόλου και της αρμοδιότητας ενός ελεγκτικού οργάνου και αφήνουν σκίες, χωρίς την παράθεση οποιωνδήποτε στοιχείων, σε κρατικούς αξιωματούχους και θεσμούς του κράτους».

Μετά 19 έτη αποχωρεί από CEO του ΔΑΑ ο Γιάννης Παράσχης

Τη θέση του αναλαμβάνει ο γενικός διευθυντής Στρατηγικής Γ. Καλλιμασιάς

Του ΗΛΙΑ Γ. ΜΠΕΛΛΟΥ

Εκκοντας αναπτύζει και εδραιώνει τον Διεθνή Αερολιμένα Αθηνών (ΔΑΑ) ως ένα από τα καλύτερα αεροδρόμια στην Ευρώπη και δρομολογεί μες της επέκτασής του τη μετάβαση σε μια νέα εποχή, ο Γιάννης Παράσχης, CEO του ΔΑΑ, θα αποχωρήσει από τη θέση αυτή στα τέλη Ιανουαρίου. Ολοκληρώνει έτσι μια διαδρομή 19 ετών στο αεροδρόμιο της Αθήνας, που συνδυάστηκε με τις μεγάλες επιτυχίες του ελληνικού τουρισμού, αλλά και την επιτυχή διαχείριση ιδιαίτερα σημαντικών καταστάσεων, όπως η ελληνική κρίση χρέους και η πανδημία. Την απόφασή ελαβε ο ίδιος κατόπιν συνεννόη-

Κατά τη διάρκεια της θητείας του ο Διεθνής Αερολιμένας Αθηνών αναδείχθηκε σε ένα από τα καλύτερα αεροδρόμια στην Ευρώπη.

σης και με τους βασικούς μετόχους της εισηγμένης πλέον εταιρείας, εξασφαλίζοντας –μεταξύ άλλων– την εσωτερική διαδοχή, κάτι που θεωρείται κρίσιμο για τη συνέχεια της επιτυχημένης πορείας της εταιρείας. Τη θέση του θα αναλάβει ο Γιώργος Καλλιμασιάς, γενικός διευθυντής Στρατηγικής του ΔΑΑ, με ισχύ από την 1η Φεβρουαρίου 2026. Ένα κορυφαίο στέλεχος που έχει συμμετάσχει και πρωτοστατήσει ενεργά σε όλες τις σημαντικές εταιρικές κινήσεις του ομίλου.

Ο Γιάννης Παράσχης, εν ενεργεία πρόεδρος του Συνδέσμου Ελληνικών Τουριστικών Επιχειρήσεων, εργάζεται στον ΔΑΑ από το 1996, ανέλαβε τη θέση του διευθύνοντος

Ο Γιάννης Παράσχης θα συνεχίσει να υποστηρίζει το έργο της εταιρείας ως σύμβουλος στρατηγικής, αλλά και ως μέλος του διοικητικού συμβουλίου της World Airport Partners (WAP), η οποία διαχειρίζεται τις επενδύσεις σε αεροδρόμια του κανονικού συνταξιοδοτικού ταμείου PSP, του βασικού μετόχου δηλαδή του ΔΑΑ.

συμβούλου το 2007 και είναι ο μακροβιότερος CEO στην ιστορία του Διεθνούς Αερολιμένα Αθηνών, ενώ έχει καταξιωθεί μεταξύ των πλεόν διακεκριμένων προσωπικοτήτων στον χώρο των αερομεταφορών διεθνώς. Υπό την ηγεσία του, ο ΔΑΑ καθιερώθηκε ως ένα μεγάλο ευρωπαϊκό αεροδρόμιο, το οποίο κατέγραψε θεαματική ανάπτυξη εξυπηρετώντας 34 εκατ. επιβάτες το 2025, σε συνδυασμό με εξαιρετικά επιχειρησιακά και οικονομικά αποτελέσματα. Στο έργο του συγκαταλέγονται η ανάδειξη του ΔΑΑ σε επιτυχημένο πρότυπο συνεργασίας δημόσιου και ιδιωτικού τομέα, η 20ετής επέκταση της περιόδου παραχώρησης, η επι-

τυχημένη εισαγωγή της εταιρείας στο Χρηματιστήριο, η υλοποίηση πρωτοποριακής στρατηγικής βιωσιμότητας, καθώς και ο σχεδιασμός και η έναρξη κατασκευής του έργου της επόμενης φάσης επέκτασης του αεροδρομίου.

Παράλληλα, διαμόρφωσε μια εταιρική κουλτούρα συνεργασίας και διαφάνειας χτίζοντας ένα εργασιακό περιβάλλον όπου προτεραιότητα είχαν πάντα οι άνθρωποι του οργανισμού και της κοινότητας του αεροδρομίου και των αερομεταφορών, αναφέρον κυκλικοί του ομίλου. «Η ηγεσία του άφησε ισχυρό θετικό, κοινωνικό και εταιρικό αποτύπωμα, επιτρέποντας στον ΔΑΑ να εξελιχθεί σε μοχλό ανάπτυξης

και απασχόλησης για την ελληνική οικονομία», αναφέρουν χαρακτηριστικά.

Σε διεθνές επίπεδο ο Γιάννης Παράσχης διαδραμάτισε πρωταγωνιστικό ρόλο στη διεθνή αεροπορική κοινότητα ως πρόεδρος του Διεθνούς Συμβουλίου Αεροδρομίων Ευρώπης - ACI Europe και του Παγκοσμίου Συμβουλίου Αεροδρομίων - ACI World. Μέσα από τη δράση του προέβαλε διεθνώς τον ΔΑΑ και ενίσχυσε το κύρος της Ελλάδας ως κόμβου αερομεταφορών. Μετά τη λήξη της θητείας του ως CEO, ο Γιάννης Παράσχης προτίθεται να συνεχίσει να υποστηρίζει το έργο της εταιρείας ως σύμβουλος στρατηγικής, αλλά και ως μέλος του διοικητικού συμβουλίου της World Airport Partners (WAP), η οποία διαχειρίζεται τις επενδύσεις σε αεροδρόμια του κανονικού συνταξιοδοτικού ταμείου PSP, του βασικού μετόχου δηλαδή του ΔΑΑ.

Την διαδέχεται ο Γιώργος Καλλιμασιάς, διευθυντικό στέλεχος του ομίλου από το 1999. Με γνώση του οργανισμού και του κλάδου, έχει συμβάλει καθοριστικά στις μεγάλες στρατηγικές πρωτοβουλίες της εταιρείας. Κατέχοντας από το 2019 τη θέση του γενικού διευθυντή Στρατηγικής (Chief Strategy Officer), ηγήθηκε έργων-οροσπίων, όπως η 20ετής επέκταση της περιόδου παραχώρησης της Εταιρείας Αεροδρομίου, η επιτυχημένη εισαγωγή του ΔΑΑ στο Χρηματιστήριο Αθηνών, η ενίσχυση της εταιρικής διακυβέρνησης και η πρόωπη επενδυτική σχεδίαση για τη βιώσιμη επέκταση και αναβάθμιση των υποδομών του αεροδρομίου. Η επιλογή του Γιώργου Καλλιμασιά εκκράζει τη φυσική συνέχεια της επιτυχημένης ομάδας διοίκησης, την εμπιστοσύνη στο ανθρώπινο δυναμικό της εταιρείας και την πίστη στη μελλοντική ανάπτυξη και επιτυχημένη πορεία του Διεθνούς Αερολιμένα Αθηνών.

Καθαρά κέρδη 185,8 εκατ. στο εννεάμυνο για ΔΑΑ

Κέρδη μετά από φόρους ύψους 185,8 εκατ. ευρώ για το διάστημα Ιανουαρίου - Σεπτεμβρίου ανακοίνωσε ο Διεθνής Αερολιμένας Αθηνών. Ο δε κύκλος εργασιών ενισχύθηκε κατά 3,5% στα 526,9 εκατ. ευρώ στο εννεάμυνο, κυρίως λόγω αύξησης της επιβατικής κίνησης και της αναπροσαρμογής των τελών αεροδρομίου, που υλοποιήθηκε σύμφωνα με το ρυθμιστικό πλαίσιο. Τα κέρδη προ φόρων, τόκων και αποσβέσεων (EBITDA) σε προσαρμοσμένη βάση διαμορφώθηκαν σε 335,6 εκατ. ευρώ, 1,3% χαμηλότερα σε σύγκριση με το αντίστοιχο περυσινό διάστημα, εναρμονισμένο με τον βραχυπρόθεσμο στόχο του ΔΑΑ.

Την ίδια περίοδο η κίνηση του αεροδρομίου ανήλθε σε 26,2 εκατ. επιβάτες, σημειώνοντας αύξηση 6,7% σε σχέση με το εννεάμυνο του 2024, με τους επιβάτες εσωτερικού και εξωτερικού να αυξάνονται κατά 2,2% και 8,5% αντιστοίχως. Η επιβατική κίνηση παρουσίασε αύξηση σε κάθε τρίμηνο του τρέχοντος έτους σε σχέση με το αντίστοιχο του προηγούμενου. Στην κορύφωση της θερινής περιόδου το αεροδρόμιο της Αθήνας συνέχισε να παρουσιάζει ισχυρή επίδοση, με δυναμική ανάπτυξη των αγορών των ΗΠΑ και της Μέσης Ανατολής, ξεχωρίζοντας ως ένας από τους πλέον συνδεδεμένους κόμβους της Ευρώπης, καταλαμβάνοντας την 8η θέση σε παγκοσμίως επίπεδο. Οι απευθείας υπερatlαντικές πτήσεις καταγράφουν επίσης θεαματική άνοδο, με την Αθήνα να συνδέεται πλέον με εννέα πόλεις των ΗΠΑ και να καταγράφει 103 εβδομαδιαίες συχνότητες – σχεδόν διπλάσιες σε σύγκριση με δύο χρόνια πριν.

Εν τω μεταξύ, προχωράει σύμφωνα με τον προγραμματισμό το έργο επέκτασης του αεροδρομίου. Ειδικότερα, οι εργασίες κατασκευής του πολυώροφου χώρου στάθμευσης οχημάτων και του νέου βορειοδυτικού χώρου στάθμευσης αεροσκαφών ξεκίνησαν τον Ιούλιο. Ο χώρος στάθμευσης οχημάτων θα

νο σύστημα λειτουργίας και διαχείρισης του Φορέα δεν επαρκεί για να διασφαλίσει τη θεσμική ακεραιότητα που απαιτείται στις περιπτώσεις όπου η φιλανθρωπία διασυνδέεται με την πολιτειακή εξουσία. Θεωρούμε ότι απαιτείται περισσότερη διαφάνεια».

Οι εισφορές

Ο γενικός ελεγκτής, από τον έλεγχο που πραγματοποιήσε, μεταξύ άλλων διαπίστωσε πως σε επτά εταιρείες που πραγματοποιήσαν εισφορές καταβλήθηκαν σημαντικά ποσά από το κράτος, ενώ σε τέσσερις περιπτώσεις καταβλήθηκαν πολύ μικρότερα ποσά, από δείγμα 24 περιπτώσεων (6 πάνω από €100.000, 12 μεταξύ €20.000 και €100.000 και 6 μέχρι €20.000). Συγκεκριμένα, υπήρξε περίπτωση εταιρείας που κατά τα έτη 2023-2024, ενώ διαπραγματευόταν με το κράτος, στα πλαίσια σύμβασης μεγάλης διάρκειας και αξίας, διενήργησε εισφορά στον Φορέα, αξίας €695.750 (2023 €395.750 και 2024 €300.000), ενώ η προηγούμενη εισφορά της στον Φορέα ήταν το 2018, για το ποσό των €100.000. Κραυγαλέα περίπτωση τρεις εταιρείες που δραστηριοποιούνται στον τομέα της ναυτιλίας, που ενώ δεν είχαν διενεργήσει καμία εισφορά στον Φορέα, κατά τα προηγούμενα έτη (2018-2022), το 2023 και το 2024 εισέφεραν σημαντικά ποσά. Οι δυο εταιρείες εισέφεραν €1,1 εκατ. τα έτη 2023 και 2024. Την ίδια περίοδο, ο όμιλος στον οποίο ανήκει μια από τις δυο εταιρείες «ενεπλάκη σε μεγάλο συγκρηματοδοτούμενο έργο (από την Ε.Ε.) αξίας πέραν των €10 εκατ. Επιπλέον, αρχές 2024, το Υπουργικό Συμβούλιο εξέδωσε διάταγμα σχετικό με τον φόρο χωρητικότητας (Κ.Δ.Π. 58/2024), το οποίο αναντίλεκτα επηρεάζει τη φορολόγηση των ναυτιλιακών εταιρειών». Φυσικό πρόσωπο, στην εταιρεία του οποίου παραχωρήθηκε άδεια κατασκευής υποστατικού για εμπορική χρήση, διενήργησε εισφορά στον Φορέα, για τα έτη 2023 και 2024, €200.000 για κάθε έτος.

Το ΚΕΠ

Στην έκθεση του γενικού ελεγκτή συμπεριλαμβάνονται τρεις περιπτώσεις εισφορών στον Φορέα που αφορούν τα «κρυπά διαβατήρια». Πρόκειται για πρόσωπα που συνδέονταν με το Κυπριακό Επενδυτικό Πρόγραμμα (ΚΕΠ). Η μία περίπτωση αφορά φυσικό πρόσωπο και εταιρεία συνδεδεμένη μαζί του που εισέφεραν συνολικά €235.000 για τα έτη 2019-2024, με τα ποσά να κυμαίνονται από €10.000 μέχρι €70.000 για κάθε χρονιά. Μία άλλη αφορά δύο εταιρείες, οι οποίες είχαν, η μία γενικό διευθυντή και η άλλη μέτοχο το ίδιο πολιτογραφηθέν πρόσωπο, που εισέφεραν συνολικά από το 2018-2021 €280.000, εκ των οποίων ποσό €220.000 ήταν το 2021. Η τρίτη περίπτωση αφορά φυσικό πρόσωπο, μέτοχο των πιο πάνω εταιρειών που κατέβαλε στον Φορέα περίπου €170.000, εκ των οποίων οι €100.000 το 2023 και το υπόλοιπο ποσό, κατά τα έτη 2018-2019.

ΗΛΙΑΣ Γ. ΜΠΕΛΛΟΣ

ΓΙΑ ΠΡΩΤΗ ΦΟΡΑ ΣΕ ΚΥΠΡΟ & ΕΛΛΑΔΑ ΕΝΑ ΜΝΗΜΕΙΩΔΕΣ ΙΣΤΟΡΙΚΟ ΕΡΓΟ ΓΙΑ ΜΙΑ ΔΡΑΜΑΤΙΚΑ ΕΠΙΚΑΙΡΗ ΕΠΟΧΗ

«Βιβλίο της
χρονιάς 2023»

SPECTATOR,
GUARDIAN

«Ιστορικό
βιβλίο της
χρονιάς 2023»

DAILY TELEGRAPH

Ο Χίτλερ είναι
κυρίαρχος.

Οι μάσκες
πέφτουν.

Τα επεκτατικά
σχέδια του
μπαίνουν
σε εφαρμογή.

Ο Β' Παγκόσμιος
είναι γεγονός.

Μη χάσετε τον Β' Τόμο στις 9/11

Ακολουθούν

Η ΚΑΤΑΣΤΡΟΦΗ

ΤΟ ΟΛΟΚΑΥΤΩΜΑ

Ακμάζει ο Νότος της Ευρώπης, προβλήματα στον Βορρά

Οι οικονομίες έχουν κολλήσει και τα ελλείμματα αυξάνονται

Η ευρωπαϊκή κρίση χρέους στις αρχές του 2010 σχημάτισε την εικόνα μιας ηπείρου δύο ταχυτήτων: Οι δημοσιονομικά συνετές χώρες του πυρήνα, με επικεφαλής τη Γερμανία, και οι σπάταλες νότιες χώρες της περιφέρειας, η Πορτογαλία, η Ιταλία, η Ελλάδα και η Ισπανία, που περιρρονητικά αποκαλούνταν PIGS.

Τώρα, οι ρόλοι αντιστράφηκαν: οι τρεις μεγαλύτερες οικονομίες έχουν κολλήσει σε ένα κύκλο ασθενούς ανάπτυξης με «βαρίδι» τα αυξανόμενα δημοσιονομικά ελλείμματα. Η Γαλλία βρίσκεται στο επικεντρο αυτής της μεταβολής, αντιμετωπίζοντας δημοσιονομική και πολιτική κρίση, ενώ η Βρετανία εξετάζει αύξηση της φορολογίας, για να μειώσει το έλλειμμα και να μην τρομάξει τις αγορές. Η ανέκαθεν συνετή Γερμανία, αλλά και η Ολλανδία, αυξάνουν το χρέος τους, ξεκινώντας βέβαια από χαμηλά επίπεδα.

Απεναντίας, οι χώρες του Νότου αποτελούν φωτεινές εξαιρέσεις στην ευρωπαϊκή ανάπτυξη, με τις κυβερνήσεις που πριν από 15 χρόνια χρεοκοπούσαν να εμφανίζουν σχεδόν ισοσκελισμένους ισολογισμούς. «Μετά την κρίση χρέους, η Νότια Ευρώπη πήρε τα δημοσιονομικά της μαθήματα», είπε στη Wall Street Journal ο Φίλιππο Ταντέι, οικονομολόγος της Goldman Sachs. «Σε κάθε μία από αυτές τις χώρες, οι δημοσιονομικές προοπτικές είναι αξιοσημείωτα πιο προσεκτικές σε σύγκριση με τη Γαλλία ή ακόμα και από την Ολλανδία ή τη Γερμανία».

Η αντιστροφή των ρόλων ίσως είναι το απροσδόκτο αποτέλεσμα της κρίσης, η οποία υποχρέ-

ωσε τις χώρες του Νότου να κάνουν επίπονες μειώσεις δαπανών στο πλαίσιο των πακέτων διάσωσης. Τα προγράμματα λιτότητας άφησαν βαθιά τραύματα: η ελληνική οικονομία εξακολουθεί να είναι κατά περίπου ένα πέμπτο μικρότερη σε σχέση με αυτό που ήταν πριν από την κρίση. Επίσης, η ανεργία παραμένει υψηλή σε ολόκληρη την περιοχή. Ωστόσο οι χώρες υποχρεώθηκαν να εφαρμόσουν διαρθρωτικές μεταρρυθμίσεις, όπως η άνοδος του ορίου

Οι χώρες που ήταν παλιά στα προγράμματα αναδύθηκαν πιο ανθεκτικές σε σύγκριση με τις οικονομικές δομές που είχαν πριν από 15 χρόνια, λέει στέλεχος της S&P Global.

συνταξιοδότησης, η μείωση της γραφειοκρατίας, οι ιδιωτικοποιήσεις και η αλλαγή των εργασιακών νόμων. «Πολλές από τις χώρες που τα πάνε καλύτερα στην Ευρώπη τώρα είναι χώρες που ήταν παλιά στα προγράμματα... Αναδύθηκαν πιο ανθεκτικές σε σύγκριση με τις οικονομικές δομές που είχαν πριν από 15 χρόνια», υπογράμμισε ο Φρανκ Γκιλ, οικονομολόγος της S&P Global.

Η ισπανική οικονομία αναπτύχθηκε κατά 3,5% πέρυσι, εμφανίζοντας έναν από τους ταχύτερους ρυθμούς στον ανεπτυγμένο κόσμο. Η Ελλάδα με ρυθμό 2,3%, υπερδιπλάσιο από τη Γαλλία και

τη Βρετανία. Η Γερμανία απεναντίας συρρικνώθηκε για δεύτερη συναπτή χρονιά.

Εν μέρει ευθύνεται η εκτίναξη του τουρισμού. Επίσης, οι χώρες του Νότου έχουν λάβει εκατοντάδες δισεκατομμύρια σε επιδοτήσεις και δάνεια από την Ε.Ε. για αναβάθμιση των υποδομών. Ωστόσο, ο Ταντέι της Goldman Sachs είπε ότι οι οικονομικές αλλαγές που ευνοούν τη Νότια Ευρώπη είναι βαθύτερες.

Το Μιλάνο, η Λισσαβόνα και η Σεβίλλη έχουν μετατραπεί σε κόμβους τεχνολογίας, οικονομικών και startups. Οι αγορές εργασίας προσθέτουν θέσεις υψηλών δεξιοτήτων, οι οποίες αναμένεται να τονώσουν συνολικά την παραγωγικότητα. Επίσης, οι κυβερνήσεις παρακολουθούν στενά τα όρια δαπανών και τα πιθανά αποτελέσματα της παραβίασής τους για τις αγορές. Τώρα, αυτές που αντιμετωπίζουν προβλήματα είναι οι χώρες στον πυρήνα της Ευρώπης. Το αναπτυξιακό μοντέλο της Δυτικής Ευρώπης, το οποίο βασίζεται στο εμπόριο και στη βιομηχανία, ταρακουνήθηκε από τους αμερικανικούς δασμούς, την κλιμάκωση του κινεζικού ανταγωνισμού και το τέλος της φθηνής ρωσικής ενέργειας. Οι ευρωπαϊκές κυβερνήσεις που δανείστηκαν έντονα στην πανδημία και την ενεργειακή κρίση προσπαθούν να βάλουν τα ταμεία τους σε τάξη.

Οι χώρες του Νότου σε γενικές γραμμές έχουν φέρει τα ελλείμματά τους στα επίπεδα προ πανδημίας, αλλά οι κυβερνήσεις του Βορρά κινούνται προς την αντίθετη κατεύθυνση, καθώς δυσκολεύονται να αυξήσουν τα έσοδά τους

Η Γαλλία αναμένεται να εμφανίσει έλλειμμα 5,4% του ΑΕΠ φέτος έναντι 2,4% πριν από την πανδημία. Αντίστοιχα, τα κενά του προϋπολογισμού σε Βρετανία, Αυστρία και Βέλγιο ξεπερνούν το 4%. Η Γερμανία θα ξοδέψει έως 1 τρις. ευρώ σε υποδομές και άμυνα, μία κίνηση η οποία κατά πάσα πιθανότητα θα τονώσει την ανάπτυξη, αλλά και θα αυξήσει το έλλειμμα πάνω από το όριο της Ε.Ε. για 3%.

εν μέσω ασθενούς ανάπτυξης.

Η Γαλλία αναμένεται να εμφανίσει έλλειμμα 5,4% του ΑΕΠ φέτος έναντι 2,4% πριν από την πανδημία. Αντίστοιχα, τα κενά του προϋπολογισμού σε Βρετανία, Αυστρία και Βέλγιο ξεπερνούν το 4%. Η Γερμανία θα ξοδέψει έως 1 τρις. ευρώ σε υποδομές και άμυνα, μία κίνηση η οποία κατά πάσα πιθανότητα θα τονώσει την ανάπτυξη, αλλά και θα αυξήσει το έλλειμμα πάνω από το όριο της Ε.Ε. για 3%.

Τα επόμενα χρόνια, οι κεφαλαιακές ανάγκες αναμένεται να αυξηθούν περαιτέρω λόγω του δημογραφικού, των υποσχέσεων στην άμυνα, της μετάβασης σε πράσινες ενέργειες και της ανόδου των τόκων για την εξυπηρέτηση του χρέους. Ωστόσο, μέχρι στιγμής, οι προσπάθειες περιορισμού των δαπανών για

να εξυπηρετηθούν άλλες ανάγκες έχουν αποτύχει.

Τον τελευταίο χρόνο, η Γαλλία έχασε τρεις κυβερνήσεις για τα σχέδια μείωσης των δαπανών. Ο πρωθυπουργός Σεμπαστιέν Λεκωρνί, ο οποίος παραιτήθηκε και ανέλαβε εκ νέου τα καθήκοντά του μέσα σε λίγες ημέρες τον Οκτώβριο, ανακοίνωσε αναστολή του εμβληματικού συνταξιοδοτικού νόμου του Εμανουέλ Μακρόν, ο οποίος ανεβάζει σταδιακά το όριο συνταξιοδότησης.

«Υπάρχει σαφώς μία αναγκαιότητα ότι πρέπει να γίνει κάτι», ανέφερε ο Γκιλ της S&P στη WSJ. «Το πρόβλημα είναι ότι δεν υπάρχει συμφωνία για το τι ακριβώς πρέπει να γίνει».

Όσο η ανάπτυξη είναι χαμηλή, οι ψηφοφόροι εκφράζουν δυσανεμία και στρέφονται στα πολιτικά άκρα. Αυτό ενέτεινε τον

πολιτικό κατακερματισμό, δυσχεραίνοντας την ομοφωνία σε επίπονες οικονομικές πολιτικές. «Στη Γαλλία, στη Βρετανία και πιθανώς στη Γερμανία, οι προκλήσεις στα κρατικά ταμεία αυξάνουν την πολιτική αστάθεια, που κάνει πιο δύσκολες τις αλλαγές σε τέτοια πράγματα», είπε ο Μουκτάμπα Ράχμαν, επικεφαλής Ευρώπης στο Eurasia Group.

Ορισμένοι ισχυρίζονται ότι μέρους της ευθύνης φέρουν τα τεράστια προγράμματα επαναγοράς μετοχών από την ΕΚΤ μετά την κρίση και την πανδημία, τα οποία μείωσαν το κόστος δανεισμού για επιχειρήσεις, νοικοκυριά και την κυβέρνηση. «Αυτή τη στιγμή, καμία χώρα δεν έχει φτάσει στο χείλος του γκρεμού, εν μέρει διότι η ΕΚΤ ήταν εκεί στο φόντο... Αλλά το να φτάσει κανείς στο χείλος του γκρεμού ίσως εί-

ναι ακριβώς αυτό που χρειάζεται, ώστε να αντιμετωπίσει αυτές τις προκλήσεις που χτίζονται σταδιακά», επισήμανε ο Ράχμαν.

Ο Μαχμούντ Πραντάν, επικεφαλής οικονομολόγος της Amundi, σημείωσε ότι οι ευρωπαϊκές χώρες δεν απειλούνται άμεσα από μία κρίση χρέους. Η Γερμανία ιδίως έχει σχετικά χαμηλό χρέος στο 64% του ΑΕΠ. Το κόστος δανεισμού της Γαλλίας εκτινάχθηκε φέτος, ξεπερνώντας το ιταλικό, αλλά η κυβέρνηση δεν έχει δυσκολευτεί να βρει αγοραστές για τους τίτλους της. Ο Πραντάν προειδοποιεί όμως ότι όσες χώρες ξοδεύουν υπερβολικά τώρα, ίσως δένουν τα χέρια τους σε μελλοντικές κρίσεις. «Η πραγματική παράλυση είναι ότι η Ευρώπη δεν θα έχει τον δημοσιονομικό χώρο να απαντήσει σε μελλοντικά σοκ», τόνισε.

Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ προτείνει

2
ΚΥΡ 20:30 (130')
30 Χρόνια Μαζί
Πολιτιστικός Όμιλος ΕΣΤΙΑ | Έλενα Σολέα

Η επετειακή συναυλία του Π.Ο. ΕΣΤΙΑ είναι μια αναδρομή στα 30 χρόνια της Χορωδίας των Ονείρων. Συμμετέχουν: Γυναικεία Χορωδία των Ονείρων, Παιδική Χορωδία των Ονείρων και η σολίστ και μέστρος Έλενα Σολέα, πλαισιωμένοι από δεκαμελή ορχήστρα υπό τη διεύθυνση του Κωνσταντίνου Ζορπά. **€20 / 18**

3 & 4
ΔΕΥ – ΤΡΙ 20:00 (65')
Pss Pss by Compagnia Baccalà (9+)
ArtCargo Performing Arts Festival

Εμπνευσμένοι από τον βουδό κινηματογράφο, δύο σύγχρονοι κλόουν ανεβαίνουν στην άδεια σκηνή. Η ευφυής, ξεκαρδιστική και διαχρονική παράσταση που έχει αποσπάσει 14 διεθνή βραβεία, έχει παρουσιαστεί πάνω από 700 φορές, με τεράστια επιτυχία. Κατάλληλη για άτομα που δεν μιλούν Αγγλικά. **€30+**

6
ΠΕΜ 20:30 (80')
Το τραγούδι που άλλαξε τον κόσμο
Πολιτιστική Κίνηση Επιλογή

Μια παράσταση αφιερωμένη στα 100 χρόνια από τη γέννηση του Μίκη Θεοδωράκη, ο οποίος διέσχισε σαν ποταμός τον 20ό αιώνα της Ελλάδας, κοιβαλώντας μέσα του έρωτα, ποίηση, αγώνα, εξορία, σινεμά και γειτονιά. Συμμετέχει η Μικτή Χορωδία Επιλογής, υπό τη διεύθυνση του Μιχάλη Γρηγορίου και πολυμελής ορχήστρα. **€15 / 10**

14 - 16
ΠΑΡ – ΚΥΡ 20:30
25^η Πλατφόρμα Χορογραφίας Κύπρου

Ο χορογραφικός θεσμός που στοχεύει στη δημιουργία και παρουσίαση νέων έργων σύγχρονης χορογραφίας στο κοινό, επιστρέφει παρουσιάζοντας 13 νέα έργα καθιερωμένων και νεότερων Κύπριων χορογράφων. Συμμετέχουν: Πάνος Μαλακτός, Δημήτρης Χαραλάμπους, Μάχη Δημητριάδου Lindhal, Δημήτρης Χειμώνας, Διαμάντω Χατζήζαχαρία, Σωτήριος Παναγιούλιας, Παναγιώτης Τοφή, Μελίνα Ιωαννίδου, Άλξε Κυριαζής, Χάρις Ιακώβου, Έλενα Χριστοδουλίδου, Ηλίας Κλάρκ, Άντρια Μιχαηλίδου. Το κεντρικό πρόγραμμα παραστάσεων εμπλουτίζουν και φέτος οι παράλληλες εκδηλώσεις «Dance Throughout the Year», τις οποίες διοργανώνει η Στέγη Χορού Λεμεσού. Διοργάνωση: Τμήμα Σύγχρονου Πολιτισμού του Υφυπουργείου Πολιτισμού και Θέατρο Ριάλτο. **€8 (€15** για 3 μέρες).

17,18 - 24, 25
ΔΕΥ – ΤΡΙ 20:30 (120')
Κορίτσια Ημερολογίου - Tim Firths
Θέατρο Λέξη

Μετά τη μεγάλη της επιτυχία, η παράσταση *Κορίτσια Ημερολογίου* επιστρέφει στο Θέατρο Ριάλτο. Μια τρυφερή κωμωδία, ένας ύμνος στην αγάπη, τη φιλία και τη ζωή, βασισμένη σε αληθινή ιστορία. Το χιούμορ εναλλάσσεται με τη συγκίνηση, το πένθος με τη δίψα για ζωή, η απόγνωση με την ελπίδα. Σκηνοθεσία: Γιώργος Τσιάκκας. Πρωταγωνιστούν: Έλενα Ευσταθίου, Χριστίνα Παυλίδου, Μαρίνος Χατζή-βασιλείου, Κύνθια Παυλίδου, Ελένη Σιδερά, Μαρίνα Βρόντη, Σταυριάνα Καδή, Άγγελος Χατζημχαήλ. **€25 / 22 / 18**

19
ΤΕΤ 20:30 (110')
Χρόνια Πολλά κύριε Σκρουτζ (6+)
Θέατρο Ανεμώνα

Θεατρική μεταφορά του αριστουργήματος του Charles Dickens *Χριστουγεννιάτικη Ιστορία*. Η κλασική νουβέλα πραγματεύεται τη συναισθηματική και ηθική μεταστροφή του Εμπνίεζερ Σκρουτζ, ενός από τους πιο απολαυστικούς μισανθρώπους της παγκόσμιας λογοτεχνίας. Μια παράσταση για όλη την Οικογένεια. Κείμενο: Ιρένε Μαραντέι. Σκηνοθεσία: Αντρέας Τηλεμάχου. Ηθοποιοί: Αντρέας Τηλεμάχου, Μαρίνος Ξενοφώντας, Γιάννα Λευκάτη, Έλια Ιωαννίδου, Ευαγόρας Θεοδοσίου, Ειρήνη Καραγιώργη, Γιώργος Ιωσήφ, Στέλιος Στυλιανού, Παναγιώτης Γεωργίου. Συμμετέχουν τα παιδιά: Νικολίνα Μωυσέως, Άρης Χρυσάνθου, Πάνος Αθανασόπουλος, Χριστίνα Κωνσταντίνου. **€15 / 12**

20
ΠΕΜ 20:30 (100')
Αγύριστο Κεφάλι - Άλκης Αλκαίος

Το βιβλίο του Μίλτου Πασχαλίδη «*Αγύριστο κεφάλι*» διασκευάζεται θεατρικά από την σκηνοθέτιδα Αλεξία Παπαλαζάρου και υπό την καθοδήγησή της, ο ηθοποιός Γιώργος Ευαγόρου, θα ξεδιπλώσει τη σχέση του Μίλτου Πασχαλίδη με τον Άλκη Αλκαίο. Με ορχήστρα επί σκηνής, τον Κούλη Θεοδώρου και τη Μυρσίνη Χριστοδούλου στο τραγούδι, ο στιχουργός Άλκης Αλκαίος θα μας ανοίξει την πόρτα του σκοτεινού του δωματίου. Διοργάνωση: Τομέας Πολιτισμού του ΑΚΕΛ. **€20 / 15**

21
ΠΑΡ 20:30 (150')
Αντανάλασεις Αναμνήσεων
Πνευματικός Όμιλος Λεμεσού

Με αφορμή τη συμπλήρωση 38 χρόνων από την ίδρυση του Φωνητικού Συγκροτήματος «Μελωδία» του Πνευματικού Ομίλου Λεμεσού, ο Όμιλος παρουσιάζει μια παραγωγή όπου το τραγούδι και ο χορός σμίγουν με την εικόνα. Ένα μουσικό ψηφιδωτό με έργα βασισμένα κυρίως σε μελοποιημένη ποίηση Ελλήνων ποιητών που έχουν εκτελεστεί σε συναυλίες που οργάνωσε ο Όμιλος στην Κύπρο και στο εξωτερικό. Καλλιτεχνική διεύθυνση: Βιολέτα Κακομανώλη. Διεύθυνση χορωδίας και ορχήστρας: Βιολέτα Κακομανώλη & Francis Guy. Ερμηνεία: Μάριος Ανδρέου, Καλλιόπη Βέττα, Αναστασία Guy και Φωνητικό Συγκρότημα «Μελωδία». **€12 / 8**

26
ΤΕΤ 20:30 (105')
Το Γάλα - Βασίλης Κατσικονούρης
Θέατρο Λέξη

Το συγκλονιστικό θεατρικό έργο του Βασίλη Κατσικονούρη, ανεβαίνει από το Θέατρο Λέξη σε σκηνοθεσία Μαρίας Βρόντη και παραγωγή Γιώργου Τσιάκκα. Μια δυνατή ιστορία που εξερευνά τα όρια της αγάπης και της θυσίας, αγιίζοντας τις πιο ευαίσθητες χορδές της ανθρώπινης ύπαρξης. Με τις καθηλωτικές ερμηνείες της Χριστίνας Παυλίδου, του Αντρέα Παπαμιχαλόπουλου, του Βασίλη Χαραλάμπους και της Σταυριάνας Καδή. **€25 / 22 / 18**

Νοέμβριος 2025

28 & 29
ΠΑΡ & ΣΑΒ 19:00
Flash Art Festival

Το πρόγραμμα Flash Art του Θεάτρου Ριάλτο, από τη δημιουργία του το 2020, ανέδειξε και ενίσχυσε δεκάδες παραγωγές και εκατοντάδες καλλιτέχνες. Στη φετινή, με τον έκδοση, αλλάζει μορφή με μετεξελίσσεται σε φεστιβάλ, διευρύνοντας περαιτέρω τους στόχους του, ενθαπρύνοντας την πολυμορφία, την εξωστρέφεια και την ανταλλαγή σε διαθεματικά πεδία των παραστατικών τεχνών. Μερικές από τις παραστάσεις/δράσεις/πρότζεκτ που θα παρουσιαστούν είναι: *Ερκομαι σαν καταρράκτης κάθεται* της Έλενα Αγαθοκλέους, *The New Buffer Zone* του Ηλία Κλάρκ, *Constellation of Awakening* της Νεφέλης Κεντώνη, *SALTY RIVER - "A Journey from within"* του Κωνσταντίνου Πελεκανή, *Different From the Others* (Richard Oswald, 1919) - Σε συνεργασία με το Queer Wave και το Ινστιτούτο Γκαίτε. **€8** (€20 ανά μέρα) & **€30** Κάρτα Φεστιβάλ).

30
ΚΥΡ19:00 (80')
El Pulso Secreto - Πιάνο & Φλαμένκο: Ένα Ζωντανό Συναπάντημα

Ο Μανώλης Νεοφύτου υφαίνει με το πιάνο του ένα ηρόχρωμα που ταξιδεύει στον χρόνο, φέρνοντας κοντά ισπανικές, ελληνικές και λατινοαμερικάνικες μελωδίες. Η χορογράφος Φίλιππα Στυλιανούδη, εμπνεόμενη από την αυθόρμητη δύναμη του φλαμένκο και το πιάνο του Μανώλη, ξεδιπλώνει έναν ταγγάνικο χορό. Σ' έναν κοινό παλμό, πιάνο και φλαμένκο γίνονται η φωνή της ψυχής. Κρουστά: Γιώργος Κούλας. **€20 / 15**

77777745
rialto.com.cy

Θέατρο Ριάλτο

Της **ΡΟΥΜΠΙΝΑΣ ΣΠΑΘΗ**

Έχουν παρέλθει περίπου 15 χρόνια από το πρώτο πικρό σήμα κινδύνου για τις οικονομίες του δυτικού κόσμου, όταν το 2011 η Κίνα επέβαλε εμπάργκο στις εξαγωγές σπάνιων γαιών προς την Ιαπωνία. Η κίνηση έγινε στο πλαίσιο μιας εδαφικής διαμάχης που ανέδειξε τα 17 μέταλλα με τα εξωτικά ονόματα σε γεωπολιτικό όπλο μετατόνων στα χέρια της Κίνας. Οι ρωγμές που προκλήθηκαν αμέσως στην εφοδιαστική αλυσίδα και τα προβλήματα στις βιομηχανίες κατέστησαν σαφή την εξάρτηση της σύγχρονης τεχνολογίας και της παγκόσμιας οικονομίας από τις σπάνιες γαίες της Κίνας.

Φέτος τον Απρίλιο, όταν το Πεκίνο αποφάσισε να επιβάλει αυστηρούς ελέγχους γενικών στις εξαγωγές σπάνιων γαιών ως αντίποινα στην «ημέρα απελευθέρωσης» και τους δασμούς του Ντόναλντ Τραμπ, η κίνηση δεν ήταν παρά η υπενθύμιση του κινδύνου.

Ο δυτικός κόσμος, αλλά και η παγκόσμια οικονομία, έχει όψιμα αντιληφθεί το λάθος του να αφήσει τη δύσκολη και από περιβαλλοντικής απόψεως επισφαλή εξόρυξη και παραγωγή των σπάνιων γαιών στην Κίνα, η οποία έπειτα από 30 χρόνια συστηματικής και γενναίων επενδύσεων έχει προ πολλού διασφαλίσει σχεδόν παγκόσμιο μονοπώλιο στα αναγκαία για τις σύγχρονες τεχνολογίες μέταλλα. Σε αντίθεση όμως με το πρόσφατο παρελθόν, όταν οι προσπάθειες για παραγωγή σπάνιων γαιών εκτός Κίνας παρέμειναν υποτονικές, τελευταία επικρατεί ένα είδος παγκόσμιου συναγε-

Η επιβολή αυστηρών ελέγχων από το Πεκίνο στις εξαγωγές των 17 κρίσιμων μετάλλων προκάλεσε έντονα προβλήματα στις βιομηχανίες της Δύσης.

μού: από την Ιαπωνία μέχρι τη Σουηδία και από τη Μαλαισία μέχρι την Καλιφόρνια βρίσκεται σε εξέλιξη μια συντονισμένη προσπάθεια κυβερνήσεων και επιχειρήσεων με γενναίες χρηματοδοτήσεις, δεσμεύσεις και προγραμματισμό και απώτερο στόχο να διασφαλιστεί η επάρκεια προσφοράς σπάνιων γαιών εκτός Κίνας.

Πρωτοφανή κινητικότητα επιδεικνύει πρωτίστως ο Ντόναλντ Τραμπ καθώς μέσα στις τελευταίες 10 ημέρες περίπου έχει κλείσει συμφωνίες με την Αυστραλία, τη Μαλαισία, την Καμπότζη και την Ιαπωνία για τη χρηματοδότηση και στήριξη της παραγωγής σπάνιων γαιών και άλλων στρατηγικής σημασίας μετάλλων.

Σημαντικότερη όλων είναι ίσως η συμφωνία με την Αυστραλία, τη χώρα της Lynas, της σημαντικότερης εταιρείας σπάνιων γαιών εκτός Κίνας, καθώς δεσμεύει τις δύο χώρες να επενδύσουν περίπου ένα δισ. δολάρια στην παρα-

Παγκόσμιος συναγερμός για τις σπάνιες γαίες

Επενδύσεις δισεκατομμυρίων σε ΗΠΑ, Ευρώπη, Ιαπωνία, Αυστραλία με στόχο την ανεξάρτησή τους από την Κίνα

Περιορισμένη παραμένει η παραγωγή σπάνιων γαιών εκτός Κίνας

Παρά τις συντονισμένες προσπάθειες που καταβάλλουν οι χώρες ανά τον κόσμο για να αυξήσουν την παραγωγή σπάνιων γαιών, τα αποτελέσματα παραμένουν προς το παρόν περιορισμένα και η ανεξάρτηση από την Κίνα θα χρειαστεί πολύ χρόνο.

ΠΗΓΗ: Γεωλογική Επιθεώρηση ΗΠΑ, Διεθνείς Έρευνες της Goldman Sachs

Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ

γωγή σπάνιων γαιών και στη δημιουργία πλήρους εφοδιαστικής αλυσίδας. Η αμερικανική τράπεζα US Export-Import Bank δεσμεύθηκε να χορηγήσει δάνεια άνω των 2,2 δισ. δολ. για τη χρηματοδότηση σχεδίων εξόρυξης και ανάπτυξης κρίσιμων μετάλλων στην Αυστραλία, με επιλέξιμες για τις πιστώσεις τις εταιρείες Arafura Rare Earths, Northern Minerals, RZ Resources και Graphinex. Την

ίδια στιγμή, η κυβέρνηση Τραμπ στηρίζει ενεργά τις βιομηχανίες σπάνιων γαιών των ΗΠΑ και μάλιστα με τρόπους που προκάλεσαν επικρίσεις. Το καλοκαίρι, το Πεντάγωνο επένδυσε 400 εκατ. δολ. στη σημαντικότερη όλων, την MP Materials, που λειτουργεί ορυχείο στα σύνορα της Καλιφόρνια με τη Νεβάδα. Δέχθηκε όμως επικρίσεις ότι υιοθετεί τακτικές που προσιδιάζουν σε εκείνες της

Kivas. Η εταιρεία σχεδιάζει, πάντως, την επέκτασή της και την ανέγερση δεύτερης μονάδας της με σκοπό να φτάσει την παραγωγή της στους 10.000 τόνους μέσα σε λίγα χρόνια.

Παράλληλα, η αμερικανική USA Rare Earth λειτουργεί πλέον τη δική της μονάδα στο Στίλγουοτερ στη βόρεια Οκλαχόμα, με στόχο μια ετήσια παραγωγή 600 τόνων σπάνιων γαιών μέχρι

τα τέλη του επόμενου έτους και περαιτέρω διπλασιασμό της παραγωγής της στις αρχές του 2027. Προσβλέποντας, άλλωστε, στη στήριξη της Ουάσιγκτον η γερμανική VAC Group, η οποία υπήρξε η κυριότερη βιομηχανία της Ευρώπης στην παραγωγή μαγνητών σπάνιων γαιών, άρχισε να δρομολογεί μέσα στον Οκτώβριο την ανέγερση δικής της μονάδας στο Σάμτερ της Νότιας Καρολίνας με παραγωγική δυνατότητα 2.000 τόνων ετησίως. Ευελπιστεί μάλιστα να αρχίσει να παράγει στα τέλη Μαρτίου και να διπλασιάσει την παραγωγή της μέσα σε 18 μήνες.

Και τέλος, μια ακόμη αμερικανική εταιρεία, η Novoneon Magnetics, έχει κατασκευάσει δική της μονάδα κοντά στο Οστίν του Τέξας. Η στήριξη της Ουάσιγκτον στον κλάδο έχει προσελκύσει το ενδιαφέρον των επενδυτών, με αποτέλεσμα την εκτόξευση των μετοχών πολλών αμερικανικών ορυχείων σπάνιων γαιών. Οι μετοχές των MP Materials και Trilogy Metals που είναι εισηγμένες στο χρηματιστήριο της Νέας Υόρκης, έχουν τετραπλασιαστεί σε αξία, της Energy Fuels έχουν τριπλασιαστεί, ενώ της Critical Metals έχουν σημειώσει άνοδο 90% και της USA Rare Earth περίπου 75%.

Η κινητικότητα είναι έντονη και στην Ευρώπη με τις βιομηχανίες να έχουν επανειλημμένως απευθύνει πιεστικές εκκλήσεις στην Κομισιόν για να δραστηριοποιηθεί και να διασφαλίσει επάρκεια των στρατηγικής σημασίας μετάλλων. Στο επίκεντρο των ευρωπαϊκών προσπαθειών έχει βρεθεί η Neo στην ανατολική Εσθθονία.

Η Κίνα, μετά 30 χρόνια συστηματικών επενδύσεων, έχει διασφαλίσει σχεδόν παγκόσμιο μονοπώλιο στα αναγκαία για τις σύγχρονες τεχνολογίες μέταλλα.

νία. Μια εταιρεία που πριν από έναν αιώνα παρήγε οξιστολιθικό πετρέλαιο στην περιοχή Σιλαμάε και τώρα στην ίδια μονάδα επεξεργάζεται σπάνιες γαίες. Επίσης, έχει δική της μονάδα παραγωγής μαγνητών σπάνιων γαιών στην περιοχή Νάρβα στις όχθες ποταμού που φτάνει μέχρι τη Ρωσία. Η εν λόγω βιομηχανία έχει μακρά ιστορία με τις σπάνιες γαίες καθώς της ανήκει η Magnequench, άλλοτε θυγατρική της General Motors που απεδείχθη ευρηματική τις δεκαετίες 1980 και 1990 επινοώντας εφαρμογές των μαγνητών σπάνιων γαιών. Η Γηραιά Ηπειρος ενδέχεται να βρεθεί σύντομα προ δилημμάτων, καθώς η επιτακτική ανάγκη να διασφαλίσει δική της παραγωγή σπάνιων γαιών ίσως έρθει σε σύγκρουση με ζητήματα περιβαλλοντικής φύσης, αλλά ακόμη και με το ενδεχόμενο κοινωνικό κόστος στις περιοχές των εξορύξεων.

συνέλευση των κατοίκων και η εταιρεία LKAB ανακοίνωσε ότι πρέπει να απομακρυνθούν από τα σπίτια τους άλλοι 6.000 κάτοικοι. Η εταιρεία καλύπτει τα έξοδα της μετακίνησής τους και δηλώνει πως θα κάνει ό,τι μπορεί για να διασφαλίσει ότι η κοινότητα θα παραμείνει ενωμένη και ισχυρή.

Έχει προηγηθεί ανάλογη τραυματική εμπειρία των κατοίκων της περιοχής το 2004, όταν η LKAB ανακοίνωσε το μακροπρόσο σχεδίο της να κατεδαφίσει μεγάλο μέρος της πόλης και να μεταφέρει τις επιχειρήσεις της και αρχικά 6.000 κατοίκους της σε καινούργια κτίρια. «Όταν ζεις στην Κιρούνα γνωρίζεις τι σημαίνει να κατοικείς πάνω από ένα ορυχείο», δηλώνουν με πικρία οι κάτοικοι και οι επιχειρηματίες της περιοχής, αλλά παράλληλα υπογραμμίζουν πως δεν μπορούσαν να φανταστούν ότι θα ήταν τόσο μεγάλες οι συνέπειες των εξορύξεων και τέτοιος ο κοινωνικός αντίκτυπος. Άλλοι εξ αυτών έχουν αναγκαστεί να εγκαταλείψουν τα σπίτια τους, άλλοι τα καταστήματά τους και άλλοι το ξενοδοχείο τους. Και η κυβέρνηση διαμνύει διά στόματος της υπουργού Ενέργειας και Επικοινωνιών, Ερμα Μπούς, πως «κανείς δεν θα αντιμετωπίσει το θέμα μόνος τους, και εξηγεί πως οι εξορύξεις «είναι θέμα βιωσιμότητας για την Κιρούνα αλλά και ζητήματα εθνικής κυριαρχίας τόσο για τη χώρα όσο και γενικότερα για την ήπειρο».

Τα λιμενικά τέλη -ζήτημα που αφορά άμεσα την ελληνικών συμφερόντων ναυτιλία- θα μπορούσαν να διαταράξουν καίρια την παγκόσμια ναυτιλία, να αυξήσουν το κόστος μεταφοράς και να επιβραδύνουν τις ροές εμπορευμάτων, συμπεριλαμβανομένου του πετρελαίου.

Εκεχειρία ΗΠΑ - Κίνας στον πόλεμο των λιμενικών τελών

Οι ΗΠΑ και η Κίνα συμφώνησαν να αναστείλουν εκατέρωθεν την επιβολή λιμενικών τελών στα πλοία που συνδέονται με τη μία ή την άλλη χώρα αποκλιμακώνοντας, τουλάχιστον προς το παρόν, μια διαμάχη που είχε εξελιχθεί σε σημείο τριβής στον ευρύτερο εμπορικό τους πόλεμο, προκαλώντας σοβαρή αναστάτωση στην παγκόσμια εμπορική ναυτιλία. Πρόκειται για ζήτημα που αφορά άμεσα την ελληνικών συμφερόντων ναυτιλία, η οποία ελέγχει περισσότερο από το 25% της παγκόσμιας χωρητικότητας εμπορικών πλοίων, με μεγάλο αριθμό από αυτά να έχουν ναυπηγηθεί στην Κίνα και να εμπίπτουν στα αμερικανικά λιμενικά τέλη και έναν επίσης σημαντικό αριθμό να έχει είτε Αμερικανούς μετόχους μειοψηφίας (άνω του 25%) είτε Αμερικανούς πολίτες μέλη στα διοικητικά συμβούλια και να εμπίπτει στα κινεζικά τέλη.

Η Ουάσιγκτον άρχισε να επιβάλλει ειδικά τέλη σε πλοία που συνδέονται με την Κίνα και καταπλέουν σε αμερικανικά λιμάνια στις 14 Οκτωβρίου, εν μέσω μιας ευρύτερης έρευνας από το γραφείο του εμπορικού εκπροσώπου των ΗΠΑ σχετικά με την κυριαρχία της Κίνας στη ναυτιλία και στη ναυπηγική βιομηχανία.

Οι ΗΠΑ δήλωσαν την περασμένη Πέμπτη ότι θα αναστείλουν τα μέτρα που προκύπτουν από αυτήν την έρευνα για ένα έτος, σύμφωνα με το υπουργείο Εμπορίου της Κίνας. «Μετά την αναστολή από τις ΗΠΑ, η Κίνα θα αναστείλει επίσης τα αντίμετρα της κατά των ΗΠΑ για ένα έτος», σύμφωνα με ανακοίνωση των κινεζικών αρχών. Η ανακοίνωση από το Πεκίνο ήρθε λίγες ώρες αφού ο εμπορικός εκπρόσωπος των ΗΠΑ Τζέιμσον Γκριρ δήλωσε ότι η προσοχή των ΗΠΑ εξακολουθεί να είναι σε μεγάλο βαθμό εστιασμένη στην αναβίωση της αμερικανικής ναυπηγικής βιομηχανίας. Οι ΗΠΑ θα αναστείλουν λοιπόν

τα λιμενικά τέλη για ένα χρόνο σε πλοία που συνδέονται με την Κίνα, αρχής γενομένης από τις 10 Νοεμβρίου. Οι δύο χώρες άρχισαν να επιβάλλουν νέα λιμενικά τέλη στα πλοία της άλλης στα μέσα Οκτωβρίου, στοχεύοντας τις ναυτιλιακές εταιρείες που μεταφέρουν αγαθά, από μεταποιημένα εμπορεύματα έως αργό πετρέλαιο. Κατά την ανακοίνωση των μέτρων, κινεζικά κρατικά μέσα ενημέρωσης κατηγόρησαν τις ΗΠΑ ότι παραβίασαν μια διμερή συμφωνία θαλάσσιων μεταφορών 56 δολαρίων ανά καθαρό τόνο σε πλοία που συνδέονται με τις ΗΠΑ και δένουν στα λιμάνια της.

Και τα δύο καθεστώτα τελούν πλέον σε αναστολή μετά την εμπορική «εκεχειρία» της περασμένης εβδομάδας μεταξύ του προέδρου Ντόναλντ Τραμπ και του προέδρου Σι Τζινπίνγκ,

«Παγώνουν» για ένα χρόνο εκατέρωθεν την επιβολή λιμενικών τελών στα πλοία που συνδέονται με τη μία ή την άλλη χώρα.

η οποία περιλάμβανε συνεργασία σε θέματα που αφορούν τους ημιαγωγούς, τις σπάνιες γαίες και το γεωργικά προϊόντα.

Τα λιμενικά τέλη θα μπορούσαν να διαταράξουν καίρια την παγκόσμια ναυτιλία, να αυξήσουν το κόστος μεταφοράς και να επιβραδύνουν τις ροές εμπορευμάτων, συμπεριλαμβανομένου του πετρελαίου. Κατά τη διάρκεια της περιόδου αναστολής, η Ουάσιγκτον σχεδιάζει να διαπραγματευθεί με το Πεκίνο για την έρευνα της στον ναυτιλιακό κλάδο, ενώ παράλληλα θα επιδιώξει περαιτέρω ευκαιρίες ναυπηγικής συνεργασίας με τη Νότια Κορέα και την Ιαπωνία.

ΗΛΙΑΣ Γ. ΜΠΕΛΛΟΣ

Από τον Μάρτιο του 2023 η Κομισιόν έχει παρουσιάσει την Πράξη της Ε.Ε. για τα Στρατηγικά Σημεία Μέταλλα και τις Πρώτες Υλές και μεταξύ άλλων θέτει στόχο για το 2030 την κάλυψη του 10% των αναγκών της Ε.Ε. σε σπάνιες γαίες από εξορύξεις εντός της Γηραιάς Ηπείρου. Εκτοτε έχουν ενταθεί οι έρευνες για σπάνιες γαίες εντός της Ευρώπης με σημαντικότερα ευρήματα

Οι κάτοικοι της περιοχής Κιρούνα στη Σουηδία αναγκάζονται να εγκαταλείψουν τα σπίτια τους έπειτα από συστάσεις και προειδοποιήσεις της κυβέρνησης.

σε Νορβηγία και Σουηδία. Το μεγαλύτερο είναι το κοιτάσμα που εντόπισε το καλοκαίρι του 2024 η εταιρεία Rare Earths Norway στη Νορβηγία και σύμφωνα με τις εκτιμήσεις, περιέχει 8,8 εκατ. μετρικούς τόνους οξειδίων σπάνιων γαιών εντός των οποίων ανικνεύονται 1,5 εκατ. μετρικοί τόνοι μαγνητών σπάνιων γαιών. Περίπου ένα έτος νωρίτερα η Σουηδία είχε εντοπίσει κοιτάσμα στην αρκτική της πλευρά, στην περιοχή Κι-

Η εϋθραυστη ξύλινη εκκλησία της Κιρούνας μετακινήθηκε πέντε χιλιόμετρα προκειμένου να προστατευθεί από τους κραδασμούς της εξορυκτικής δραστηριότητας για σπάνιες γαίες.

ρούνα, που σύμφωνα με τις πρώτες εκτιμήσεις περιέχει πάνω από ένα εκατ. τόνους σπάνιων γαιών. Στο σουηδικό κοιτάσμα γίνονται ακόμη διερευνητικές εξορύξεις και είναι πιθανόν να παρέλθει ακόμη μια δεκαετία μέχρις ότου λειτουργήσει κανονικά ορυχείο στην περιοχή. Τις εξορύξεις έχει αναλάβει η κρατική εταιρεία LKAB, που παράγει επίσης το 80% του σιδηρομεταλλεύματος της Ευρώπης. Όπως ανέφερε

μέσα στην εβδομάδα σχετικό δημοσίευμα του Bloomberg, οι προσπάθειες για την αξιοποίησή του έχουν ήδη δημιουργήσει κοινωνικό πρόβλημα στην περιοχή. Οι κάτοικοι της Κιρούνα αναγκάζονται να εγκαταλείψουν τα σπίτια τους έπειτα από συστάσεις και προειδοποιήσεις της κυβέρνησης, η οποία τους στέλνει επιστολές για την επικινδυνότητα της περιοχής εξαιτίας των εξορύξεων. Η πόλη της Κιρούνα βρέθηκε στο

επίκεντρο του ενδιαφέροντος Αύγουστο, όταν η εϋθραυστη ξύλινη εκκλησία έπρεπε να μετακινηθεί κατά πέντε χιλιόμετρα και να εγκατασταθεί σε άλλο κτίσμα προκειμένου να προστατευτεί από τους κραδασμούς της εξορυκτικής δραστηριότητας. Η είδηση κυκλοφόρησε στο ίντερνετ και δέχθηκε εκατομμύρια σχόλια. Μια εβδομάδα αργότερα, άρχισαν να καταφθάνουν οι επιστολές, οι αρχές της πόλης συγκάλεσαν

Οι ανησυχίες για τις ΗΠΑ

Ο **CEO** της Goldman Sachs, Ντέιβιντ Σόλομον, εξέφρασε ανησυχίες ότι το αυξανόμενο δημόσιο χρέος των ΗΠΑ θα δημιουργήσει μεγάλο πρόβλημα εάν η οικονομία δεν αναπτυχθεί ταχέως. «Αναλόβαμε πολύ χρέος τα τελευταία 15 και πλέον χρόνια, από 7 τρις. δολ. στα 38 τρις. Εάν δεν αυξηθούμε το επίπεδο ανάπτυξης, θα το "πληρώσουμε"».

143,4%

του ΑΕΠ, το ποσοστό που θα εκτοξευθεί το δημόσιο χρέος των ΗΠΑ το 2030, ξεπερνώντας Ιταλία (137%) και Ελλάδα (130,2%), εκτιμά το ΔΝΤ.

«Προετοιμαστείτε»

«**Πρέπει** να είμαστε προετοιμασμένοι και αυτό απαιτεί οι κυβερνήσεις να έχουν δημοσιονομικά αποθέματα ασφαλείας, ώστε να αντεπεξέλθουν σε δυσμενή σοκ σε περίπτωση χρηματοπιστωτικής κρίσης», ανέφερε ο αξιωματικός του Διεθνούς Νομισματικού Ταμείου, Βίτορ Γκάσπαρ.

123%

του ΑΕΠ, το ποσοστό που ενδέχεται να φτάσει το παγκόσμιο δημόσιο χρέος μέχρι το τέλος της δεκαετίας. Ένα αρνητικό αλλά πιθανό σενάριο.

«Σπирάλ θανάτου»

Ο **Ρέι Ντάλιο**, ο διακεκομμένος ιδρυτής του hedge fund Bridgewater, στο βιβλίο του με τίτλο «Πώς οι χώρες χρεοκοπούν: Ο μεγάλος κύκλος», προειδοποιεί ότι η κατάσταση στις ΗΠΑ πλησιάζει στο σημείο χωρίς επιστροφή. «Οι ΗΠΑ οδεύουν σε "σπирάλ θανάτου", όπου θα χρειαστεί να εκδοθούν συνεχώς ομόλογα για να αποπληρωθεί το χρέος».

«Ανάσα» στις διεθνείς αγορές κρατικών ομολόγων τον Οκτώβριο

Βελτιωμένο ήταν τον Οκτώβριο το κλίμα σε κάποιες από τις μεγαλύτερες αγορές ομολόγων στον κόσμο, καθώς οι ανησυχίες για υπέρμετρο κρατικό δανεισμό και επίμονο πληθωρισμό μετριάστηκαν και οι επενδυτές επέστρεψαν στους βρετανικούς, γερμανικούς και ιαπωνικούς τίτλους.

Τα βρετανικά κρατικά ομόλογα, τα οποία από την αρχή του έτους δέχθηκαν ισχυρότατο πλήγμα λόγω των δημοσιονομικών προκλήσεων στην χώρα, είχαν τις καλύτερες επιδόσεις τον Οκτώβριο. Οι δεκαετείς και οι τριακονταετείς τίτλοι υποχώρησαν κατά περίπου 30 μονάδες βάσης και σημείωσαν τη μεγαλύτερη μηνιαία πτώση από τα τέλη του 2023, ενώ οι τιμές τους εκτινάχθηκαν.

Οι αποδόσεις στη Γερμανία, ακόμη και στη Γαλλία, η οποία βρίσκεται σε δεινή δημοσιονομική θέση, σημείωσαν τη μεγαλύτερη μηνιαία πτώση από τον Απρίλιο, όταν οι δασμοί του Τραμπ «έσπρωξαν» τους επενδυτές προς τα ασφαλή καταφύγια των κρατικών ομολόγων. Οι αποδόσεις των ιαπωνικών τριακονταετιών επίσης σημείωσαν τη μεγαλύτερη μηνιαία πτώση από τον Αύγουστο του 2024, καθώς περιορίστηκαν οι προβληματισμοί για τη δημοσιονομική πολιτική που θα ακολουθήσει η νέα πρωθυπουργός της Ιαπωνίας, Σανέ Τακάιτσι.

Βέβαια, ο υψηλός κρατικός δανεισμός και τα υψηλά επίπεδα χρέους κρατούν τις αγορές σε ενρίγορη. Οι αποδόσεις των τίτλων σε ορισμένες αγορές βρίσκονται στα χαμηλότερα επίπεδα πολλών μηνών, καθώς οι εμπορικές εντάσεις, οι οποίες είχαν συμβάλει στην αρχική άνοδο των ομολόγων, δείχνουν σημάδια αποκλιμάκωσης.

Οι κινήσεις του Οκτωβρίου υποδηλώνουν κάποια χαλάρωση, δίνοντας ανάσα στη Βρετανία, όπου μετράει αντίστροφα ο χρόνος για την κατάθεση του προϋπολογισμού, και στη Γαλλία, όπου εξακολουθεί να επικρατεί αναβρασμός στην πολιτική σκηνή.

«Ήταν μια μικρή εκπλήξη για τις αγορές διεθνώς ότι ο πληθωρισμός δεν αυξήθηκε όσο θα περίμενε κανείς πριν από έναν ή δύο μήνες, και αυτό συνέβαλε στη μείωση των αποδόσεων των ομολόγων», δήλωσε στο Reuters ο Μάικ Ριντελ της Fidelity International.

Ο πληθωρισμός, ο οποίος διαμορφώθηκε σε χαμηλότερα επίπεδα από τα προσδοκώμενα στη Βρετανία και στις ΗΠΑ, ενίσχυσε τα στοιχεία για μια μείωση των επιτοκίων από την Τράπεζα της Αγγλίας και επιβεβαίωσε τις προσδοκίες για τη Fed. Οι αποδόσεις

των δεκαετιών ομολόγων του αμερικανικού Δημοσίου ολοκληρώσαν τον Οκτώβριο με τρίτο συνεχόμενο μήνα πτώσης.

Στην Ιαπωνία, η πολιτική αβεβαιότητα μειώθηκε. Ο διορισμός της νέας υπουργού Οικονομικών Σατοούκα Καταγιάμα καθυσήκασε τους επενδυτές, οι οποίοι προβληματίζονταν για τις εκδόσεις μακροπρόθεσμων ομολόγων. Η δημοπρασία της περασμένης εβδομάδας ξεχωρίζει ανάμεσα στις υπόλοιπες του έτους, όπου οι πωλήσεις των ιαπωνικών ομολόγων ήταν εξαιρετικά ασθενείς.

Βέβαια, παρά την ανάκαμψη του Οκτωβρίου, οι αναλυτές συνιστούν επιφυλακτικότητα. Κατ' αρχάς στη Γαλλία οι Σοσιαλιστές

Παρά την ανάκαμψη, οι αναλυτές συνιστούν επιφυλακτικότητα λόγω των υψηλών επιπέδων δημόσιου χρέους.

απειλίσαν να ανατρέψουν την κυβέρνηση εάν δεν ικανοποιηθούν οι προϋποθέσεις τους για τον προϋπολογισμό. Επίσης, στη Βρετανία η κατάθεση του προϋπολογισμού στις 26 Νοεμβρίου παραμένει μεγάλη δοκιμασία για την υπουργό Οικονομικών. Στο μεταξύ, η αύξηση των γερμανικών δανεισμών και η μεταρρύθμιση του ολλανδικού συνταξιοδοτικού ταμείου αναμένεται να συντηρήσουν την πίεση στον ευρωπαϊκό χρέος.

Ο Pos Χάτσισον της Zurich Insurance Group δήλωσε στο Reuters ότι τα κρατικά ομόλογα είναι μεν ελκυστικά, αλλά οι κίνδυνοι παραμένουν. «Χρειάζεται μια μακρά περίοδος σταθερότητας των αποδόσεων προτού οι επενδυτές αισθανθούν αρκετά άνετα ώστε να αυξήσουν τις θέσεις τους, ειδικά σε μακροπρόθεσμους τίτλους», τόνισε.

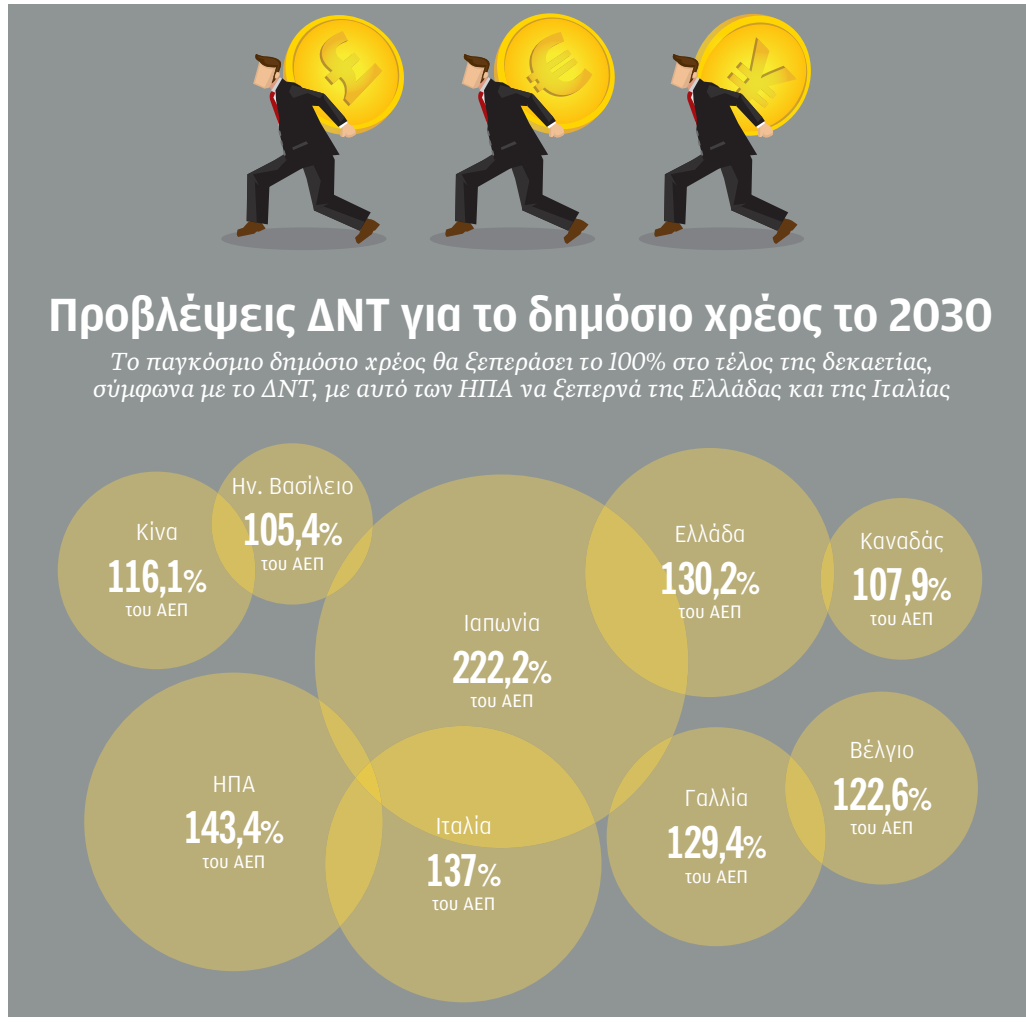
Και οι μεγάλοι έχουν χρέη

Μη βιώσιμη η κατάσταση στις ανεπτυγμένες δυτικές οικονομίες, προειδοποιεί το ΔΝΤ

Στο όχι και τόσο μακρινό παρελθόν, οι κρίσεις χρέους αποτελούσαν κυρίως πρόβλημα των αδυνάμων χωρών. Ωστόσο, σήμερα οι μεγαλύτερες και οι πιο ανεπτυγμένες οικονομίες έχουν περιέλθει σε ένα επικίνδυνο μοτίβο δανεισμού, με τα δημόσια χρέη να έχουν εκτοξευθεί και να αναμένεται να αυξηθούν κι άλλο τα επόμενα χρόνια, η στιγμή που και τα δημοσιονομικά ελλείμματα παραμένουν σε εξαιρετικά υψηλά επίπεδα.

Σε παγκόσμια κλίμακα, το δημόσιο χρέος προβλέπεται να πλησιάσει το 100% του ΑΕΠ μέχρι το τέλος της δεκαετίας, ξεπερνώντας την κορύφωση της πανδημίας και αγγίζοντας το υψηλότερο επίπεδο από το 1948, σύμφωνα με το Διεθνές Νομισματικό Ταμείο. Περισσότερο από το ένα τρίτο των χωρών ή

Μόνο φέτος το δημόσιο χρέος στις ισχυρότερες οικονομίες θα αυξηθεί κατά 6 τρις. δολ., φτάνοντας στα 71 τρις. από 28 τρις. το 2007.

Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ

το 75% του παγκόσμιου ΑΕΠ – όπου περιλαμβάνονται «δυνάμεις» όπως ΗΠΑ, Κίνα, Γαλλία και Ηνωμένο Βασίλειο– αναμένεται να δουν το χρέος τους να αυξάνεται εν μέσω σημαντικών αλλαγών πολιτικής, κλιμάκωσης των εμπορικών και γεωπολιτικών εντάσεων και επιδείνωσης των οικονομικών προοπτικών. Το ΔΝΤ κάλεσε τις κυβερνήσεις να εγκαταλείψουν τις πολιτικές χαλάρωσης και οικοδομήσουν άμεσα «δημοσιονομικά αποθέματα ασφαλείας» για να θωρακίσουν απέναντι σε μελλοντικές κρίσεις, τονίζοντας πως η τρέχουσα πορεία είναι μη βιώσιμη.

Σε μια ιστορική δημοσιονομική ανατροπή, οι ΗΠΑ οδεύουν

μάλιστα να ξεπεράσουν τόσο την Ιταλία όσο και την Ελλάδα όσον αφορά τον δείκτη δημόσιου χρέους. Το δημόσιο χρέος των ΗΠΑ, το οποίο ήδη υπερβαίνει το ρεκόρ των 38 τρις. δολ., προβλέπεται να εκτοξευθεί στο 143,4% του ΑΕΠ έως το 2030, σύμφωνα με το ΔΝΤ, τη στιγμή που στην Ιταλία θα διαμορφωθεί στο 137% του ΑΕΠ και στην Ελλάδα, που αποτέλεσε παγκόσμιο σύμβολο της κρίσης χρέους, θα υποχωρήσει στο 130,2%. Μια σειρά από κρίσεις είναι μέρος της «εξήγησης» για τα υψηλά χρέη των ανεπτυγμένων χωρών: η χρηματοπιστωτική κρίση του 2007-2009, η πανδημία το 2020 και η εισβολή της Ρωσίας στην Ουκρανία το 2022.

Τα χρόνια μεταξύ της παγκόσμιας χρηματοπιστωτικής κρίσης και της πανδημίας χαρακτηρίστηκαν από ασυνήθιστα «χαλαρές» συνθήκες. Η αύξηση του χρέους συνοδεύτηκε από μείωση των επιτοκίων δανεισμού, αλλά τώρα η κατάσταση είναι εντελώς διαφορετική. Τα επιτόκια έχουν αυξηθεί σημαντικά και το υψηλό κόστος εξυπηρέτησης του χρέους ασκεί ήδη πιέσεις στους προϋπολογισμούς.

Οι αγορές ομολόγων «απαντούν» στα αυξανόμενα δημόσια χρέη, με τους επενδυτές να απαιτούν υψηλότερα μακροπρόθεσμα επιτόκια. Τον Σεπτέμβριο, η απόδοση του 30ετούς βρετανικού ομολόγου έφτασε στο υψη-

λότερο επίπεδο από το 1998 λόγω της «επικινδυνότητας» του προϋπολογισμού. Η απόδοση του 30ετούς της Ιαπωνίας άγγιξε πρόσφατα ρεκόρ, το μακροπρόθεσμο χρέος της Γαλλίας έχει αποδόσεις σχεδόν τόσο υψηλές όσο της Ιταλίας, ενώ η χαοτική πολιτική του Ντόναλντ Τραμπ ώθησε να ριχτεί φέτος την απόδοση 30ετούς ομολόγου των ΗΠΑ στα υψηλότερα επίπεδα από το 2007.

Η Fitch προειδοποίησε πριν από μερικές μέρες ότι οι ανεπτυγμένες χώρες αντιμετωπίζουν αυξανόμενη έκθεση σε σοκ στην αγορά ομολόγων, κάτι που θα οδηγούσε σε αυξήσεις στο ήδη σημαντικό χρέος και τα ελλείμματα. «Το δημόσιο χρέος στις

Του **ΝΙΚΟΥ ΦΙΛΙΠΠΙΔΗ**

Η Ελλάδα εμφανίζει ενεργειακά, αυτό το διάστημα, δύο εικόνες. Παραδόξως αντικρουόμενες. Από τη μια «μεταμορφώνεται» σε πύλη μεταφοράς αμερικανικού LNG μέσω των τερματικών σταθμών στη Ρεθύμνη και στην Αλεξανδρούπολη. Ένα όνειρο δεκαετιών γίνεται πραγματικότητα και θα το εμποδίσουμε και με το παραπάνω όλοι μέσα στην εβδομάδα που έρχεται, τη σύνοδο της Διατλαντικής Ενεργειακής Συνεργασίας. Παρουσία δύο Αμερικανών υπουργών στην Αθήνα αναμένε-

ται να «κλειδώσει» ο νέος ρόλος της χώρας ως διαμετακομιστικού κόμβου φυσικού αερίου προς την Ανατολική Ευρώπη, αλλά και να υπογραφούν σημαντικές συμφωνίες αγοράς αμερικανικού LNG από ελληνικές εταιρείες. Εξέλιξη κάτι παραπάνω από σημαντική, καθώς οι υποδομές και η χώρα συνολικά αποκτά ρόλο-κλειδί. Οι ΗΠΑ βλέπουν και επενδύουν σε μια περίοδο που τίποτα δεν είναι δεδομένο. Η «συνταγή» μοιάζει απλή. Αποχωρεί το ρωσικό αέριο και εισέρχεται το πιο ευέλικτο αμερικανικό LNG. Η Ελλάδα δεν «βρίσκει» απλώς νέο προμηθευτή. Βρίσκει νέο ρόλο και

Η μεγάλη συμφωνία για αμερικανικό LNG είναι ευκαιρία. Το χαμηλότερο κόστος ενέργειας στις ελληνικές επιχειρήσεις, όμως, ακόμη εκκρεμεί.

νέες υποχρεώσεις. Πρέπει να εξασφαλίσει ότι οι υποδομές θα λειτουργήσουν, ότι οι ροές θα είναι αξιόπιστες και ότι η τιμή δεν θα

εκτοξευτεί. Δηλαδή, το να γίνουν ενεργειακός κόμβος έχει τη σημασία του, αλλά σημαντικότερο είναι να εξασφαλιστούν καλές τιμές, συμβόλαια και εγχώρια προσιτά εμπορεύματα.

Και κάπου εδώ έρχεται η δεύτερη εικόνα, η βιομηχανία και το κόστος ενέργειας. Ενώ τα μεγάλα deals και οι κόμβοι «λαμπυρίζουν», για τις ελληνικές ενεργόβρες επιχειρήσεις η υπόθεση «μείωση ενεργειακού κόστους» φαίνεται να ανήκει σε μια... άλλη πραγματικότητα, πιο μακρινή. Οι ελληνικές βιομηχανίες συνεχίζουν να πληρώνουν κόστος ενέργειας

σημαντικά υψηλότερο από τους Ευρωπαίους ανταγωνιστές τους και αυτό το πληρώνει όλη η οικονομία. Το περιβόητο «ιταλικό μοτέλο» (Contracts for Difference για σταθερές τιμές ρεύματος) έχει προ πολλού παραπεμφθεί στις ελληνικές καλές νύχτες. Επίσης, παρά τις δεσμεύσεις και τις εξαγγελίες μόλις πριν από 30 ημέρες από τον ίδιο τον πρωθυπουργό από το βήμα της γενικής συνέλευσης του ΣΕΒ, αναζητούνται ακόμα τα 200 εκατ. ευρώ που ανακοινώθηκαν για επενδύσεις και στήριξη της βιομηχανίας. Ως αποτέλεσμα, οι ελληνικές επιχειρήσεις πληρώνουν την

ενέργεια με όρους που φέρνουν υψηλότερη τιμή σε σχέση με τον ευρωπαϊκό μέσο όρο και χάνουν συνεχώς σε ανταγωνιστικότητα. Με λίγα λόγια, ο «θναυσμός» αποδείχθηκε για την ώρα ανθρώπινος. Οι υποσχέσεις για σταθερά τιμολόγια, αντισταθμίσεις και κίνητρα απλώς δεν προχώρησαν. Την ώρα που η Ελλάδα παίζει σε διεθνές επίπεδο ρόλο μεγάλου παίκτη, στο εσωτερικό της συνεχίζει να λειτουργεί με ζημία. Προφανώς το να γίνεις κόμβος και ειδικά ενεργειακός είναι καλό. Το να είσαι όμως κόμπος και να πληρώνεις την ενέργεια που καταναλώνεις ακριβότερα από

τους ανταγωνιστές σου είναι τουλάχιστον παράδοξο.

Η Ελλάδα βρίσκεται σε κρίσιμη καμπή. Το διπλωματικό και γεωπολιτικό momentum είναι εξαιρετικά σημαντικό. Η μεγάλη συμφωνία για αμερικανικό LNG είναι ευκαιρία. Το χαμηλότερο κόστος ενέργειας στις ελληνικές επιχειρήσεις, όμως, ακόμη εκκρεμεί. Το αν θα αποδώσουν ισορροπημένα και τα δύο δεν θα κριθεί στο Ζάππειο την επόμενη Πέμπτη και Παρασκευή, αλλά τις επόμενες δεκαετίες στους λογαριασμούς ρεύματος και στις εξαγωγές παραγόμενων ελληνικών προϊόντων.

Κάθε εβδομάδα, Νέες ευκαιρίες.

Altamira Real Estate
8000 8200 | altamirarealestate.com.cy

Ο ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΟΣ ΣΟΥ ΣΥΝΕΡΓΑΤΗΣ ΣΤΑ ΑΚΙΝΗΤΑ

Altamira
doValue Group

Απιαστο όνειρο οι αποζημιώσεις σε καταναλωτές

Τα «αγκάθια» στην άσκηση αντιπροσωπευτικών αγωγών στην Ελλάδα, οι αδύναμες καταναλωτικές οργανώσεις και πώς ενισχύονται στην Ευρώπη

Της ΔΗΜΗΤΡΑΣ ΜΑΝΙΦΑΒΑ

Την πρώτη της αντιπροσωπευτική αγωγή αποζημίωσης φιλοδοξεί να έχει καταθέσει μέχρι το τέλος του χρόνου η καταναλωτική οργάνωση ΕΚΠΟΙΖΩ (Ενωση Καταναλωτών η Ποιότητα της Ζωής). Η αντιπροσωπευτική αγωγή αφορά την άσκηση αγωγής από εξουσιοδοτημένο φορέα (π.χ. ένωση καταναλωτών) για λογαριασμό πολλών καταναλωτών που έχουν υποστεί τη βλάβη, ενώ η συλλογική αγωγή ασκείται μεν για τα συμφέροντα πολλών ατόμων, αλλά δεν αφορά αποκλειστικά καταναλωτές και δεν απαιτεί την εκπροσώπηση από συγκεκριμένο φορέα.

Ακόμη και εάν ευοδωθούν τα σχέδια της ΕΚΠΟΙΖΩ, σε καμία

Η ιδιωτική επιβολή του δικαίου ανταγωνισμού –πέραν δηλαδή των αποφάσεων της Επιτροπής Ανταγωνισμού– στην Ελλάδα ήταν ανέκαθεν ελλιπής. Σύμφωνα με μελέτη, την περίοδο 2020-2025 εντοπίστηκαν 23 υποθέσεις για ανταγωνιστικές πρακτικές, πλην όμως ελάχιστες εξ αυτών οδήγησαν σε αποζημιώσεις, ενώ φυσικά δεν έχει καταγραφεί καμία αντιπροσωπευτική αγωγή.

Στην Ελλάδα υπάρχουν μόνο τρεις νομιμοποιούμενοι φορείς για την άσκηση αντιπροσωπευτικών αγωγών και καμία –ακόμη, τουλάχιστον– αντιπροσωπευτική αγωγή.

περίπτωση δεν θα ζήσουμε στην Ελλάδα σκηνές όπως αυτές που περιγράφονται στην ταινία «Εριν Μπρόκοβιτς» ή στην τηλεοπτική σειρά «Dopesick».

Και αυτό διότι σε μια χώρα όπου έτσι κι αλλιώς δεν υπήρχε κουλτούρα συλλογικών αγωγών για διεκδίκηση αποζημίωσης (οι οποίες προσπάθειες στην Ελλάδα τα προηγούμενα χρόνια περιορίζονταν σε αγωγές κυρίως κατά των τραπεζών και κατά του Δημοσίου για διεκδίκηση αναδρομικών στις συντάξεις), η ενσωμάτωση στην ελληνική νομοθεσία το 2023 της κοινοτικής οδηγίας 2020/1828 σχετικά με τις αντιπροσωπευτικές αγωγές έγινε με τέτοιο τρόπο που δεν ευνοεί ιδιαίτερα τη χρήση αυτού του νομικού εργαλείου.

Και αυτό παρά το γεγονός ότι

παρέχεται από τον νόμο η δυνατότητα άσκησης αντιπροσωπευτικών αγωγών αποζημίωσης και για παραβάσεις του ανταγωνισμού. Δεν είναι τυχαίο ότι, 2,5 χρόνια μετά, υπάρχουν μόνο τρεις νομιμοποιούμενοι φορείς

για την άσκηση αντιπροσωπευτικών αγωγών και καμία –ακόμη, τουλάχιστον– αντιπροσωπευτική αγωγή.

Οι τρεις φορείς είναι η ΕΚΠΟΙΖΩ, η μοναδική άλλωστε καταναλωτική οργάνωση στην Ελλάδα η

οποία και πριν από το 2023 είχε προβεί σε συλλογικές αγωγές (62 συνολικά, σε 44 εκ των οποίων έχει κερδίσει με αμετάκλητες δικαστικές αποφάσεις), το ΚΕΠΙΚΑ (Κέντρο Προστασίας Καταναλωτών) και η Ένωση Εργαζομένων

Καταναλωτών Ελλάδας (ΕΕΚΑ).

Την ίδια ώρα, στην άλλη άκρη της ευρωπαϊκής ηπείρου, στην Πορτογαλία, χώρα με αντίστοιχο πληθυσμό με αυτόν της Ελλάδας και όχι πολύ διαφορετική οικονομία από την ελληνική, έχει αναδειχθεί σε πρωτοπόρο στις ομαδικές αγωγές ιδίως για παραβάσεις του ανταγωνισμού, με συνολική αξία αξιώσεων περίπου 43,9 δισ. ευρώ. «Οι αντιπροσωπευτικές αγωγές είναι μια πολύ ακριβή διαδικασία. Απαιτείται προσδιορισμός της ζημίας ξεχωριστά για κάθε καταναλωτή, που πρέπει να περιλαμβάνεται εξαρχής στον φάκελο που θα κατατεθεί στο δικαστήριο. Αυτό από μόνο του χρειάζεται πολλά χρήματα. Οι καταναλωτικές οργανώσεις στην Ελλάδα δεν έχουν λάβει κρατική χρηματοδότηση από το 2013, οπότε καταργήθηκε η δυνατότητα αυτή. Αν και το 2023 επανήλθε η δυνατότητα χρηματοδότησης των καταναλωτικών οργανώσεων από το κράτος, ωστόσο μέχρι στιγμής δεν έχει δοθεί κάτι από τις 300.000 ευρώ που προβλέπονται για όλες τις οργανώσεις, διότι εκκρεμεί η υπογραφή μιας υπουργικής απόφασης», δήλωσε στην «Καθημερινή της Κυριακής» η κ. Παναγιώτα Καλαποθαράκου, πρόεδρος της ΕΚΠΟΙΖΩ.

Σημειώνεται, δε, ότι μετά την εκκαθάριση του μητρώου καταναλωτικών οργανώσεων το 2023, προκειμένου σε αυτό να περιληφθούν μόνοι όσες έχουν πραγματική δραστηριότητα και όχι οι δεκάδες «οργανώσεις-σφραγίδα» που παρελθόντος ο αριθμός τους ανέρχεται πλέον σε μόλις επτά σε όλη την Ελλάδα.

Τα έσοδα των καταναλωτικών οργανώσεων στην Ελλάδα προέρχονται αποκλειστικά από τις συνδρομές των μελών τους. «Έχουμε περίπου 22.000 εγγεγραμμένα μέλη, όμως αυτά που ανανεώνουν τη συνδρομή τους κάθε χρόνο είναι μόλις 1.400», επισημάνει η κυρία Καλαποθαράκου.

Αυτό που περιμένει σε πρώτη φάση ως διευκόλυνση η ΕΚΠΟΙΖΩ είναι η παροχή ενός ψηφιακού εργαλείου από την Κομισιόν, μια ηλεκτρονική πλατφόρμα όπου όσοι ενδιαφέρονται για μια αντιπροσωπευτική αγωγή να εγγράφονται σε αυτήν και να δηλώνουν και τις αξιώσεις τους.

Τι συμβαίνει στην υπόλοιπη Ευρώπη; Κατ' αρχάς, οι καταναλωτικές οργανώσεις χρηματοδοτούνται από το κράτος και τους δήμους.

Δεύτερον, αρκετές χώρες επέλεξαν κατά την ενσωμάτωση της κοινοτικής οδηγίας 2020/1828 να επιτρέψουν τη χρηματοδότηση των αντιπροσωπευτικών αγωγών από τρίτους (funds), την ώρα που στην Ελλάδα, απαγορεύτηκε ακόμη και η συλλογική χρηματοδότηση (crowdfunding) των αντιπροσωπευτικών αγωγών.

Προκειμένου να μη θεωρηθεί

Η Πορτογαλία, χώρα παρόμοιας οικονομίας με την ελληνική, πρωτοπορεί στις ομαδικές αγωγές, ειδικά για παραβάσεις του ανταγωνισμού, με αξιώσεις που ξεπερνούν τα 43,9 δισ.

άλλωστε ότι η χρηματοδότηση από funds αντιπροσωπευτικών αγωγών αποζημιώσεων είναι αυτοσκοπός της δημιουργίας τους, σε πολλά κράτη-μέλη έχει θεσπισθεί συγκεκριμένος ποσοστό προμήθειας που αυτά λαμβάνουν από την επιδίκαση αποζημιώσεων, π.χ. 10% στη Γερμανία, 30% στην Πολωνία, ενώ σε άλλα προβλέπεται να δημοσιοποιούνται τα στοιχεία όσων χρηματοδοτούν αντιπροσωπευτικές αγωγές (σε Ισπανία, Σλοβενία, Ρουμανία, Τσεχία κ.α.) τόσο για λόγους διαφάνειας όσο και για λόγους αποφυγής φαινομένων ξεπλύματος «μαύρου» χρήματος.

Ζητούν τρεις αλλαγές στο θεσμικό πλαίσιο

Η ύπαρξη αποτελεσματικού θεσμικού πλαισίου για τις αντιπροσωπευτικές αγωγές αποζημιώσεων και ειδικά για παραβάσεις του ανταγωνισμού (όπως ήταν π.χ. η απόφαση της Επιτροπής Ανταγωνισμού για τις προμήθειες που επέβαλλαν οι τράπεζες στις διάφορες συναλλαγές ή παλαιότερα η απόφαση του 2005 για τα σούπερ μάρκετ), πέρα από το γεγονός ότι αποκαθιστά σε μεγαλύτερο βαθμό το κοινό περί δικαίου αίσθημα, περισσότερο από ένα πρόστιμο που επιβάλλεται σε μία ή περισσότερες επιχειρήσεις, θα μπορούσε να λειτουργεί αποτελεσματικά για ανταγωνιστικές πρακτικές.

Σύμφωνα με τη μελέτη των κ. Ιωάννη Λιανού (τέως πρόεδ

ρος της Επιτροπής Ανταγωνισμού - Ε.Α.) και Κωνσταντίνου Παντελίδη, που δημοσιεύθηκε τον περασμένο Αύγουστο στο Λονδίνο (στο University College London) και τιτλοφορείται «The 'Suspended Step' of Damages Claims for Competition Law Infringements in Greece: An Institutional Odyssey», η ιδιωτική επιβολή του δικαίου ανταγωνισμού –πέραν δηλαδή των αποφάσεων της Ε.Α.– στην Ελλάδα ήταν ανέκαθεν ελλιπής.

Κατά την περίοδο που προηγήθηκε της ενσωμάτωσης της οδηγίας καταγράφηκαν μόλις τρεις επιτυχείς αγωγές αποζημίωσης για ανταγωνιστικές πρακτικές εκ των 27 υποθέσεων που εισήχθησαν ενώπιον των

δικαστηρίων, με το συνολικό ύψος των επιδικασθεισών αποζημιώσεων να υπολείπεται συνολικά των 90.000 ευρώ.

Σε πρόσφατη εμπειρική μελέτη των ιδίων για την περίοδο 2020-2025 εντοπίστηκαν 23 υποθέσεις, πλην όμως ελάχιστες εξ αυτών οδήγησαν σε αποζημιώσεις, ενώ φυσικά δεν έχει καταγραφεί καμία αντιπροσωπευτική αγωγή.

Η υπόθεση για την οποία έχουν υπάρξει οι περισσότερες ίσως αγωγές και αποζημιώσεις –όχι βεβαίως ομαδικές αγωγές– αφορά το πολυσυζητημένο «καρτέλ του γάλακτος». Σύμφωνα με τη μελέτη των Λιανού - Παντελίδη, την περίοδο 2020-2024 και με βάση τις δη

μοσιευμένες αποφάσεις προέκυψαν πέντε επιτυχείς παρεπόμενες υποθέσεις από τη δικαστική διαμάχη σχετικά με το καρτέλ γάλακτος, κάτοπιν των σχετικών αποφάσεων της Επιτροπής Ανταγωνισμού.

Στις τρεις από αυτές, ο Αρειος Πάγος τελικώς επικύρωσε την επιδίκαση αποζημιώσεων για τις καρτελικές συμπτύξεις μεταξύ γαλακτοβιομηχανιών για τον περιορισμό των τιμών αγοράς γάλακτος και την κατονομή αγοράς με σκοπό την παρεμπόδιση της μετακίνησης των κτηνοτρόφων μεταξύ των εταιρειών.

Ο Αρειος Πάγος επικύρωσε την επιδίκαση τόσο περιουσιακής ζημίας όσο και ηθικής

βλάβης για την προσβολή της προσωπικότητας και της αξιοπρέπειας των εναγόντων. Αυτό οδήγησε σε συνολικές επιδικασθείσες αποζημιώσεις ύψους λίγο κάτω του 1,8 εκατ. ευρώ.

Αυτό που προτείνουν αρκετές πλευρές –νομικοί με ειδίκευση στο δίκαιο του ανταγωνισμού αλλά και καταναλωτικές οργανώσεις– προκειμένου να διευκολυνθεί η άσκηση αντιπροσωπευτικών αγωγών αποζημιώσεων και στην Ελλάδα, όπως συμβαίνει σε άλλες χώρες της Ε.Ε. (Πορτογαλία, Γερμανία, Ολλανδία κ.α.), είναι η τροποποίηση του υφιστάμενου θεσμικού πλαισίου προς τις ακόλουθες κατευθύνσεις:

- Στους εγκεκριμένους φορείς

για την άσκηση αντιπροσωπευτικών αγωγών να περιληφθούν και εργατικά σωματεία, ενώσεις μικρομεσαίων κ.α. Αυτό που βλέπουμε μέχρι στιγμής είναι μάλλον μια ασυνήθιστη πρακτική: στο νομοσχέδιο για τη νέα Ανεξάρτητη Αρχή Εποπτείας της Αγοράς και Προστασίας του Καταναλωτή που βρίσκεται σε δημόσια διαβούλευση προβλέπεται η εν λόγω αρχή να έχει αρμοδιότητα να ασκεί και αντιπροσωπευτικές αγωγές καθώς και να παραλαμβάνει τις αιτήσεις των καταναλωτών σε περίπτωση αμετάκλητης απόφασης επί αντιπροσωπευτικής αγωγής για επανόρθωση ή αποκατάσταση και να επιβάλλει κυρώσεις. «Ο ρόλος της Αρχής

θα έπρεπε κανονικά να είναι η πρόληψη συμπεριφορών που οδηγούν τους καταναλωτές σε αγωγές», σχολίασαν νομικοί κύκλοι στην «Καθημερινή».

- Να επιτραπεί, με αυστηρούς κανόνες διαφάνειας, η χρηματοδότηση των αγωγών από τρίτους.

- Να ακολουθηθεί η πρακτική του «opt out», κατά το μοντέλο της Πορτογαλίας: στην αντιπροσωπευτική αγωγή αποζημιώσεων συμμετέχουν όλοι όσοι εντάσσονται στην ομάδα υπέρ της οποίας ασκείται η αγωγή (η οποία μπορεί να αφορά και εκατομμύρια καταναλωτές), εκτός εάν ζητήσουν την εξαιρεσή τους από τη συγκεκριμένη ομάδα.

Σε κίνδυνο φτώχειας ένας στους δέκα Έλληνες εργαζομένους

Το 10,7% των εργαζομένων στην Ελλάδα αντιμετωπίζει κίνδυνο φτώχειας, έναντι 8,2% κατά μέσον όρο των εργαζομένων στην Ευρωπαϊκή Ένωση, σύμφωνα με στοιχεία της Eurostat. Η Ελλάδα δεν αφορά μόνο τους ανέργους ή τους ανθρώπους με περιορισμένη απασχόληση, αναφέρει η Ευρωπαϊκή Στατιστική Υπηρεσία, σε χθεσινή ανάρτησή της. Το 2024, 8,2% των ανθρώπων στην Ε.Ε. που δήλωναν ότι εργάζονται, είτε ως

υπάλληλοι είτε ως αυτοαπασχολούμενοι, αντιμετώπιζαν κίνδυνο φτώχειας. Το σχετικό ποσοστό είναι σημαντικά υψηλότερο στους άνδρες (9%) σε σύγκριση με τις γυναίκες (7,3%). Η Ελλάδα, σύμφωνα με τα στοιχεία αυτά, καταλαμβάνει την 5η υψηλότερη θέση στην κατάταξη μεταξύ των χωρών της Ε.Ε. Συνολικά, το 10,7% των εργαζομένων στη χώρα αντιμετωπίζει κίνδυνο φτώχειας, με το ποσοστό να ανέρχεται σε 13% στους άνδρες

Η Ελλάδα καταλαμβάνει την 5η υψηλότερη θέση στην κατάταξη μεταξύ των χωρών της Ε.Ε.

και 7,6% στις γυναίκες.

Σε κίνδυνο φτώχειας, σύμφωνα με τον ορισμό της Eurostat, είναι το ποσοστό των ανθρώπων των οποίων το ισοσταθμισμένο δια

θέσιμο εισόδημα, που λαμβάνει υπόψη του το μέγεθος του νοικοκυριού, μετά τις κοινωνικές μεταβιβάσεις, είναι κάτω από το όριο του 60% του εθνικού διάμεσου εισοδήματος. Το Λουξεμβούργο είναι η χώρα στην οποία υπάρχει το μεγαλύτερο ποσοστό εργαζομένων σε κίνδυνο φτώχειας, 13,2%. Μάλιστα, εδώ το ποσοστό των γυναικών είναι μεγαλύτερο, 14,6%, ενώ αυτό των ανδρών είναι μικρότερο, 12,4%. Ακολουθούν οι Βουλγαρία

(11,8%), Ισπανία (11,2%), Ρουμανία (10,9%) και μετά η Ελλάδα.

Στο άλλο άκρο, η χώρα με το μικρότερο ποσοστό εργαζομένων σε κίνδυνο φτώχειας είναι η Φινλανδία, με ποσοστό μόλις 2,8%. Ακολουθούν οι Τσεχία, Βέλγιο, Ολλανδία και Ιρλανδία.

Στις 22 από τις 27 χώρες, το ποσοστό των εργαζομένων σε κίνδυνο φτώχειας είναι υψηλότερο στους άνδρες, με τη μεγαλύτερη διαφορά να εμφανίζεται στην Ρου

μανία, 8,1 ποσοστιαίες μονάδες. Σε μία χώρα, τη Γερμανία, τα ποσοστά των δύο φύλων ήταν τα ίδια, 6,5%. Μόνο σε 4 χώρες τα ποσοστά των γυναικών ήταν υψηλότερα και συγκεκριμένα στην Τσεχία, στη Λετονία, στην Κύπρο και στο Λουξεμβούργο, όπως προαναφέρθηκε.

Τα στοιχεία για τη χθεσινή ανάρτηση αντλήσε η Eurostat από την ετήσια έκδοση της Key Figures on European Living Conditions 2025 edition, που κυκλοφόρησε

τον Σεπτέμβριο. Σημειώνεται ότι στο σύνολο του πληθυσμού, το ποσοστό των Ελλήνων που βρίσκονται σε κίνδυνο φτώχειας σύμφωνα με τη Eurostat, είναι 19,6%, κατατάσσοντας τη χώρα στην πέμπτη θέση στην Ε.Ε., ενώ με βάση τον ευρύτερο ορισμό του κινδύνου φτώχειας και κοινωνικού αποκλεισμού, το ποσοστό στην Ελλάδα ανεβαίνει στο 26,9% και η χώρα καταλαμβάνει την τρίτη θέση.

ΕΙΡΗΝΗ ΧΡΥΣΟΛΑΡΑ

ALPHA BANK

www.alphabank.com.cy
8000-3333

Μπειτε στην κλήρωση με τις κάρτες Mastercard! Για συναλλαγές από 1 έως 30 Νοεμβρίου.

Ελάχιστο ποσό μηνιαίας χρήσης κάρτας €800.
Ισχύουν όροι και προϋποθέσεις.

ΝΟΕΜΒΡΙΟΣ 2025

1 πακέτο για άτομα για την Ιαπωνία

2

ALPHA SPEND & WIN

TOP KINISIS

Στρατηγικός ενεργειακός εταίρος των ΗΠΑ η Ελλάδα

Τρεις υπουργοί των ΗΠΑ, αμερικανικοί και ευρωπαϊκοί ενεργειακοί κολοσσοί και αξιωματούχοι 25 χωρών θα δώσουν το «παρών» στην Αθήνα στη σύνοδο για την ενέργεια

Της ΧΡΥΣΕΑΣ ΛΙΑΓΓΟΥ

Κάτι, αλήθεια, συμβαίνει εδώ... Στην Αθήνα το διήμερο 6 και 7 Νοεμβρίου καταφθάνουν τρεις υπουργοί των ΗΠΑ, οι δύο εκ των οποίων προϊστάνται του Εθνικού Συμβουλίου Ενεργειακής Κυριαρχίας που συνέστησε ο πρόεδρος Τραμπ στις 14 Φεβρουαρίου και εγκατέστησε στον Λευκό Οίκο για να σηματοδοτήσει την αλλαγή της ενεργειακής πολιτικής των ΗΠΑ, την οποία συνδέει και με την εθνική ασφάλεια, τη γεωπολιτική ισχύ και τη στρατηγική αυτονομία τους.

Η σύνθεσή του από μόνη της είναι δλωτική της ισχύος και αυτής της στρατηγικής στόχευσης των ΗΠΑ. Πρόεδρος είναι ο υπουργός Εσωτερικών Νταγκ Μπέργκκμ και αντιπρόεδρος ο υπουργός Ενέργειας Κρις Ράιτ, που μαζί με τον υφυπουργό Εξωτερικών για τη Διαχείριση και τους Πόρους, Μάικλ Ρίγκας, θα βρίσκονται στην Αθήνα το διήμερο 6-7 Νοεμβρίου για να συμμετάσχουν στη σύνοδο της Σύμπραξης για τη Διαντιαντική Συνεργασία για την Ενέργεια (P-TEC) με «οικοδεσπότη» τον υπουργό Ενέργειας Σταύρο Παπασταύρου.

Η έλευση στην Αθήνα των επικεφαλής του κορυφαίου αυτού οργάνου της κυβέρνησης Τραμπ είναι αποκαλυπτική του στρατηγικού ενδιαφέροντος των ΗΠΑ για την Ελλάδα. Η γεωγραφική της θέση και οι ενεργειακές υποδομές της την καθιστούν προνομιακό εταίρο στην προώθηση των αμερικανικών συμφερόντων ασφάλειας και ενέργειας στην Ανατολική Μεσόγειο και διαύλο για τη διοχέτευση αμερικανικού LNG στην Ανατολική και Κεντρική Ευρώπη. Αυτό το έκανε σαφές κατά την πρώτη επίσκεψή του στην Αθήνα ο Νταγκ Μπέργκκμ, τον Σεπτέμβριο, την ημέρα της επισήμοποίησης του ενδιαφέροντος της Chevron για τους υδρογονάνθρακες στην Κρήτη και στην

Πελοπόννησο. Το αμερικανικό ενδιαφέρον στον τομέα της ενέργειας είναι εστιασμένο από το 2022, με τη σταδιακή απεξάρτηση της Ευρώπης από τη Ρωσία, στις εξαγωγές LNG και στην πλήρη υποκατάστασή του από αέριο αμερικανικής προέλευσης. Η Ευρωπαϊκή Ένωση ήδη ξόδεψε περίπου 225 δισ. για εισαγωγές LNG τα τελευταία τρία χρόνια – από τα οποία τα 100 δισ. αφορούν αμερικανικό LNG. Σύμφωνα με την ανάλυση της International Energy Agency (IEA), οι εισαγωγές κυρίως αμερικανικού LNG της Ευρώπης αναμένεται να αυξηθούν κατά περίπου 25% (άνω των 30 δισ. κ.μ.) μέσα στο 2025 και σχεδόν στο 45% το 2026, υπό την πίεση και της συμφωνίας για τους δασμούς που προβλέπει την πώληση μέσα στην επόμενη τριετία στη Γηραιά Ήπειρο αμερικανικών ενεργειακών προϊόντων συνολικής

Η Ελλάδα και οι υποδομές των τερματικών σταθμών LNG στη Ρεβυθούσα και στην Αλεξανδρούπολη είναι η πύλη εισόδου του αμερικανικού LNG.

αξίας 750 δισ. δολαρίων.

Η απόφαση της Ε.Ε. για τερματισμό των ρωσικών ροών αερίου έως την 1/1/2028 ανοίγει νέες προοπτικές για τις αμερικανικές εξαγωγές, που προσβλέπουν στην υποκατάσταση 16 δισ. κ.μ. αερίου της Gazprom που φθάνει σήμερα στην Ανατολική και Κεντρική Ευρώπη. Η Ελλάδα και οι υποδομές των τερματικών σταθμών LNG στη Ρεβυθούσα και στην Αλεξανδρούπολη είναι οι πύλες εισόδου του

αμερικανικού LNG και ο Κάθετος Διάδρομος, συνολικής δυναμικότητας περί τα 65 δισ. κ.μ. ετησίως, η βασική οδός για τη μεταφορά του μέχρι τη Μολδαβία και την Ουκρανία στον Βορρά και στα δυτικά μέχρι την Ουγγαρία και τη Σλοβακία. Εκτιμάται πως έως το 2026 η Ελλάδα μπορεί να εξαγει έως και 8 δισ. κ.μ. φυσικού αερίου προς τον ευρωπαϊκό Βορρά, με τη μερίδα του λέοντος να πηγαίνει στην Ουκρανία.

«Η ιδέα του άξονα Βορρά - Νότου, που ξεκινάει και από την Ελλάδα, σε συνδυασμό με τη συμμετοχή της στο σχήμα "3+1", δημιουργεί τεράστιες ευκαιρίες για να σπάσει η ενεργειακή εξάρτηση της Ανατολικής Ευρώπης από τη Ρωσία. Αυτό, ακόμη περισσότερο κι από το NATO, θα σταματήσει την απειλή συγκρούσεων στα σύνορα εκείνα που διαρκούν πάνω από έναν αιώνα», δήλωσε πρόσφατα σε συνέντευξή του ο Νταγκ Μπέργκκμ.

Ο ρόλος του φυσικού αερίου στη νέα ενεργειακή γεωγραφία της Ευρώπης, ο Κάθετος Διάδρομος του φυσικού αερίου και η προσέλευση κεφαλαίων για επενδύσεις σε ενεργειακές υποδομές είναι τα βασικά θέματα που θα απασχολήσουν τη σύνοδο της Σύμπραξης για τη Διαντιαντική Ενεργειακή Συνεργασία (P-TEC), η οποία αναμένεται να μετατραπεί σε χώρο συνάντησης για επαφές και συμφωνίες πώλησης - αγοράς αμερικανικού LNG αλλά και

ανάπτυξης νέων υποδομών LNG. Στο επιχειρηματικό φόρουμ που θα λάβει χώρα στις 6 Νοεμβρίου στο πλαίσιο της συνόδου θα συμμετάσχουν κορυφαίες αμερικανικές εταιρείες από τον ενεργειακό κλάδο και όχι μόνο. Μεταξύ αυτών, η ExxonMobil με παρουσία στους υδρογονάνθρακες της Κρήτης και σε ολόκληρη την περιοχή της Ανατολικής Μεσογείου, η Cheniere και η ConocoPhillips, από τους μεγαλύτερους παραγωγούς LNG, όπως και η EQT, ένας κάθετα ολοκληρωμένος αμερικανικός όμιλος φυσικού αερίου με δραστηριότητες στην Πενσυλβάνια, στη Δυτική Βιρτζίνια και στο Οχάιο, η Venture Global, από τους μεγαλύτερους προμηθευτές LNG με τέσσερα εξαγωγικά τέρμιναλ στη Λουιζιάνα, εταιρείες ανάπτυξης FSRU και υποδομών LNG όπως η Exxcelerate Energy, αλλά και η Westinghouse

φυσικού αερίου της Ουκρανίας, DTEK, η INFRA, ένας από τους πιο ισχυρούς ομίλους εταιρειών της Ρουμανίας, με δραστηριότητα σε ενεργειακές, κατασκευαστικές και τηλεπικοινωνιακές υποδομές, η Italgas κ.ά.

Είναι πολύ πιθανό σε αυτές τις συναντήσεις να κλειστούν και οι πρώτες κατ' αρχάς συμφωνίες προμήθειας LNG μεταξύ ελληνικών και αμερικανικών εταιρειών, κάτι που προανήγγειλε εμμέσως με δηλώσεις του και ο υπουργός Ενέργειας Σταύρος Παπασταύρου. «Η χώρα μας θα βρεθεί στο επίκεντρο των παγκόσμιων ενεργειακών εξελίξεων. Δύο είναι οι στόχοι μας από το P-TEC», τόνισε ο υπουργός, «πρώτον, να διασφαλίσουμε και να ενισχύσουμε περαιτέρω τη γεωστρατηγική θέση της χώρας μας ως εισόδου στην Ευρώπη του αμερικανικού LNG και, δεύτερον, να συναφθούν σημαντικές εμπορικές συμφωνίες που θα φέρουν κέρδος για τη χώρα μας. Και είμαστε αισιόδοχοι ότι θα υπάρξουν τέτοιες συμφωνίες για την ενέργεια».

Πληροφορίες φέρουν τη ΔΕΠΑ να καταλήγει σε συμφωνίες με την ConocoPhillips και πιθανότατα και με τη Cheniere, εταιρείες με τις οποίες βρίσκεται σε συζητήσεις και η Metlen. ΔΕΠΑ και Metlen θα πρέπει μέχρι την 1/1/2028 να υποκαταστήσουν 2,5 και 1 δισ. κ.μ. αερίου, αντιστοίχως, που προμηθεύονται μέσω μακροχρόνιων συμβάσεων από την Gazprom.

Στην υπουργική σύνοδο της 7ης Νοεμβρίου θα συμμετάσχουν συνολικά υπουργοί και υψηλόβαθμοι εκπρόσωποι 25 χωρών, ενώ την πρώτη της εμφάνιση θα κάνει η πρέσβειρα των ΗΠΑ Κίμπερλι Γκίλφοϊλ. Στο περιθώριο της συνόδου θα πραγματοποιηθεί και συνάντηση του σχήματος «3+1» (Ελλάδα, Κύπρος, Ισραήλ και ΗΠΑ), που ενεργοποιείται έπειτα από πολύ καιρό.

Ο τερματικός σταθμός υδρογονανθρακικού φυσικού αερίου στη Ρεβυθούσα αποτελεί σημείο εκκίνησης για τη μεταφορά αμερικανικού LNG σε χώρες της Ανατολικής Ευρώπης μέσω του αγωγού «Κάθετος Διάδρομος», που συνδέει τη χώρα μας με Βουλγαρία, Ρουμανία, Ουγγαρία, Σλοβακία, Μολδαβία και Ουκρανία.

Η απόφαση της Ε.Ε. για τερματισμό των ρωσικών ροών αερίου έως το 2028 ανοίγει νέες προοπτικές για τις αμερικανικές εξαγωγές αερίου.

με δραστηριότητα στον τομέα των πυρηνικών αντιδραστήρων, που υπέγραψε πρόσφατα συμφωνία με την κυβέρνηση των ΗΠΑ για την επιτάχυνση της ανάπτυξης της πυρηνικής ενέργειας.

Το «παρών» θα δώσουν και οι κολοσσοί της τεχνολογίας Google και Amazon. Από την πλευρά των αγοραστών, θα βρίσκονται όλοι οι μεγάλοι ενεργειακοί και κατασκευαστικοί όμιλοι της χώρας, η μεγαλύτερη ιδιωτική εταιρεία

read-library.com

Read

ΨΗΦΙΑΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ

DOWNLOAD OUR APP

ΜΕ ΤΗ ΣΤΗΡΙΞΗ

Τράπεζα Κύπρου

Deloitte

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΥΓΕΙΑΣ
ΓΡΑΦΕΙΟ ΤΥΠΟΥ ΚΑΙ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΩΝ

Η στιγμή που η μητέρα κρατά το μωρό της στην αγκαλιά της για πρώτη φορά... είναι ανεκτίμητη. Ο φυσιολογικός τοκετός χαρίζει στη μητέρα δύναμη και αυτοπεποίθηση, και στο μωρό ασφάλεια και γαλήνη.

Με τον φυσιολογικό τοκετό:

- ✓ Το μωρό αναπνέει καλύτερα
- ✓ Ενισχύεται το ανοσοποιητικό του
- ✓ Η μητέρα αναρρώνει ταχύτερα και νιώθει πιο δυνατή

Φυσιολογικός τοκετός
Το θαύμα της ζωής, όπως όρισε η φύση.

ΕΘΝΙΚΗ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗ ΓΙΑ ΤΗΝ ΠΡΩΩΣΗ ΤΟΥ ΦΥΣΙΟΛΟΓΙΚΟΥ ΤΟΚΕΤΟΥ ΚΑΙ ΤΗ ΜΕΙΩΣΗ ΤΗΣ ΠΡΩΟΡΘΤΙΑΣ

Μαύρη τρύπα τα Ελληνικά Ταχυδρομεία

Ζημίες και αρνητικά ίδια κεφάλαια παρά τις ενέσεις ρευστότητας από το Δημόσιο

Της **ΜΑΤΙΝΑΣ ΧΑΡΚΟΦΤΑΚΗ**

Αν επικειρούσε κανείς να μετρήσει πόσες φορές έχει ακουστεί η φράση «οικονομικός εξορθολογισμός» για τα Ελληνικά Ταχυδρομεία τα τελευταία χρόνια, πιθανότατα θα έχανε τον λογαριασμό. Ένα λογαριασμό που, αντί να μειώνεται, συνεχίζει να φουσκώνει. Τα ΕΛΤΑ αντιμετωπίζουν σοβαρά προβλήματα και τα δεδομένα δεν αφήνουν περιθώριο αμφισβήτησης. Παρά τις επανειλημμένες προσπάθειες εξυγίανσης, που εντάθηκαν από το 2023 και μετά, ο δημόσιος οργανισμός εξακολουθεί να μη βλέπει φως στο τούνελ. Παρά τα 250 εκατ. ευρώ που πήρε από το Δημόσιο το 2020, έχει αρνητικά ίδια κεφάλαια 140 εκατ. Οι προσδοκίες για αναστροφή του αρνητικού κλίματος στα χνάρια της ΔΕΗ, το συνθηθέστερο παράδειγμα που ξεπροβάλλει όταν μια δημόσια επιχείρηση παλεύει να επιβιώσει, μέχρι στιγμής έχουν διαψευστεί. Είναι φανερό ότι απαι-

Αναδιρθρώνουν το δίκτυο και βάζουν λουκέτο σε 204 καταστήματα.

τείται χρόνος, αλλά και ουσιαστικές, γενναίες τομές προκειμένου τα ΕΛΤΑ να ορθοποδήσουν.

«Σήμερα ο οργανισμός αποτελεί ένα συνοθύλευμα, αποτέλεσμα των διαχρονικών παρεμβάσεων των εκάστοτε διοικήσεων, των αδέξιων οικονομικών χειρισμών, της πολυφωνίας στη διοίκηση και της αδυναμίας να ανταποκριθεί στους ρυθμούς των σύγχρονων απαιτήσεων», σημειώνει στην «Κ» ο Γιάννης Οικονόμου, πρόεδρος του Σωματίου Ταχυδρόμων Αττικής, προσθέτοντας: «Οι εργαζόμενοι ζουν σε ένα καθεστώς φόβου και ανησυχίας».

Ήταν το 2023 όταν υλοποιήθηκε η πρώτη αναδιάρθρωση του δικτύου των ΕΛΤΑ, με το οριστικό κλείσιμο 143 καταστημάτων και όχι των ιδιωτικών πρακτορείων, από τα συνολικά 600 που λειτουργούσαν τότε σε όλη την Ελλάδα.

Η κίνηση κρίθηκε αναγκαία για την οικονομική βιωσιμότητα του ομίλου, καθώς απελευθερώθηκε από τα σημεία με ελάχιστη εμπορική δραστηριότητα, που λειτουργούσαν ως βαρίδια για τις επιδόσεις του. Τότε επικρατούσε η αίσθηση πως δεν θα απαιτούνταν περαιτέρω περικοπές, αφήνοντας ελπίδα για σταδιακή σταθεροποίηση. Ωστόσο, δύο χρόνια αργότερα και πιο συγκεκριμένα την Πέμπτη 30 Οκτωβρίου έγινε επισήμως γνωστό ότι κατεβάζουν διά παντός ρολά από

Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ

αύριο 204 ταχυδρομεία σε όλη την Ελλάδα. Αυτό αντιστοιχεί σε μια μείωση περίπου στο μισό δίκτυο, το οποίο μέχρι στιγμής αριθμούσε 456 σημεία.

Στην Αττική, το σχέδιο προβλέπει την αναστολή λειτουργίας ταχυδρομείων σε κεντρικά σημεία όπως η Ακρόπολη, η Μητροπόλεως και το Θησείο, αλλά και σε μεγάλους

δύμους όπως η Κυψέλη, ο Αλιμος και ο Χολαργός. Ανεπιπρόσδεκτο μένει ούτε το υποκατάστημα στο αεροδρόμιο. Στην περιφέρεια, όπου σε αρκετές περιοχές το ταχυδρο-

μείο παραμένει κομβικό, κυρίως για τους ηλικιωμένους και ως σημείο συνδεσης με την υπόλοιπη Ελλάδα, θα κλείσουν μεταξύ άλλων, στον Αγ. Κήρυκο της Ικαρίας, στη Νά-

Σε πτώση μία δεκαετία

Ήταν το 2020 όταν ξεκίνησε η πρώτη συντεταγμένη προσπάθεια για να βγουν τα ΕΛΤΑ από τη δίνη της χρηματοοικονομικής κρίσης. Είχε προηγηθεί ένα παρατεταμένο διάστημα περίπου δέκα ετών πτωτικής πορείας και στασιμότητας, με ελάχιστες, αν όχι μηδενικές, διορθωτικές παρεμβάσεις, που άφησαν τον οργανισμό αντιμέτωπο με σοβαρές δυσλειτουργίες και ένα μέλλον αβέβαιο. Στη διάρκεια αυτής της δεκαετίας, τα αρνητικά ίδια κεφάλαια και οι σωρευμένες ζημίες αποτέλεσαν τη μοναδικά σταθερά στους ισολογισμούς της θυγατρικής του Υπερταμείου.

Το οικονομικό «νοικοκύρεμα» της περιόδου εκείνης βασίστηκε κυρίως στην εφαρμογή ενός προγράμματος εθελουσίας εξόδου 2.000 εργαζομένων, με στόχο τη μείωση του μόνιμου προσωπικού και την εξοικονόμηση περίπου 75 εκατ. ευρώ ετησίως, μια διαδικασία που κόστισε άνω των 112 εκατ. ευρώ. Παράλληλα, το

ελληνικό Δημόσιο, ως μοναδικός μέτοχος, προχώρησε σε ένεση ρευστότητας ύψους 250 εκατ. ευρώ: μέσω αύξησης μετοχικού κεφαλαίου κατά 100 εκατ. ευρώ και μέσω διευθέτησης των οφειλών από την καθολική υπηρεσία, ύψους περίπου 150 εκατ. ευρώ.

Ωστόσο, η αρχική προσπάθεια ανάταξης σκάλωσε σε σειρά εμποδίων: στις γενικευμένες και τυποποιημένες λύσεις, στην περαιτέρω μείωση των εσόδων, στις αναταράξεις που προκάλεσε η πανδημία, αλλά και σε αστοχίες σε επίπεδο διοίκησης. Σε όλα αυτά ήρθε να προστεθεί, το 2022, η σοβαρή κυβερνοεπίθεση στα υπολογιστικά συστήματα των ΕΛΤΑ, με τους δράστες να υποκλέπτουν αρχεία που περιείχαν τιμολόγια, εταιρικά έγγραφα και προσωπικά δεδομένα πολιτών, ονόματα, τηλέφωνα και διευθύνσεις αποστολών και παραληπτών. Την ίδια χρονιά, οι ζημίες του οργανισμού εκτινάχθηκαν στα 27,9 εκατ. ευρώ, ενώ τα

αρνητικά ίδια κεφάλαια ανέβηκαν στα 102,3 εκατ. ευρώ. Μέσα σε αυτό το ασφυκτικό πλαίσιο, η αναθεώρηση του επιχειρηματικού μοντέλου δεν αποτελούσε πλέον επιλογή, αλλά επιτακτική ανάγκη. Το νέο σχέδιο εξυγίανσης συνοδεύτηκε από αλλαγή στη διοίκηση, με τον Γρηγόρη Σκλήκα, γνωστό για τη θητεία του σε μεγάλους πολυεθνικούς ομίλους, να αναλαμβάνει το 2023 τα ηνία του οργανισμού. Στο επίκεντρο του δεύτερου σχεδίου αναδιάρθρωσης, που βρίσκεται μέχρι σήμερα σε πλήρη εξέλιξη, τέθηκε αναμφίβολα η «περιστολή του κόστους λειτουργίας».

Παρά το αυστηρό πλάνο μείωσης δαπανών, πάντως, δεν λείπουν οι επικριτικές φωνές που σχολιάζουν τη σχετικά πρόσφατη απόφαση για τη μεταφορά των κεντρικών γραφείων του οργανισμού σε ενοικιαζόμενο κτίριο στα Πατήσια, με το μηνιαίο μίσθωμα να φέρεται να ανέρχεται σε 180.000 ευρώ.

ουσα της Πάρου, στο Αιτωλικό της Αιτωλοακαρνανίας, στη Δημητσάνα της Αρκαδίας. Η απόφαση αυτή έχει πυροδοτήσει αντιδράσεις σε αρκετούς δήμους της χώρας, που βλέπουν να μένουν χωρίς κανένα ταχυδρομείο.

«Κάποιες χώρες όπως για παράδειγμα η Ιταλία έχει επιλέξει το μοντέλο των πολλών σημείων ανά 6 χιλιόμετρα, ωστόσο στην Ελλάδα το κόστος είναι δυσβάσταχτο», επισημαίνει στην «Κ» η Βάνια Ανδρέου, πρόεδρος της Πανελλήνιας Ομοσπονδίας Σωματείων Ταχυδρομικών (ΠΟΣΤ), προσθέτοντας ότι κύριο μέλημα είναι να προστατευθεί το προσωπικό. Σήμερα στα ΕΛΤΑ εργάζονται περίπου 2.900 μόνιμοι και 1.500 μέσω εξωτερικών συνεργατών. Οι μόνιμοι εργαζόμενοι, οι οποίοι επηρεάζονται από τα λουκέτα, αναμένεται να μετακινήθούν σε κάποιο εν λειτουργία κατάστημα χωρίς να αποκλείεται η αλλαγή σε θέση ή ρόλο ενώ ρευστή παραμένει η κατάσταση για τους εξωτερικούς συνεργάτες. Γενικότερα, το πλάνο μετασχηματισμού του ομίλου στοχεύει σταδιακά ένα σημαντικό μέρος του δικτύου αλλά και των υπηρεσιών να περάσει σε ιδιωτικά χέρια.

Με τα έσοδα από την επιστολική αλληλογραφία να συρρικνώνονται σταθερά χρόνο με τον χρόνο, κυρίως λόγω της υποκατάστασης από τις ψηφιακές υπηρεσίες, το βάρος της δραστηριότητας έχει μετατοπιστεί πλέον στις ταχυμεταφορές. Ακόμη και εκεί, όμως, με όχημα την ELTA Courier, η οποία απορροφήθηκε από τη μητρική εταιρεία το 2024, ο όμιλος φαίνεται να αναζητά τον βηματισμό του σε έναν άκρως ανταγωνιστικό κλάδο. Σύμφωνα με πληροφορίες από την αγορά, τα ΕΛΤΑ είχαν συνάψει αποκλειστική συνεργασία με την Temu, η οποία πάντως αποδείχθηκε βραχύβια, διαρκώντας μόλις έξι μήνες. Οι ίδιες πηγές αναφέρουν ότι ο κινεζικός κολοσσός επέλεξε να διακόψει τη συνεργασία, καθώς τα ΕΛΤΑ δεν ήταν σε θέση να ανταποκριθούν στις αυστηρές επιχειρησιακές απαιτήσεις και στους ρυθμούς παράδοσης που αυτή προϋπέθετε, με αποτέλεσμα να απευθυνθεί σε μεγάλη ιδιωτική εταιρεία ταχυμεταφοράς.

Τα Ελληνικά Ταχυδρομεία καλούνται να ξεπεράσουν παθογένειες του παρελθόντος και να αξιοποιήσουν τα αδιαφιλονίκητα αυτού τους. Ένα από τα βασικότερα είναι η παρουσία τους ακόμη και στις πιο απομακρυσμένες περιοχές της χώρας μέσα και από τον θεσμό του αγροτικού ταχυδρόμου, ενώ για σχεδόν δύο αιώνες αποτελούν σημείο αναφοράς στις ταχυδρομικές και μεταφορικές υπηρεσίες για την πλειονότητα των πολιτών.

Επεκτείνεται σε νέες αγορές η Eurobank

Το σχέδιο περιλαμβάνει το άνοιγμα γραφείων σε Ηνωμένα Αραβικά Εμιράτα, Ισραήλ, Σαουδική Αραβία και Βομβάν

Της **ΕΥΓΕΝΙΑΣ ΤΖΩΡΤΖΗ**

Πιστωτική επέκταση άνω των 4 δισ. ευρώ που θα στηρίξει την οργανική ανάπτυξη σχεδιάζει ο όμιλος της Eurobank για το 2025, υλοποιώντας παράλληλα σχέδιο επέκτασης σε νέες αγορές. Στόχος, όπως δήλωσε σε ενημέρωση Τύπου ο διευθύνων σύμβουλος του ομίλου Φωκίων Καραβίνας, είναι η διαφοροποίηση των πηγών εσόδων γεωγραφικά αλλά και σε επίπεδο δραστηριοτήτων, μέσω της ενίσχυσης του τομέα των τραπεζοασφαλειών (bankassurance) και της διαχείρισης περιουσίας (wealth management).

Το σχέδιο για την επέκταση σε νέες αγορές περιλαμβάνει το άνοιγμα νέων γραφείων στα Ηνωμένα Αραβικά Εμιράτα, στο Ισραήλ και στη Σαουδική Αραβία. Συγκεκριμένα, οι αιτήσεις προς τις αρμόδιες ρυθμιστικές αρχές (FSRA του ADGM και Τράπεζα της Ελλάδος) για τη δημιουργία γραφείου στο Άμπου Ντάμπι υποβάλλονται άμεσα, ενώ παράλληλα δρομολογείται η είσοδος του ομίλου στην αγορά του Ισραήλ και στη Σαουδική Αραβία με τη δημιουργία γραφείων αντιπροσωπείας στη χώρα. Επίσης έως το τέλος του 2025 αναμένεται η έναρξη λειτουργίας του γραφείου αντιπροσωπείας στη Βομβάν, μετά τη λήψη όλων των απαραίτητων εγκρίσεων. Σημαντική ενίσχυση της συνεργασίας με την ενδίκη επιχειρηματική κοινότητα αναμένεται να προκύψει και από την ίδρυση

του IGC Business & Investment Council, την επικείμενη εφαρμογή τεχνολογίας UPI και το άνοιγμα λογαριασμών για ινδικές εταιρείες σε Ελλάδα και Κύπρο.

Κομβικός πυλώνας της εξωστρεφούς στρατηγικής είναι η Eurobank Ltd στην Κύπρο, η οποία όπως δήλωσε ο αναπληρωτής διευθύνων σύμβουλος της Eurobank Σταύρος Ιωάννου αναδεικνύεται «σε επενδυτικό κέντρο που θα υποστηρίξει την περαιτέρω ανάπτυξη του ομίλου στις νέες

Κομβικός πυλώνας της εξωστρεφούς στρατηγικής είναι η Eurobank Ltd στην Κύπρο.

αγορές, καθιστώντας την Κύπρο πύλη εισόδου για επιχειρήσεις από την Ινδία και τη Μέση Ανατολή».

Μετά την απορρόφηση της Ελληνικής Τράπεζας, το ενεργητικό του ομίλου Eurobank ανέρχεται στα 103 δισ. ευρώ, και από αυτά 58 δισ. ευρώ προέρχονται από την Ελλάδα, 27 δισ. από την Κύπρο, 12,7 δισ. από τη Βουλγαρία και 2,8 δισ. από το Λουξεμβούργο. Σε επίπεδο κερδοφορίας η Ελλάδα συνεισφέρει το 47%, η Κύπρος το 35%, η Βουλγαρία το 16% και το Λουξεμβούργο το 2%, με αποτέλεσμα οι διεθνείς δραστηριότητες να αθροί-

Μετά την απορρόφηση της Ελληνικής Τράπεζας, το ενεργητικό του ομίλου Eurobank ανέρχεται στα 103 δισ. ευρώ και από αυτά 58 δισ. ευρώ προέρχονται από την Ελλάδα, 27 δισ. από την Κύπρο, 12,7 δισ. από τη Βουλγαρία και 2,8 δισ. από το Λουξεμβούργο.

ζουν το 53% της κερδοφορίας, το οποίο θα ενισχυθεί στο 55% εντός των δύο προσεχών ετών.

Η στρατηγική επένδυση, ύψους 1,3 δισ. ευρώ, του ομίλου στην Κύπρο επιβεβαιώνει, σύμφωνα με τον διευθύνοντα σύμβουλο της Eurobank Ltd Μιχάλη Λούη, «τον κομβικό ρόλο της Κύπρου στον ευρύτερο σχεδιασμό του ομίλου», καθώς αναδεικνύεται ως η μεγαλύτερη τράπεζα στο νησί με 400.000 πελάτες, συνολικά δάνεια 8,8 δισ. ευρώ και καταθέσεις 23,4 δισ. ευρώ, διαμορφώνοντας τον δείκτη δανείων προς καταθέσεις στο 37%. Η πλεονάζουσα ρευστότητα αναμένεται να λειτουργήσει ως «καύσιμο» για τη διεύρυνση των υπό διαχείριση κεφαλαίων με στόχο εντός της προσεχούς 3ετίας να φθάσουν στα 30 δισ. ευρώ από 22 δισ. ευρώ σήμερα σε επίπεδο ομίλου. Στο επίκεντρο του σχεδιασμού βρίσκεται το Λουξεμβούργο, όπου έχει μεταφερθεί το κέντρο wealth management και το οποίο θα λειτουργεί ως «ομπρέλα» για τη διαχείριση πλούτου πελατών σε Ελλάδα, Κύπρο, Βουλγαρία και Λουξεμβούργο, προσφέροντας ενιαία γκάμα προϊόντων.

Σημαντική είναι πλέον και η παρουσία της Eurobank στην ασφαλιστική αγορά, κατέχοντας –μετά την εξαγορά της CNP– ηγετική θέση με μερίδιο αγοράς 30% στον κλάδο ζωής και 21% στις γενικές ασφαλίσεις. Η συγχώνευση των τεσσάρων ασφαλιστικών εταιρειών του ομίλου σε δύο έως τις αρ-

χές του 2026 θα δημιουργήσει σημαντικές synergies, ενισχύοντας την ανάπτυξη του bankassurance, που είναι στρατηγική επιλογή του ομίλου μετά και την επαναγορά της Eurolife.

Εκδοση ομολόγου

Το ποσό των 600 εκατ. ευρώ άντλησε χθες η Eurobank μέσω έκδοσης ομολόγου της κατηγορίας AT1 (Additional Tier 1), με επιτόκιο που διαμορφώθηκε στο 6,25%. Το ομολόγο αναμένεται να ενισχύσει την κεφαλαιακή σύνθεση του ομίλου ενόψει και της εξαγοράς της Eurolife, μειώνοντας τις ανάγκες για τον βασικό κεφαλαιακό δείκτη CET1, που με βάση τα αποτελέσματα του γ' τριμήνου διαμορφώθηκε στο 15,5%. Η έκδοση, όπως έχει ανακοινωθεί, αποκαθιστά το πλεονάζον κεφάλαιο στο επίπεδο των 130 μονάδων βάσης μετά την ανάωση κεφαλαίου για την εξαγορά της Eurolife.

Η ζήτηση που εκδηλώθηκε για την έκδοση υπήρξε ισχυρή, καθώς ανήλθε στα 2,8 δισ. ευρώ υπερκαλύπτοντας κατά περίπου 4,6 φορές το ζητούμενο ποσό και συμπιέζοντας τελικά το κουπόνι της έκδοσης στο 6,25% από την αρχική εκτίμηση του 6,625%. Ο τίτλος αξιολογείται με «Ba3» από τη Moody's και ως ανάδοχο της έκδοσης λειτουργήσαν οι Barclays, Commerzbank, Goldman Sachs Europe, HSBC, Morgan Stanley Europe και Nomura, με συνδιαχειριστές τις Ambrosia και Euroxx.

Της ΕΥΓΕΝΙΑΣ ΤΖΟΡΤΖΗ

Γραμμή άμυνας με εξαγορές νοσοκομείων και συνεργασίες με το Δημόσιο επιδιώκουν να υψώσουν οι ασφαλιστικές εταιρείες σε μια προσπάθεια να αναγκαστούν το αυξημένο κόστος αποζημιώσεων στις νοσοκομειακές καλύψεις, που συμπαράσχει σε μεγάλες αυξήσεις τα ασφαλιστικά προγράμματα υγείας.

Η συνεργασία με τον δημόσιο τομέα μπαίνει ψηλά στην ατζέντα των ασφαλιστικών εταιρειών, μετά το παράθυρο που άφησε ανοιχτό ο υφυπουργός Υγείας Μάριος Θεμιστοκλέους, δηλώνοντας την «ετοιμότητα» της πολιτείας να διαθέσει συγκεκριμένα νοσλευτικά πακέτα και γιατρούς του δημόσιου συστήματος για να εξυπηρετήσουν περιστατικά της ιδιωτικής ασφάλισης. «Είμαστε έτοιμοι», επισήμανε στην τοποθέτησή του ο κ. Θεμιστοκλέους, «να εξυπηρετήσουμε στα δημόσια νοσοκομεία περιστατικά που προέρχονται από την ιδιωτική ασφάλιση, καλώντας τις εταιρείες σε ένα νέο πλαίσιο συνεργασίας ώστε να βρεθούν λύσεις για την καλύτερη εξυπηρέτηση των ασθενών». Την άποψη αυτή υποστήριξε και ο διευθύνων σύμβουλος της Εθνικής Ασφαλιστικής Δημήτρης

Η Εθνική Ασφαλιστική θα εκμεταλλευθεί τη μετοχική σχέση της Τράπεζας Πειραιώς με τον όμιλο Ημιθέα, ενώ η Interamerican ελέγχει μερίδιο της Αθηναϊκής Γενικής Κλινικής.

Μαζαράκης προτάσσοντας, με δεδομένη και την πίεση που ασκεί το δημογραφικό, «την ανάγκη χάραξης μιας μακροπρόθεσμης στρατηγικής έτσι ώστε να εξασφαλιστεί ταχύτερη και ισότιμη πρόσβαση των πολιτών σε υπηρεσίες υγείας».

Η επέκταση στον τομέα των παρόχων υγείας με την εξαγορά νοσλευτικών μονάδων στοχεύει στο να αντιμετωπιστεί το πρόβλημα της υψηλής εξάρτησης από συγκεκριμένους παρόχους νοσλευτικών υπηρεσιών που έχει οδηγήσει κατά καιρούς τις σχέσεις ασφαλιστικών και νοσοκομείων στα άκρα, με την πλευρά των ασφαλιστικών να κατηγορεί τον κλάδο των νοσοκομείων για ολιγοπωλιακή διάρθρωση και υπερτιμολόγηση των νοσλευτικών υπηρεσιών.

Μιλώντας στο 4ο συνέδριο της Ένωσης Αναλογιστών Ελλάδος την περασμένη εβδομάδα, ο διευθύνων σύμβουλος της Generali Hellas Πάνος Δημητρίου υπογράμμισε ότι στον τομέα της υγείας υπάρχει «ολιγοπώλιο, καθώς η αγορά ελέγχεται από δύο μισι funds», και έθεσε το θέμα της συνεργασίας με το Δημόσιο, αλλά και της εισόδου

νέων επενδυτών στον κλάδο ως αναγκαίο για να αντιμετωπιστεί το υψηλό κόστος νοσλείας στον ιδιωτικό τομέα. Η αγορά, όπως τόνισε, «χρειάζεται τολμηρές λύσεις» και στη βάση αυτή η Generali Hellas προχώρησε στην εξαγορά της Ευρωκλινικής – η διαδικασία είναι σε εξέλιξη – ξεκαθαρίζοντας ότι «αν χρειαστεί να προχωρήσουμε και σε άλλες κινήσεις, θα το κάνουμε».

Σε παρόμοια στρατηγική συνεργασία προσανατολίζεται και η Εθνική

Ασφαλιστική, η οποία έως τα τέλη του χρόνου περνάει υπό την ιδιοκτησία της Τράπεζας Πειραιώς και μέσω αυτής της μετοχικής σχέσης θα επιδιώξει να ενισχύσει τη συνεργασία της με το δίκτυο του ομίλου Ημιθέα (ιδιοκτήτη του «Ερρίκος Ντυνάν»). Η «Ημιθέα» είναι υπό τη διαχείριση της Strix Holdings, που ανήκει επίσης στην Τράπεζα Πειραιώς, και η συνύπαρξη Εθνικής Ασφαλιστικής και «Ημιθέα» υπό τη μετοχική ομπρέλα της

Τράπεζας Πειραιώς ανοίγει τον δρόμο για την αποτελεσματικότερη συνεργασία στον τομέα της παροχής νοσοκομειακών υπηρεσιών και κυρίως τη μείωση της εξάρτησης από τους μεγάλους παρόχους υγείας.

Να σημειωθεί ότι η «Ημιθέα» εξαγόρασε το δίκτυο κλινικών της Eutomedica, δημιουργώντας ένα δίκτυο κλινικών με ευρεία γεωγραφική κάλυψη στην Ελλάδα. Συγκεκριμένα, ο νέος όμιλος διαθέτει πλέον έξι γενικές και μαιευτικές κλινικές

σε Αθήνα, Θεσσαλονίκη, Ρόδο και Κοζάνη, ένα κέντρο αποκατάστασης στη Θεσσαλονίκη, καθώς και συμμετοχές σε άλλα κέντρα αποκατάστασης και εταιρείες προμηθειών και πληροφορικής.

Το μερίδιο αγοράς στον τομέα των γενικών κλινικών της «Ημιθέα» διαμορφώνεται στο 6,6%, ενώ το 6% προσεγγίζει το μερίδιο αγοράς της Ευρωκλινικής και αν και η ανάπτυξη συνεργασιών με τον κλάδο των ασφαλιστικών δεν σπάει το

ολιγοπώλιο των μεγάλων παρόχων υγείας, δημιουργεί τις προϋποθέσεις για αποτελεσματικότερες συνεργασίες μεταξύ των δύο πόλων της αγοράς. Υπενθυμίζεται πως κυρίαρχο ρόλο στην αγορά διαδραματίζει ο όμιλος Hellenic Healthcare, που περιλαμβάνει μεταξύ άλλων τα νοσοκομεία Υγεία, Metropolitan και το μαιευτήριο Μπτέρια και διαθέτει μερίδιο 33,9% στην αγορά των γενικών κλινικών, 35% στην αγορά των μαιευτικών κλινικών, 4,7% στην αγορά των διαγνωστικών κέντρων και 23,5% στο σύνολο της ιδιωτικής αγοράς υγείας. Ακολουθούν ο όμιλος του Ιατρικού Κέντρου με μερίδιο αγοράς 25% στις γενικές κλινικές και ο όμιλος της Βιοϊατρικής με μερίδιο 2,8% στην αγορά των γενικών κλινικών και 9% συνολικά στην αγορά των γενικών κλινικών και των διαγνωστικών κέντρων. Να σημειωθεί ότι κρίσιμο θέμα αποτελεί και η συγκέντρωση των περιστατικών νοσλείας στα δύο μεγάλα αστικά κέντρα Αθήνα και Θεσσαλονίκη, επιβαρύνοντας τον δείκτη συγκέντρωσης της αγοράς.

Βασικό πόλο στην προσπάθεια μετασχηματισμού του κλάδου αποτελεί επίσης ο όμιλος της Interamerican, που διαθέτει μετο-

Μία ακόμη εναλλακτική που εξετάζουν οι ασφαλιστικές είναι η συνεργασία με τον δημόσιο τομέα, μετά το παράθυρο που άφησε ανοιχτό ο υφυπουργός Υγείας Μάριος Θεμιστοκλέους.

χική σχέση με την Αθηναϊκή Γενική Κλινική και, σε συνδυασμό με τα πολυιατρεία Medfirst, έχει αναπτύξει την πρωτοβάθμια υγεία με στόχο τον καλύτερο έλεγχο των περιστατικών νοσλείας.

Με τον τρόπο αυτό ο ασφαλιστικός κλάδος επικειρεί να περιορίσει το φαινόμενο, οι ασφαλιστικές εταιρείες να λειτουργούν ως παθητικοί μεσάζοντες στις σχέσεις τους με τα νοσοκομεία, αναλαμβάνοντας να πληρώσουν το κόστος νοσλείας το οποίο στη συνέχεια μεταβιβάζουν στους ασφαλισμένους τους μέσα από τις υψηλές αυξήσεις στα ασφαλιστρα. «Για κάθε 100 ευρώ που εισπράττουμε χάνουμε σταθερά 10 ευρώ», υποστήριξε στο ίδιο συνέδριο ο διευθύνων σύμβουλος της Interamerican, Γιάννης Κανώρος, και το ερώτημα είναι μέχρι πότε μπορεί να συνεχιστεί αυτό.

«Δεν μπορούμε συνέχεια να αγοράζουμε το ακριβότερο», δήλωσε χαρακτηριστικά, γιατί κάποια στιγμή ο λογαριασμός θα φτάσει στα ύψη και θα οδηγηθούμε στο φαινόμενο λίγιοι Έλληνες να μπορούν τελικά να αγοράσουν ασφάλιση υγείας».

Η Metlen αλλάζει με στόχο να διπλασιάσει τα μεγέθη της

Του **ΗΛΙΑ Γ. ΜΠΕΛΛΟΥ**

Λίγες μέρες πριν από την επίσημη έναρξη του εταιρικού μετασχηματισμού της Metlen Energy & Metals PLC, ο ιδρυτής, επικεφαλής και βασικός μέτοχος Ευάγγελος Μυτιληναίος αυξάνει τη θέση του στο μετοχικό κεφάλαιο της εισηγμένης στο Λονδίνο και την Αθήνα εταιρείας. Προχωράει σε αγορές μετοχών, ενώ την ίδια ώρα διέθεσε μέσω ιδιωτικής τοποθέτησης μετοχές που κατείχε στη HELLENiQ ENERGY. «Διαμνύει έτσι την πεποίθησή του πως ο τρίτος εταιρικός μετασχηματισμός του ομίλου θα πετύχει τους στόχους του δημιουργώντας σημαντικές υπεραξίες», αναφέρουν χρηματιστηριακοί κύκλοι.

Τους στόχους αυτούς άλλωστε

έχει ήδη προαναγγείλει τον Απρίλιο στο Λονδίνο ο ίδιος κατά τη διάρκεια του Capital Markets Day όταν έκανε λόγο για EBITDA ύψους 2 δισ. ευρώ. Με απλά λόγια, ο Ευάγγελος Μυτιληναίος υλοποιώντας ένα νέο μεσοπρόθεσμο πλάνο τριών έως πέντε χρόνων επιδιώκει τον διπλασιασμό των μεγεθών του ομίλου, όπως έγινε άλλωστε και κατά τον πρώτο και δεύτερο μετασχηματισμό την περίοδο 2017-2022 και την περίοδο 2022-2025, εξηγούν πηγές της αγοράς.

Σε αυτό το περιβάλλον ο Έλληνας επιχειρηματίας έχει αρχίσει να αυξάνει τη θέση του στη μετοχή της Metlen. Σύμφωνα με τις επίσημες ανακοινώσεις, στις 27 Οκτωβρίου αγόρασε 50.000 μετοχές της και στις 28 Οκτωβρίου άλλες 30.000, ενώ στις 29 του ίδιου

Ο επικεφαλής της Metlen, Ευάγγελος Μυτιληναίος.

Βασικός στόχος του τρίτου εταιρικού μετασχηματισμού είναι η αύξηση του EBITDA στα επίπεδα των 2 δισ. ευρώ.

μήνα αγόρασε 22.390 από το X.A. και άλλες 8.000 από το χρηματιστήριο του Λονδίνου LSE. Η επιλογή του αυτή υποστηρίζεται άλλωστε και από τις χρηματιστηριακές επιδόσεις της Metlen από την αρχή του έτους έως τις 22 Οκτωβρίου και στην συνέχεια της Metlen PLC. Η άνοδος της τιμής της μετοχής έως τα τέλη Οκτωβρίου διαμορφώθηκε στο 31,3% και είναι η υψηλότερη μεταξύ των μεγάλων ελληνικών ομίλων εξαιρουμένων των τραπεζών.

Στη δεύτερη θέση με απόδοση 23,5% βρίσκεται η Motor Oil και ακολουθούν η ΔΕΗ με 19,3%, ο ΟΠΑΠ με 15,9% και η HELLENiQ ENERGY με 12,7%. Η τελευταία αυτή η επίδοση της τιμής της μετοχής της HELLENiQ ENERGY από την αρχή του έτους, η οποία εί-

να υποδιπλάσια από εκείνη της Metlen PLC, αποτελεί σε πρώτη ανάγνωση και τον λόγο για τον οποίο ο Ευάγγελος Μυτιληναίος αποφάσισε να προχωρήσει σε διείσδυση των μετοχών που κατείχε ο ίδιος αλλά και η εταιρεία του στη HELLENiQ ENERGY. Προχώρησε έτσι σε placement 11,3 εκατ. μετοχών της HELLENiQ ENERGY ή ποσοστό της τάξης του 3,7% της εταιρείας. Το placement διενεργήθηκε από τις Morgan Stanley και Euroxx και τα έσοδα από αυτή εκτιμώνται στα επίπεδα των 90 εκατ. ευρώ. Ο άλλος λόγος βέβαια για τον οποίο έγινε τελευταία αυτή η κίνηση, σύμφωνα με κύκλους της αγοράς, είναι και η οριστική αποστέγρωση του ενδιαφέροντός του για κάποια συμφωνία με τη HELLENiQ ENERGY.

Η προσοχή της αγοράς τις επόμενες μέρες στρέφεται στην 6η Νοεμβρίου οπότε και αναμένονται οι ανακοινώσεις για τον τρίτο μετασχηματισμό της Metlen Energy & Metals PLC. Μεταξύ αυτών, οι αλλαγές που θα γίνουν τόσο στη δομή της εταιρείας όσο και στη διοικητική της ομάδα. Όπως αναφέρουν καλά πληροφορημένες πηγές, στόχος είναι αυτή η δομή και η ομάδα να ανταποκριθούν στο διεθνές περιβάλλον και να ενισχύσουν την ανάπτυξη των νέων δραστηριοτήτων της εταιρείας, όπως είναι οι τεχνολογίες άμυνας και κυκλικών μετάλλων, που αναμένεται να εισφέρουν σημαντικά στην επίτευξη των στόχων της εταιρείας, η οποία περιλαμβάνεται πλέον στην ομάδα των εισηγμένων του δείκτη FTSE100.

ΑΝΑΛΥΣΗ

Νέοι κανόνες στη μάχη κατά της φοροδιαφυγής

Του **ΣΕΡΑΦΕΙΜ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΙΔΗ**

Αναβοηθίζεται η αντιμετώπιση της φοροδιαφυγής, αλλά κι αυτή εξελίσσεται. Αυτό που συμβαίνει είναι ότι οι εξελίξεις «τρέχουν» πιο γρήγορα από ό, τι μπορούμε να διαχειριστούμε. Ο κίνδυνος για κάποιους είναι να μείνουν καπλωμένοι σε όσα ίσχυαν αλλά ανήκουν οριστικά στο παρελθόν. Και σε ό, τι αφορά τις φορολογικές πρακτικές.

Η τεχνική νομιμοσύνη επιτρέπει στις φορολογικές υπηρεσίες να παρακολουθούν σε πραγματικό χρόνο συναλλαγές και κινήσεις, να εντοπίζουν την αλυσίδα των κινήσεων και να παρεμβαίνουν

έχοντας πλέον πλήρη στοιχεία για όσα συμβαίνουν. Επηρεάζουν σχεδόν μόλις συμβεί η παρανομία. Η νέα τεχνολογική δυνατότητα είναι η μία αιτία ανατροπής των πραγμάτων. Η άλλη είναι οι αλλαγές στη νομοθεσία. Μέχρι τώρα ήταν εύκολη η ίδρυση εταιρείας στη γειτονική Βουλγαρία ή στην Κύπρο, χώρες με ευνοϊκή φορολογία ώστε να πλύνεται εικονικά μεταφορά δραστηριοτήτων σε αυτές. Οι δραστηριότητες παρέμειναν στην Ελλάδα. Ακόμη και μικρές εταιρείες, επαγγελματίες και επιχειρηόμενοι επέλεγαν την πρακτική αυτή κερδίζοντας από τη μείωση των φόρων.

Αυτό που άλλαξε είναι το νο-

Η τεχνική νομιμοσύνη επιτρέπει στις Αρχές να παρακολουθούν σε πραγματικό χρόνο συναλλαγές και κινήσεις.

μικό πλαίσιο για ελληνικές εταιρείες συμμετοχών, στις οποίες επιτρέπει ενδοκοινοτικές συγχωνεύσεις, απορροφήσεις και μεταφορές έδρας χωρίς φορολογικό κόστος. Οι επιχειρήσεις μπορούν να επαναφέρουν στην Ελλάδα τις αλλοδαπές εταιρείες τους χωρίς φορολογικό κόστος. Άλλωστε, η

ενισχυμένη εποπτεία και η αυτόματη ανταλλαγή πληροφοριών έχουν καταστήσει μη βιώσιμα τα παλαιά σχήματα σε χώρες όπως η Κύπρος και η Βουλγαρία. Δεν υπάρχει αουσία. Η ελληνική νομοθεσία σήμερα δίνει τη δυνατότητα δημιουργίας εταιρειών συμμετοχών (holding) με φορολογικά πλεονεκτήματα: απαλλαγή μερισμάτων, απαλλαγή υπεραξίας μεταβίβασης συμμετοχών, ενδοκοινοτικές συγχωνεύσεις.

Γι' αυτό και οι φορολογικές υπηρεσίες εξετάζουν αυστηρά κατά πόσον μια αλλοδαπή εταιρεία έχει πραγματικά έδρα στη χώρα όπου βρίσκεται, δηλαδή εγκαταστάσεις, προσωπικό, διοίκηση και δραστη-

ριότητα. Αν λείπουν αυτά τα στοιχεία, η εταιρεία θεωρείται «τεχνητή διευθέτηση» και η υπηρεσία μπορεί να φορολογήσει τα κέρδη της στην Ελλάδα, θεωρώντας ότι η δραστηριότητα ασκείται εδώ.

Επιπλέον, η αυτόματη ανταλλαγή πληροφοριών ανάμεσα σε χώρες σημαίνει ότι τα τραπεζικά δεδομένα των Ελλήνων φορολογουμένων αποστέλλονται πλέον κάθε χρόνο στην ΑΑΔΕ από όλες σχεδόν τις χώρες της Ε.Ε. και πολλές τρίτες χώρες, εξαλείφοντας κάθε περιθώριο ελιγμών.

Η κατοχή μετοχών σε μια εταιρεία στο εξωτερικό δεν αρκεί, ακόμη κι αν εκδίδονται τιμολόγια χωρίς άλλη δραστηριότητα. Τα κέρδη

της αλλοδαπής εταιρείας προστίθενται στο φορολογητέο εισόδημα του Έλληνα μετόχου... Το δίλημμα του φορολογουμένου είναι αν δίνεται προτεραιότητα στην εξοικονόμηση δαπανών για φόρους έναντι των προοπτικών ανάπτυξης με πραγματικά έδρα, δυνατότητα τραπεζικής χρηματοδότησης, σταθερότητα και αξιοπιστία. Στο παρελθόν, μεγάλο μέρος της εγκώριας επιχειρηματικότητας στηριζόταν στην εξοικονόμηση δαπανών από φόρους και ασφαλιστικές εισφορές. Αυτές ήταν η πηγή της ανταγωνιστικότητας. Σήμερα, όμως, με τη μείωση της φορολογίας και των ασφαλιστικών εισφορών, αλλά κυρίως με

το κατάλληλο νομικό πλαίσιο, διαμορφώνεται μια νέα εποχή που επιβάλλει ταχεία προσαρμογή.

Η εκτεταμένη χρήση πιστωτικών και χρεωστικών καρτών αύξησε τις πωλήσεις που εμφανίζουν πολλές επιχειρήσεις και επαγγελματίες. Άλλες φορολογικές διευθετήσεις αλλά και διενθεις συμφωνίες περιορίζουν τη φοροδιαφυγή, Μήπως οδηγούμαστε σε οικονομία χωρίς φοροδιαφυγή; Όχι, θα συνεχίσει να υπάρχει, αλλά θα προσαρμόζεται στις νέες συνθήκες. Απλώς θα γίνεται με διαφορετικούς τρόπους έως ότου εντοπιστούν από τις φορολογικές υπηρεσίες και εφευρεθούν καινούργιες μέθοδοι.

ΑΝΑΛΥΣΗ

Κράτος και αγορά

Του ΚΩΣΤΑ ΚΑΛΙΤΣΗ

Ένας ιστορικός κύκλος που άνοιξε πριν από 50 χρόνια φαίνεται ότι οδεύει προς το τέλος του. Είχε ανοίξει στα τέλη της δεκαετίας του 1970, μετά τις δύο διαδοχικές πετρελαϊκές κρίσεις και την κρίση στασιμότητας, με τη βίαιη απόσυρση της κενύσιανής διαχείρισης και, κυρίως, με την απώλεια της εμπιστοσύνης της κοινωνίας στους συνθετούς δημοκρατικούς θεσμούς που με αγώνες είχε δημιουργήσει. Σαν έτοιμος από καιρό, ο νεοφιλελευθερισμός εξόρμησε από το Μον Πελερέν στην οικονομική κρίση, με κεντρικό σύνθημα μια εντελώς βλακώδη ιδέα: ότι η ανθρωπότητα πρέπει να εκχωρήσει στις αγορές την ευθύνη της ευημερίας της.

Τα λεφτά παράγουν ιδέες. Κι αυτή η ιδέα ήταν μια παραγωγή του χρηματοπιστωτικού κεφαλαίου που διεκδικούσε την πρωτοκαθεδρία. Οι αξίες του ουμανισμού, της κοινωνικής αλληλεγγύης και της δικαιοσύνης απωθήθηκαν από τη λογική του κέρδους, ο άνθρωπος υποβαθμίστηκε σε «οικονομικό ζώο», το συμφέρον του ορίστηκε σαράφικα (πόσα λεφτά μπορεί / πρέπει να βγάλει) και οι αγορές απορρυθμίστηκαν, ώστε ανεμπόδιστα να κάνουν το μόνο που ξέρουν και μπορούν: να αυξάνουν τον πλούτο και να τον κατανέμουν σε όσους είναι κάτοχοι ιδιοκτησίας. Η αγορά έπαψε να είναι ο (καλύτερος) υπηρέτης κι έγινε το (χειρότερο) αφεντικό.

Η πολιτική (με την έννοια των αντιπροσωπευτικών θεσμών, των συλλογικών αποφάσεων και της δημοκρατικής διακυβέρνησης) που τείνει να εκφράζει αξίες και προτεραιότητες της κοινωνίας, παραχωρούσε την πρωτοκαθεδρία στην οικονομία. Αυτό, μετά την πανδημία, άρχισε να αλλάζει. Σήμερα πια, η ιδέα της οικονομίας της αγοράς υφίσταται πολλαπλά πλήγματα και ρηγματώσεις που υποδηλώνουν το τέλος εποχής της κυριαρχίας της. Η πολιτική διεκδικεί την πρωτοκαθεδρία, το κράτος ανακτά κεντρικό, πρωτα-

γωνιστικό ρόλο σε όλο τον κόσμο, και στη Δύση.

Επί δεκαετίες—γράφει η Μ. Ματσουκάτο—η οικονομική διακυβέρνηση στην Ευρώπη κυριαρχούνταν από την αντίληψη ότι ο ρόλος του κράτους περιορίζεται στη διόρθωση των «αστοχιών της αγοράς», αφήνοντας την κατεύθυνση της ανάπτυξης στις αγορές. Σήμερα, αυτό αλλάζει, η κλιματική κρίση, η ψηφιακή επανάσταση, οι γεωοικονομικοί ανταγωνισμοί κατέδειξαν ότι οι αγορές δεν παράγουν αυτορρυθμιζόμενες τα επιθυμητά αποτελέσματα.

Στις ΗΠΑ—γράφει ο Ι. Κράστεφ—, μας άρσει η όξι, ο Τραμπ επαναβεβαιώνει την πρωτοκαθεδρία της πολιτικής, με τρόπο παρόμοιο με εκείνον της επαναστατικής Αριστεράς τον 19ο και τον 20ό αιώνα. Επεισε τους ψηφοφόρους ότι, αν μια κυβέρνηση πραγματικά θέλει να κάνει κάτι, μπορεί να το κάνει. Και ότι οι πολυδιαφημισμένοι φιλελεύθεροι περιορισμοί στην εκτελεστική εξουσία, όπως η ανεξάρτητη δικαιοσύνη ή οι ανεξάρτητες κεντρικές τράπεζες, συχνά χρησιμεύουν στις οικονομικές ελίτ ως δικαιολογίες για να μην κάνουν αυτά που μεγάλες κοινωνικές πλειοψηφίες θέλουν να γίνουν.

Ένας ιστορικός κύκλος κλείνει. Αυτό που ανοίγει μπροστά, ωστόσο, δεν είναι μονόδρομος, σταυρόδρομοί είναι: Όταν η πολιτική επεμβαίνει στην οικονομία ως εξουσία δικών δημοκρατικών ελέγχων, χωρίς κοινωνικές ευαισθησίες και προτεραιότητες, μπορεί να περιορίζεται η αγορά χωρίς να κερδίζει το δημόσιο συμφέρον, η μεγάλη κοινωνική πλειοψηφία—ίσως, μάλιστα, και εις βάρος της. Είναι ο δρόμος του αυταρχικού καπιταλισμού. Ο άλλος, είναι ο δρόμος της προόδου και της δημοκρατικής ευθύνης. Η ανάκτηση της πρωτοκαθεδρίας της πολιτικής μέσω της ανάκτησης της εμπιστοσύνης της κοινωνίας στον εαυτό της.

kallitsiskostas@yahoo.com

Της ΔΕΣΠΟΙΝΑΣ ΚΟΝΤΗ

«Παίζουμε με τον ήχο και από τον ήχο εξάγουμε την πληροφορία». Κάπως έτσι ο Πάνος Αδαμόπουλος, ιδρυτής και CEO της Seismos, εταιρείας από το Τέξας—την «ενεργειακή», όπως την αποκαλεί, πρωτεύουσα του πλανήτη—περιγράφει στην «Κ» πώς η τεχνολογία της «ακούει» όσα συμβαίνουν κάτω από την επιφάνεια της γης. «Ουσιαστικά έχουμε αναπτύξει τεχνολογία που αναλύει ακουστικά ίχνη σε πολύ μεγάλες αποστάσεις και από τις ακουστικές ανακλάσεις εξάγουμε δεδομένα και πληροφορίες σε πραγματικό χρόνο. Μπορούμε δηλαδή να “στεύουμε” ήχο και να αντιληφθούμε τις ροές ρευστών στο υπέδαφος κατά τη διάρκεια των πετρελαϊκών εξορύξεων ή για εξορύξεις ορυκτών (λίθιο, χαλκό κ.λπ.), αλλά και να διαπιστώσουμε βλάβες ή ανωμαλίες σε τεράστιους

«Στέλνουμε ήχο για να αντιληφθούμε τις ροές ρευστών στο υπέδαφος σε εξορύξεις και για εντοπισμό βλάβης ή ανωμαλίες σε τεράστιους αγωγούς, υποθαλάσσιους και μη».

αγωγούς, υποθαλάσσιους και μη, αποτρέποντας για παράδειγμα τυχόν διαρροές», εξηγεί στην «Κ», καθώς ανακαλεί στη μνήμη του περιπτώσεις όπου η τεχνολογία της βρήκε εφαρμογή. «Βοηθούμε τις εταιρείες να έχουν παραγωγικές πετρελαιοπηγές αυξάνοντας την κερδοφορία τους εκθετικά». Η τεχνολογία της, και πιο συγκεκριμένα τα δεδομένα που αντλούνται και «μεταφράζονται» σε πληροφορίες, ήδη αξι-

Η τεχνολογία της Seismos, και πιο συγκεκριμένα τα δεδομένα που αντλούνται και «μεταφράζονται» σε πληροφορίες, ήδη αξιοποιείται από τις μεγαλύτερες εταιρείες ενέργειας σε Αμερική, Καναδά, Χιλή, Αργεντινή, Κίνα, Τουρκμενιστάν και Σαουδική Αραβία.

οποιείται από τις μεγαλύτερες εταιρείες ενέργειας σε Αμερική, Καναδά, Χιλή, Αργεντινή, Κίνα, Τουρκμενιστάν και Σαουδική Αραβία. Συνολικά μετράει εκατοντάδες πελάτες.

«Για παράδειγμα, με το σύστημά μας, που αποτελείται από μία συσκευή στο μέγεθος της παλάμης μας (plug and play), έχουμε αποτρέψει διαρροή σε πετρελαιοπηγή υδρογονανθράκων σε Κίνα, Βόρεια Αμερική, αλλά και

Καναδά. Ανιχνεύουμε δηλαδή από νωρίς τυχόν ελαττώματα σε όλη την εγκατάσταση εξορύξης πετρελαίου, που βρίσκεται κάτω από το έδαφος σε βάθη και αποστάσεις που υπερβαίνουν τα 10 χλμ. από την επιφάνεια, αποτρέποντας οικονομικές ζημιές αλλά και περιβαλλοντικές καταστροφές», αναφέρει ο κ. Αδαμόπουλος.

«Να σας δώσω άλλο παράδειγμα. Σε ένα τεράστιο χμι-

κό εργοστάσιο στην Αμερική υπήρχε υποψία διαρροής σε αγωγό παροχής αμμωνίας. Με τη συσκευή μας, εντοπίσαμε σε πραγματικό χρόνο ότι σε ένα δύσκολο σημείο κάτω από τις σιδηροδρομικές γραμμές υπήρχε ένα μπλοκάρισμα στον αγωγό», σημειώνει και συμπληρώνει: «Σκεφτείτε πως εάν περνούσαν κάποιες ημέρες και δημιουργούνταν πιέσεις, ο αγωγός θα έσπαγε, προκαλώντας διαρροή της

αμμωνίας, η οποία είναι ιδιαίτερα τοξική». Όπως υπογραμμίζει, στο παρελθόν οι εταιρείες επιχειρούσαν να αντιληφθούν τι συμβαίνει στο υπέδαφος αξιοποιώντας παραδοσιακές σεισμικές τεχνολογίες, των οποίων τα αποτελέσματα έκαναν μήνες για να προκύψουν. «Είπα λοιπόν “τέρμα”, δεν έχει νόημα να αντλούν δεδομένα τόσο αργά, αλλά σε πραγματικό χρόνο». Πρόσφατα, η εταιρεία ανέπτυξε ρομποτική τεχνολογία, η οποία λαμβάνει σε πραγματικό χρόνο τα ακουστικά ίχνη της Seismos κι έπειτα παρεμβαίνει μόνη της στο πεδίο για να προλάβει καταστροφές. «Οι πελάτες μας ενθουσιάστηκαν».

Η Seismos ιδρύθηκε περίπου πριν από έντεκα χρόνια από τον κ. Αδαμόπουλο. «Ανήκω κι εγώ στη γενιά του brain drain», αναφέρει, προσθέτοντας ότι ξεκίνησε την εταιρεία μέσα από μια συνεργασία με το Lawrence National Berkeley Laboratory, γνωστό από την ταινία «Oppenheimer». Το 2015, συγκέντρωσε τα πρώτα της κεφάλαια, ύψους 4,5 εκατ. δολ., αφού προηγουμένως είχε διαπρέψει, όπως λέει ο ίδιος, σε διαγωνισμούς επιχειρηματικότητας στην Αμερική, σαν το Venture Labs Competition στο Τέξας. «Εκεί συνέλαβα και το όνομα της εταιρείας. Η λέξη Seismos θεωρούσα ότι σηματοδοτεί τη μεγάλη αλλαγή». Αργότερα στην εταιρεία επένδυσαν κορυφαία επενδυτικά κεφάλαια, όπως η Quantum Energy Partners και η Edison Partners, ενώ μέχρι στιγμής έχει αντλήσει κοντά στα 35 εκατ. δολ. Βέβαια, οι μεγάλοι γύροι χρηματοδότησης δεν αποτελούν και τον απώτερο στόχο του. «Είμαστε ήδη κερδοφόροι και μετράμε 150 άτομα στην ομάδα μας». Στην Ελλάδα, πάντως, διακρίνει ξεκάθαρα ευκαιρίες, σε μια περίοδο που υπάρχει έντονη δραστηριότητα από ενεργειακούς κολοσσούς.

ΤΟ ΠΡΩΙΝΟ ΠΟΥ ΑΚΟΥΕΙ ΟΛΗ Η ΚΥΠΡΟΣ!

LOVE 100.7 FM 98.1 & 105.7

ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΑ 06:00 – 10:00

cyta
ένα με σένα

Τάσος Τρύφωνος – Χριστιάνα Αρτεμίου
Σύλvia Ιωαννίδου – Γρηγόρης Αυγουστή

True stories

ΧΟΡΗΓΟΣ: PORSCHE

MY PENGUIN FRIEND (2/11) DAWN OF WAR (3/11) BRIDGE OF SPIES (9/11)

WAVES (10/11) IRENA'S VOW (10/11) SCOTT AND SID (17/11)

FORD v FERRARI (23/11) ARTHUR THE KING (29/11) LAST BREATH (30/11)

ΚΑΘΕ ΚΥΡΙΑΚΗ ΚΑΙ ΔΕΥΤΕΡΑ ΣΤΙΣ 9 ΤΟ ΒΡΑΔΥ

Το Κανάλι Διατίθεται:

cablenet **cyta vision** **Moviestv** **MESIMVRIA**

Θέση 101 Θέση 49

www.mesimvria.com

Απαγορευτικές οι τιμές κατοικιών στην Αθήνα

Δεύτερη ακριβότερη πόλη στην Ευρώπη μετά
το Αμστερνταμ, απαιτούνται 15,3 έτη μεικτών μισθών
για την απόκτηση νεόδμητου διαμερίσματος 70 τ.μ.

Του **ΝΙΚΟΥ Χ. ΡΟΥΞΑΝΟΓΛΟΥ**

Αποκαλυπτική της μειωμένης αγοραστικής δύναμης των νοικοκυριών, που εξηγεί και τη δυσκολία πρόσβασης στην απόκτηση στέγης και συνολικά την κάλυψη των στεγαστικών αναγκών, είναι η φετινή έρευνα της Deloitte για την αγορά κατοικίας.

Σύμφωνα με αυτήν, η Αθήνα φιγουράρει στη δεύτερη θέση της λίστας με τις ακριβότερες πόλεις για την απόκτηση νεόδμητης κατοικίας, σε συνάρτηση με τα εισοδήματα των πολιτών. Συγκεκριμένα, σύμφωνα με τη μελέτη, απαιτούνται μισθοί 15,3 ετών (μεικτές απολαβές) για την αγορά ενός νεόδμητου διαμερίσματος 70 τ.μ. Η μόνη πόλη της Ευρώπης όπου το κόστος αγοράς καινούργιας κατοικίας (αναλογικά με το εισόδημα) είναι μεγαλύτερο, είναι το Αμστερνταμ στην Ολλανδία, καθώς εκεί χρειάζονται 15,4 ετήσιοι μισθοί. Η μέση τιμή αγοράς διαμορφώνεται σε 8.475 ευρώ/τ.μ., έχοντας καταγράψει ετήσια αύξηση 10,1%.

Με βάση την ανάλυση, η μέση τιμή πώλησης νεόδμητων κατοικιών στην Αττική διαμορφώνεται πλέον σε 4.100 ευρώ/τ.μ., αυξημένη κατά 10,8% τον τελευταίο χρόνο, κάτι που σημαίνει ότι για 70 τ.μ. θα απαιτηθούν πλέον 287.000 ευρώ. Μάλιστα, σύμφωνα με την έρευνα, οι τιμές πώλησης κατοικιών (νεόδμητων) στην Αττική είναι 2,28 φορές υψηλότερες σε σχέση με τον εθνικό μέσο όρο των 1.800 ευρώ/τ.μ. Πρόκειται για ένα χαρακτηριστικό δείγμα της στρέβλωσης που προκαλείται και στην οικονομία, αλλά και στην αγορά ακινήτων, από τη διαχρονική υπερσυγκέντρωση πληθυσμού στο λεκανοπέδιο και εξηγεί και τη μεγάλη απόσταση από την υπόλοιπη χώρα σε επίπεδο τιμών.

Όπως τονίζουν στελέχη της αγοράς ακινήτων, αλλά και αναλυτές, είναι προφανές ότι όσο δεν υπάρχει αποκέντρωση τόσο η ζήτηση θα ξεπερνά την, ούτως ή άλλως ισχνή, προσφορά. Η μόνη πόλη στην Ευρώπη που ξεπερνάει την

Αθήνα είναι το Παρίσι, όπου η μέση τιμή πώλησης είναι 3,32 φορές υψηλότερη σε σχέση με τον εθνικό μέσο όρο της Γαλλίας, καθώς διαμορφώνεται σε 10.760 ευρώ/τ.μ. έναντι 3.332 ευρώ/τ.μ. στο σύνολο της χώρας.

Αποκαλυπτικό της μεγάλης απόστασης που θα πρέπει να διανύσουν τα εισοδήματα των νοικοκυριών στην Ελλάδα είναι και το γεγονός ότι εκτός από την Αθήνα, σε υψηλές θέσεις της σχετικής λίσ-

**Η μέση τιμή πώλησης
νεόδμητων στην Αττική
διαμορφώνεται σε
4.100 ευρώ/τ.μ. και είναι
2,28 φορές υψηλότερη
σε σχέση με τον
εθνικό μέσο όρο των
1.800 ευρώ/τ.μ.**

**Η κρίση έφερε μια
δραματική μείωση του
εισοδήματος των Ελλήνων,
που πλέον βρίσκεται στο
68% του αντίστοιχου
εισοδήματος του 2010,
όταν στη Ρουμανία
είναι στο 140%.**

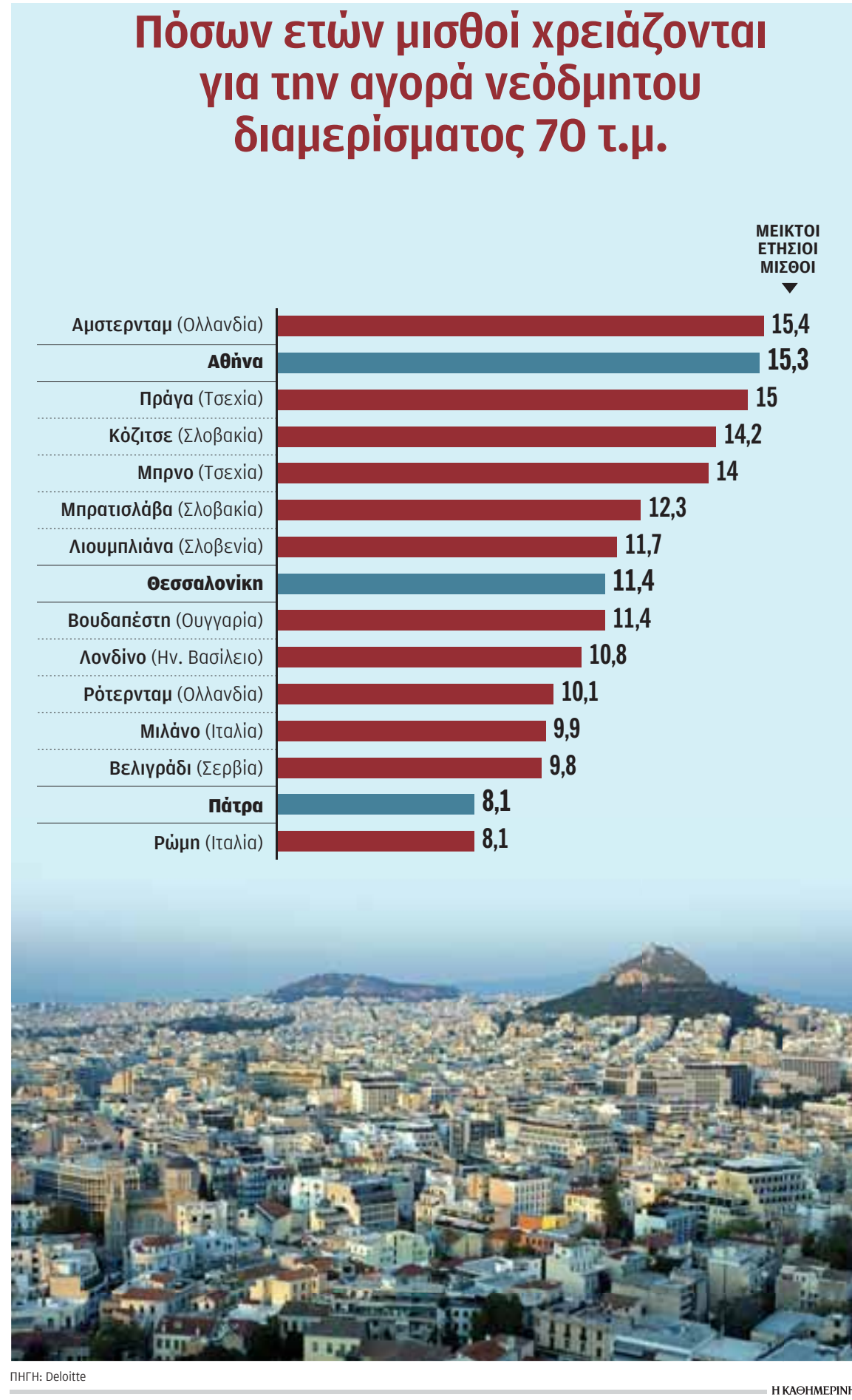
στας κατατάσσεται και η Θεσσαλονίκη ή ακόμη και η Πάτρα. Η «συμπρωτεύουσα» βρίσκεται στην πρώτη δεκάδα, καθώς απαιτούνται μισθοί 11,4 ετών για την αγορά νεόδμητου διαμερίσματος 70 τ.μ. Το μέσο κόστος αγοράς διαμορφώνεται σε 2.815 ευρώ/τ.μ. ή σχεδόν 200.000 ευρώ, ενώ σε σχέση με τον εθνικό μέσο όρο η τιμή είναι 1,57 φορές υψηλότερη.

Μάλιστα, η Θεσσαλονίκη ξεπερνάει άλλες μεγάλες πόλεις ανεπτυγ-

μένων οικονομιών, όπως το Λονδίνο (μισθοί 10,8 ετών), το Μιλάνο (μισθοί 9,9 ετών) και η Ρώμη (μισθοί 8,1 ετών). Ακόμη και η Πάτρα απαιτεί μισθούς 8,1 ετών, με αποτέλεσμα να ξεπερνάει τη Ρώμη ή πόλεις όπως η Φλωρεντία (μισθοί 7,7 ετών) και το Μάντσεστερ (μισθοί 5,3 ετών). Η περίπτωση της Πάτρας είναι πολύ χαρακτηριστική, καθώς η μέση τιμή πώλησης νεόδμητου διαμερίσματος δεν ξεπερνάει τα 1.457 ευρώ/τ.μ., με αποτέλεσμα να υπολείπεται του εθνικού μέσου όρου και να μην ξεπερνάει το 81,3% αυτού. Ωστόσο είναι εμφανές ότι τα εισοδήματα έχουν παραμείνει τόσο χαμηλά, ώστε ακόμη και η Πάτρα βρίσκεται ψηλά στη σχετική λίστα.

Στο φετινό 2ο Συνέδριο Real Estate, που διοργάνωσε ο Σύνδεσμος Ανωνύμων Εταιρειών και Επιχειρηματικότητας, είχε επισημανθεί ότι δύο από τους βασικότερους λόγους που εξηγούν τη στεγαστική κρίση είναι η κατάρρευση της οικοδομικής δραστηριότητας (και άρα η έλλειψη επαρκούς αριθμού νέων κατοικιών) και η κατακόρυφη μείωση της αγοραστικής δύναμης των νοικοκυριών. Σύμφωνα με τον κ. Γιάννη Δελκακάνη, ιδρυτικό εταίρο της Southrock Asset Management, «η κρίση έφερε μια δραματική μείωση του διαθέσιμου εισοδήματος των Ελλήνων, που πλέον βρίσκεται στο 68% του αντίστοιχου εισοδήματος του 2010, όταν στη Ρουμανία βρίσκεται στο 140% και στην Τσεχία στο 130%. Επομένως, ο κόσμος δεν έχει χρήματα και η στεγαστική κρίση είναι προϊόν και αυτής της εξέλιξης, καθώς εν τω μεταξύ έχουν αυξηθεί οι τιμές πώλησης και ενοικίασης κατοικιών, γιατί αυξήθηκαν το κόστος των υλικών, οι τιμές των οικοπέδων κ.τ.λ.»

Αντίστοιχα, όπως είχε αναφέρει ο δρ Βύρων Κοτζαμάνης, διευθυντής Ερευνών στο Ινστιτούτο Δημογραφικών Ερευνών και Μελετών (ΙΔΕΜ), «υπό φυσιολογικές συνθήκες σήμερα δεν θα συζητούσαμε για στεγαστική κρίση, καθώς έχουμε ένα εκατομμύριο λιγότερους νέ-

ους ανθρώπους ηλικίας από 30 έως 40 ετών σε σχέση με πριν από 20 χρόνια. Ωστόσο, την περίοδο της κρίσης παρατηρήθηκε η κατάρρευση της οικοδομικής δραστηριότητας, η οποία μειώθηκε κατά 85%-90% σε σχέση με τη δεκαετία του 2000».

Το πρόβλημα είναι ότι ακόμη και σήμερα η οικοδομική δραστηριότητα δεν έχει ανακάμψει όσο θα έπρεπε, προκειμένου να τονωθεί η

προσφορά. Σύμφωνα με την έρευνα της Deloitte, η Ελλάδα βρίσκεται στη 19η θέση επί συνόλου 25 χωρών με βάση τις ενάρξεις νέων κατοικιών.

Συγκεκριμένα αντιστοιχούν μόλις 2,95 νέες κατοικίες για κάθε 1.000 κατοίκους, παρότι μάλιστα το 2024 η ιδιωτική οικοδομική δραστηριότητα κατέγραψε ετήσια αύξηση κατά 14,9% στον αριθμό των οικοδομικών αδειών, κατά 16,5%

στην επιφάνεια και κατά 8,7% στον όγκο. Εν τω μεταξύ, φέτος παρατηρείται πτώση λόγω του νομοθετικού κενού που προκλήθηκε από την κατάργηση των «μπόνους» δόμησης του ΝΟΚ, με σχετική απόφαση του ΣτΕ. Έτσι, το φετινό επιτάμνο η ιδιωτική δραστηριότητα καταγράφει ετήσια κάμψη κατά 10% στον αριθμό των αδειών, κατά 18,4% στην επιφάνεια και κατά 11,3% στον όγκο.

Προτεραιότητα στις ανακαινίσεις παλαιών ακινήτων

Του **ΘΑΝΟΥ ΤΣΙΠΟΥ**

Αναζητείται λύση για το στεγαστικό στο γερασμένο απόθεμα κατοικιών, ειδικά αυτών που για διάφορους λόγους παραμένουν κλειστές ή αναξιοποίητες. Με τις τιμές πώλησης των κατοικιών να κινούνται ήδη σε χαρτογράφητα νερά, καταγράφοντας το ένα ιστορικό ρεκόρ μετά το άλλο, η κυβέρνηση αναπροσαρμόζει τις πολιτικές της ώστε το βάρος να πέσει στις ανακαινίσεις κατοικιών. Κοινωνικοί πόροι θα αλλάξουν κατεύθυνση ώστε αντί να δημιουργούνται κίνητρα για την ενεργειακή αναβάθμιση, να δίδεται προτεραιότητα στις παρεμβάσεις που θα καθιστούν τα παλαιά ακίνητα κατοικήσιμα. Σε συνδυασμό με τις εκπτώσεις φόρων που προβλέπει η νομοθεσία –και οι οποίες παρατείνονται και για το 2026– το ζητούμενο είναι η αύξηση της προσφοράς ακινήτων να προέλθει κυρίως από το

υφιστάμενο... στο κτηρίων και όχι αποκλειστικά από τις ανεγέρσεις καινούργιων.

Σε σχέση με τις πολιτικές που ακολουθήθηκαν τα τελευταία χρόνια, ουσιαστικά αναμένεται να υπάρξει «στροφή». Κατ' αρχήν τα προγράμματα τύπου «Σπίτι μου» θα περάσουν σε δεύτερη μοίρα, καθώς η λογική τους είναι να ενισχύσουν τη ζήτηση και όχι την προσφορά. Ειδικά το «Σπίτι μου II» –το οποίο έχει υλοποιηθεί σε ένα ποσοστό της τάξεως του 65%– και μεν βοήθησε στο να καλυφθούν οι στεγαστικές ανάγκες μερικών χιλιάδων πολιτών, από την άλλη θεωρείται ότι συνέβαλε και στην αύξηση των τιμών των ακινήτων καθώς προκάλεσε απότομη άνοδο της ζήτησης για παλαιά διαμερίσματα επιφανείας κάτω των 120 τ.μ. Επίσης, φαίνεται να κλείνει σταδιακά ο κύκλος των προγραμμάτων τύπου «Εξοικονομώ», τα οποία στοχεύουν στη χορήγηση

Στόχος να ανοίξουν κλειστές ή αναξιοποίητες κατοικίες και να αυξηθεί η προσφορά για μακροχρόνια ενοίκια. Το βάρος θα πέσει σε όσα έχουν κατασκευαστεί πριν από το 1990-1995.

επιδοτήσεων για την ενεργειακή αναβάθμιση των ακινήτων.

Προτεραιότητα αποτελεί πλέον η διάθεση εθνικών ή κοινοτικών κονδυλίων όχι για παρεμβάσεις που θα φέρουν εξοκονόμηση ενέργειας –άρα και μικρότερους λογαριασμούς ρεύματος– αλλά για περισσότερα διαμερίσματα προς μακροχρόνια ενοίκια άρα και δημιουργία αναχωμάτων στη δυναμική αύξησης των ενοικίων. Η ενεργειακή αναβάθμιση του κτιρίου αποθέματος δεν φεύγει από τον κατάλογο των προτεραιοτήτων, αλλά θα αναζητηθούν εναλμακικοί τρόποι. Μάλιστα εμπλοκή στις παρεμβάσεις ενεργειακής αναβάθμισης αναμένεται να έχουν στο εγγύς μέλλον και οι πάροχοι ηλεκτρικής ενέργειας φέρνοντας και στην Ελλάδα μια τάση που ήδη αναπτύσσεται στην Ευρώπη (ο.σ. ουσιαστικά οι πάροχοι υλοποιούν τις παρεμβάσεις και επιτρέπουν στους ιδιοκτήτες των ακινήτων να

αποπληρώσουν το κόστος σε πολλές δόσεις μέσω των λογαριασμών).

Μέχρι τον Φεβρουάριο αναμένεται να ενεργοποιηθεί εκτεταμένο πρόγραμμα ανακαινίσεων ακινήτων, το οποίο θα χρηματοδοτηθεί με πόρους από το ΕΣΠΑ. Το βάρος θα πέσει στα παλαιά ακίνητα που έχουν κατασκευαστεί πριν από το 1990-1995, ενώ θα μπει και «κόφτης» με βάση την επιφάνεια. Οι επιδοτήσεις που θα δίδονται στους ιδιοκτήτες των ακινήτων (ο.σ. κατά προτεραιότητα σε αυτούς που έχουν κλειστά ακίνητα) θα αφορούν κυρίως παρεμβάσεις ανακαινίσης σε μπάνια, κουζίνες κ.λπ. Ουσιαστικά, θα είναι ένα ευρύτερο πρόγραμμα στα πρότυπα του «ανακαινίζω νοικήζω», τουλάχιστον όσον αφορά στην στόχευση: να ανακαινιστούν ακίνητα ώστε να αξιοποιηθούν για την κάλυψη στεγαστικών αναγκών είτε των ιδίων των ιδιοκτητών είτε και κάποιων τρίτων ενοικιαστών. Η αύξηση της προσφοράς ακινή-

των γίνεται με δύο τρόπους: ή με την ανέγερση νέων κατοικιών ή με την αξιοποίηση υφιστάμενου αποθέματος που για διάφορους λόγους παραμένει αναξιοποίητο. Η ανέγερση στην παρούσα φάση παρουσιάζει μειονεκτήματα. Εκτός του ότι απαιτείται χρόνος, οι τιμές στις οποίες διατίθενται τα νεόδημητα είναι απαγορευτικές για το μέσο ελληνικό πορτοφόλι. Για μια σειρά από λόγους (κόστος κατασκευής, έλλειψη οικοπέδων, υψηλή ζήτηση κ.ά.) τα νεόδημητα πωλούνται σε τιμές που αντιστοιχούν σε τέσσερις ή και πέντε μέσους μισθούς ανά τετραγωνικό μέτρο.

Αν ο συνδυασμός των προγραμμάτων επιδοτήσεων και των φορολογικών ελαφρύνσεων λειτουργήσει, θα υπάρξει ευρύς κύκλος αντίστοιχων πρωτοβουλιών. Το ζητούμενο είναι οι πολιτικές ενίσχυσης των ανακαινίσεων να αποκτήσουν πανευρωπαϊκό χαρακτήρα ώστε να αυξηθούν και οι διαθέσιμοι πόροι.

ADONIS HEIGHTS

AGLANTZIA

- PRIME, QUIET AND UNIQUE LOCATION
- OPEN VIEWS WITHOUT ANY OBSTACLES
- 2 & 3 BEDROOM MODERN APARTMENTS

FROM €**285.000**

8000 57 57 www.cyfieldgroup.com @cyfieldgroup

Υπεραγορές Αλφαμέγα

Στρατηγική συνεργασία με τη Microsoft

Σε μια στρατηγική συνεργασία, η οποία αναμένεται να επαναπροσδιορίσει το μέλλον του λιανικού εμπορίου στην Κύπρο, προχωρούν οι Υπεραγορές Αλφαμέγα και ο διεθνής τεχνολογικός κολοσσός Microsoft. Στο πλαίσιο του ψηφιακού μετασχηματισμού της, η κυπριακή αλυσίδα λιανικού εμπορίου αξιοποιεί τις δυνατότητες του Microsoft Dynamics 365 Finance and Operations, εκσυγχρονίζοντας πλήρως την ψηφιακή της υποδομή, με στόχο τη μετάβασή της σε ένα υπεριούχρονο και ολοκληρωμένο περιβάλλον επιχειρησιακών διαδικασιών.

Το Dynamics 365 Finance and Operations αποτελεί μια προηγμένη λύση διαχείρισης επιχειρησιακών πόρων (ERP) βασισμένη στο cloud, η οποία βοηθά μεγάλες επιχειρήσεις να αυτοματοποιήσουν βασικές επιχειρησιακές τους διαδικασίες, όπως τα οικονομικά, η εφοδιαστική αλυσίδα, η παραγωγή και το ανθρώπινο δυναμικό.

Μέσω του Dynamics 365 Finance and Operations, οι Υπεραγορές Αλφαμέγα θα διαθέτουν ένα εννοποιημένο ERP που θα καλύπτει χρηματοοικονομικές διαδικασίες και κρίσιμες εμπορικές λειτουργίες όπως η διαχείριση προϊόντων, προμηθειών και εισαγωγών, απλοποιώντας διαδικασίες, βελτιώνοντας την αποδοτικότητα και αναβαθ-

μίζοντας την εμπειρία των πελατών. Πρόκειται για μια σημαντική καινοτομία, η οποία θα αναδιαμορφώσει πλήρως τις εσωτερικές λειτουργίες της αλυσίδας. Σε δήλωσή του, ο CEO των Υπεραγορών Αλφαμέγα, κ. Γιώργος Θεοδότου, ανέφερε: «Η συνεργασία μας αυτή με τη Microsoft επαναβεβαιώνει τη σταθερή προσήλω-

σή μας στη συνεχή εξέλιξη και εκσυγχρονισμό των διαδικασιών μας. Το μονοπάτι του ψηφιακού μετασχηματισμού, το οποίο πρώτοι ως αλυσίδα λιανικού εμπορίου στην Κύπρο ακολουθήσαμε, δεν αποτελεί για εμάς ένα ακόμα τεχνολογικό έργο. Πρόκειται για μια καλά μελετημένη στρατηγική επιλογή, η οποία ενισχύει την αποδοτικότητα και την ανταγωνιστικότητά μας, ενδυναμώνει τους ανθρώπους μας με σύγχρονα εργαλεία και μας επιτρέπει να προσφέρουμε περισσότερες καινοτόμες επιλογές στους πελάτες μας. Με συνεργασίες όπως η συγκεκριμένη, συμβάλλουμε ουσιαστικά στη διαμόρφωση του μέλλοντος του λιανικού εμπορίου στην Κύπρο».

Μέσω της συγκεκριμένης συνεργασίας, οι Υπεραγορές Αλφαμέγα επιβεβαιώνουν τη δέσμευσή τους για αξιοποίηση των πιο σύγχρονων τεχνολογικών εργαλείων, ως μοχλό ανάπτυξης και καινοτομίας.

Grant Thornton Κύπρου

Παρουσιάζει τους ανθρώπους της

Η Grant Thornton Κύπρου παρουσιάζει με υπερηφάνεια μια νέα καμπάνια που φέρνει τους ανθρώπους της στο επίκεντρο. Μέσα από αληθινές ιστορίες, η καμπάνια αναδεικνύει την κουλτούρα, τις αξίες και τη δέσμευση της Εταιρείας για τη δημιουργία ενός εργασιακού περιβάλλοντος όπου κάθε άνθρωπος μπορεί να εξελισσεται και να ευημερεί. Η πρωτοβουλία αυτή αντικατοπτρίζει τη φιλοσοφία της Grant Thornton ότι μια καριέρα δεν πρέπει να περιορίζεται σε μια θέση εργασίας, αλλά να αποτελεί μια εμπειρία εξέλιξης, ανάπτυξης και θετικών εμπειριών που συμβάλλουν στην ολιστική ευτυχία των ανθρώπων. Παρουσιάζοντας ιστορίες συναδέλφων η καμπάνια αναδεικνύει την πληθώρα σταδιοδρομιών και προσωπικών «ταξιδιών» που συνθέτουν την ομάδα της Grant Thornton Κύπρου.

Κάθε ιστορία επικεντρώνεται σε έναν βασικό πυλώνα: από την επαγγελματική εξέλιξη και την ισορροπία μεταξύ προσωπικής ζωής και εργασίας, μέχρι την καινοτομία, τη συμμετοχικότητα και τον θετικό αντίκτυπο που επιδιώκει η Εταιρεία

για τους πελάτες που την εμπιστεύονται αλλά και την ευρύτερη κοινωνία. Με λίγα λόγια, η κουλτούρα της Εταιρείας μεταφράζεται σε καθημερινές προσωπικές εμπειρίες και δράσεις. «Το ταλέντο βρίσκεται παντού,

όμως για να λάμψει, χρειάζεται το κατάλληλο περιβάλλον», δήλωσε η Έλενα Αριστείδου, Senior Manager, People and Culture στην Grant Thornton Κύπρου. «Η καμπάνια αυτή γίνεται ως ένδειξη αναγνώρισης προς τους ανθρώπους μας, αυτοί είναι που κάνουν τη διαφορά. Οι ιστορίες τους αντικατοπτρίζουν τη δέσμευση μας να δημιουργούμε υγιή και συμπεριληπτικά περιβάλλοντα, όπου το κάθε άτομο αναγνωρίζεται για τη μοναδικότητά και τις δυνατότητές του. Επιδιώκουμε να ενδυναμώνουμε τους ανθρώπους μας ώστε να εκφράζουν αυθεντικά τον εαυτό τους και να εξελίσσονται τόσο προσωπικά όσο και επαγγελματικά».

Η καμπάνια θα παρουσιαστεί σταδιακά μέσα από την ιστοσελίδα και τα ψηφιακά κανάλια της Grant Thornton Κύπρου, προβάλλοντας πολλαπλές ιστορίες.

Yugoslav
Drama Theatre
MICHAEL
KOHLHAAS
by H. v. Kleist
(Μιχαέλ Κόλχαας)
15.11.2025
20:30

Διεθνές Φεστιβάλ
Λεωνοπόλεως
Nicosia International
Festival

Εισιτήρια | Tickets

NicosiaMunicipal
Theatre

Διοργανωτές

Υπό την Αιγίδα

Χορηγοί

Χορηγός Επικοινωνίας

Toyota Κύπρου

Ενισχύει την ένταξη μέσω του αθλητισμού

Η Toyota Κύπρου συμμετείχε ως Mobility Partner στο Ευρωπαϊκό Συνέδριο Special Olympics 2025, που φιλοξενήθηκε για πρώτη φορά στην Κύπρο. Το συνέδριο συγκέντρωσε 90 Διευθυντές και Υπεύθυνους Αθλημάτων από πάνω από 40 προγράμματα Special Olympics στην Ευρώπη, καθώς και στελέχη από τα περιφερειακά και τα παγκόσμια γραφεία του οργανισμού. Μεταξύ των συμμετεχόντων ήταν ο David Evangelista, Παγκόσμιος Διευθύνων Σύμβουλος των Special Olympics, με ενεργή παρουσία στις εργασίες και τις συζητήσεις.

Η υποστήριξη της Toyota προς τα Special Olympics αποτελεί συνεπή δέσμευση από το 2017 σε παγκόσμιο επίπεδο. Στο πλαίσιο αυτό, η Toyota Κύπρου συνέβαλε στην ομαλή μετακίνηση και οργάνωση της διοργάνωσης, υποστηρίζοντας έναν θεσμό που προάγει την ένταξη, τον σεβασμό και την ισότητα συμμετοχής των ατόμων με νοητική αναπηρία μέσω του αθλητισμού.

«Ως Toyota, πιστεύουμε ότι η ελευθερία μετακίνησης είναι θεμελιώδες δικαίωμα. Η συνεργασία μας με τα Special Olympics αντανακλά τη διαρκή μας δέσμευση να αφαιρούμε

εμπόδια και να δημιουργούμε περισσότερες ευκαιρίες συμμετοχής για όλους», δήλωσε ο κ. Λούκας Λεωνίδου, Διευθυντής Μάρκετινγκ της Toyota Κύπρου. «Είναι τιμή μας που η Κύπρος φιλοξένησε το Ευρωπαϊκό Συνέδριο και που συμβάλαμε στην επιτυχία του». Με σταθερό προσανατολισμό στην κινητικότητα για όλους και σε συνεργασία με το ευρωπαϊκό και τοπικό δίκτυο των Special Olympics, η Toyota Κύπρου θα συνεχίσει να υποστηρίζει πρωτοβουλίες που ενδυναμώνουν τους αθλητές και ενώνουν τις κοινότητες μέσα από την αξία του αθλητισμού.

Mastercard Athens Innovation Forum 2025

Το μέλλον των πληρωμών

Καινοτομία, τεχνολογία και στρατηγικές συνεργασίες βρέθηκαν στο επίκεντρο του Athens Innovation Forum 2025 της Mastercard, που πραγματοποιήθηκε την Πέμπτη, 23 Οκτωβρίου, συγκεντρώνοντας ηγετικά στελέχη από τον τραπεζικό, χρηματοοικονομικό και επιχειρηματικό κλάδο, θεσμικούς εκπροσώπους και υψηλόβαθμα στελέχη της εταιρείας. Περισσότερο από μια ετήσια συνάντηση, το Forum λειτουργεί ως σημείο αναφοράς για τον διάλογο γύρω από το μέλλον των πληρωμών και της ψηφιακής οικονομίας στην Ελλάδα. Με κεντρικό μήνυμα «Innovating the Future Together», η φετινή διοργάνωση ανέδειξε τον πυρήνα της φιλοσοφίας της Mastercard – την καινοτομία και την εξωστρέφεια. Η ατζέντα του Forum εστίασε στους παράγοντες που επαναπροσδιορίζουν το παγκόσμιο και εγχώριο οικοσύστημα πληρωμών: τον ψηφιακό μετασχηματισμό του τραπεζικού συστήματος, τη ραγδαία εξέλιξη της τεχνητής νοημοσύνης, την ενίσχυση της κυβερνοασφάλειας και τις στρατηγικές συνεργασίες που διαμορφώνουν τη νέα εποχή του εμπορίου. Μέσα από δυναμικές ομιλίες και συζητήσεις υψηλού επιπέδου, το Forum έφερε στο προσκήνιο νέες προοπτικές για το πώς η τεχνολογία και η συνεργασία διαμορφώνουν το μέλλον μιας ανθεκτικής και βιώσιμης ψηφιακής οικονομίας.

Ο Παναγιώτης Πολύδωρος, Country Manager της Mastercard για Ελλάδα, Κύπρο και Μάλτα, δήλωσε: «Είμαστε ιδιαίτερα υπερήφανοι που το Athens Innovation Forum έχει εξελιχθεί σε θεσμό που κάθε χρόνο αναδεικνύει τους παράγοντες που μετασχηματίζουν το οικοσύστημα πληρωμών. Φέτος, μέσα από τις τοποθετήσεις διακεκριμένων ομιλητών, αναδείχθηκε πώς η τεχνολογία και οι συνεργασίες διαμορφώνουν νέες δυνατότητες για επιχειρήσεις και καταναλωτές, σε ένα περιβάλλον που αλλάζει με ταχύτητα. Η Mastercard βρίσκεται στην πρώτη γραμμή αυτής της πορείας, επενδύοντας σε λύσεις που ενισχύουν την ασφάλεια, απλοποιούν την εμπειρία και επιταχύνουν τη μετάβαση σε μια πιο ανοικτή και διασυνδεδεμένη οικονομία».

Yugoslav
Drama Theatre
MICHAEL
KOHLHAAS
by H. v. Kleist
(Μιχαέλ Κόλχαας)
15.11.2025
20:30

Διεθνές Φεστιβάλ
Λεωνοπόλεως
Nicosia International
Festival

Εισιτήρια | Tickets

NicosiaMunicipal
Theatre

Διοργανωτές

Υπό την Αιγίδα

Χορηγοί

Χορηγός Επικοινωνίας

ΑΘΛΗΤΙΚΑ
ΜΕ ΑΠΟΨΗ

ΑΥΤΟ ΑΚΟΥΣ!

ΧΡΗΜΑΤΙΣΤΗΡΙΟ ΑΘΗΝΩΝ

ΔΕΙΚΤΕΣ ΧΡΗΜΑΤΙΣΤΗΡΙΟΥ					ΚΑΤΑΝΟΜΗ ΑΞΙΑΣ ΣΥΝΑΛΛΑΓΩΝ				
	Κλείσιμο	Προηγ.	Διαφορά	Μετ.					
ΓΕΝΙΚΟΣ ΔΕΙΚΤΗΣ ΤΙΜΩΝ ΧΑ	2.013,59	2.023,80	-10,21	-0,50%	ΤΡΑΠΕΖΕΣ	92.649.830,54			
FTSE/X.A. LARGE CAP	5.081,22	5.106,85	-25,63	-0,50%	ΤΥΧΕΡΑ ΠΑΙΧΝΙΔΙΑ	20.588.093,09			
ΔΕΙΚΤΗΣ ΕΝΑΛΛΑΚΤΙΚΗΣ ΑΓΟΡΑΣ Χ.Α.	18.990,03	19.098,03	-108,00	-0,57%	ΣΥΜΒΑΤΙΚΟΣ ΗΛΕΚΤΡΙΣΜΟΣ	17.811.673,93			
FTSE/X.A.ΥΨΗΛΗΣ ΜΕΡΙΣΜΑΤΙΚΗΣ ΑΠΟΔΟΣΗΣ	4.773,66	4.802,22	-28,56	-0,59%	ΚΑΤΑΣΚΕΥΕΣ	13.069.117,08			
ΔΕΙΚΤΗΣ ΤΙΜΩΝ ΜΙΚΡΗΣ ΚΕΦΑΛΑΙΟΠΟΙΗΣΗΣ ΧΑ	2.443,25	2.473,20	-29,95	-1,21%	ΔΙΑΦΟΡΟΠΟΙΗΜΕΝΟ ΕΜΠΟΡΙΟ	10.558.996,58			
FTSE/X.A. MID CAP	2.769,85	2.802,19	-32,34	-1,15%	ΠΟΛΛΑΠΛΩΝ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ ΚΟΙΝΗΣ ΩΦΕΛΕΙΑΣ	10.151.118,12			
FTSE/X.A. ΔΕΙΚΤΗΣ ΑΓΟΡΑΣ	1.199,63	1.206,10	-6,47	-0,54%	ΣΤΑΘΕΡΗ ΤΗΛΕΦΩΝΙΑ	6.480.067,50			
ΔΕΙΚΤΗΣ ATHEX ESG	2.374,95	2.386,86	-11,91	-0,50%	ΔΙΑΦΟΡΟΠΟΙΗΜΕΝΕΣ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΕΣ	5.945.706,78			
ΕΛΛΗΝΙΚΟΣ ΔΕΙΚΤΗΣ MID & SMALL CAP	2.686,91	2.698,56	-11,65	-0,43%	ΔΙΥΛΙΣΤΗΡΙΑ & ΕΜΠΟΡΙΑ ΠΕΤΡΕΛΑΙΟΕΙΔΩΝ	4.421.865,78			
ΔΕΙΚΤΗΣ ΣΥΝΟΛΙΚΗΣ ΑΠΟΔΟΣΗΣ ΓΕΝΙΚΟΥ ΔΕΙΚΤΗ Χ.Α.	3.945,54	3.965,55	-20,01	-0,50%	ΔΙΥΛΙΣΤΗΡΙΑ	3.013.577,46			
FTSE/X.A. ΤΡΑΠΕΖΕΣ	2.262,62	2.285,88	-23,26	-1,02%	ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ ΜΕΤΑΦΟΡΩΝ	2.635.566,63			
FTSE/ATHEX ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΑ & ΤΗΛΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΕΣ	6.463,42	6.487,39	-23,97	-0,37%	ΤΣΙΜΕΝΤΑ	2.041.863,00			
FTSE/ATHEX ΧΡΗΜΑΤΟΟΙΚΟΝΟΜΙΚΕΣ ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ	10.580,56	10.688,65	-108,09	-1,01%	ΑΕΡΟΠΟΡΙΚΕΣ ΕΤΑΙΡΕΙΕΣ	1.265.506,52			
FTSE/ATHEX ΑΚΙΝΗΤΗΣ ΠΕΡΙΟΥΣΙΑΣ	5.424,16	5.463,80	-39,64	-0,73%	ΣΥΜΜΕΤΟΧΕΣ & ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΑΚΙΝΗΤΗΣ ΠΕΡΙΟΥΣΙΑΣ	1.156.401,62			
FTSE/ATHEX ΚΑΤΑΝΑΛΩΤΙΚΑ ΠΡΟΪΟΝΤΑ	5.661,66	5.700,01	-38,35	-0,67%	ΤΡΟΦΙΜΑ	903.607,74			
FTSE/ATHEX ΒΑΣΙΚΑ ΑΓΑΘΑ	8.019,54	8.054,29	-34,75	-0,43%	ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΩΝ ΥΠΟΛΟΓΙΣΤΩΝ	837.974,20			
FTSE/ATHEX ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΕΣ	8.745,82	8.786,81	-40,99	-0,47%	ΕΠΕΝΔΥΤΙΚΕΣ ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ	825.656,14			
FTSE/ATHEX ΠΡΩΤΕΣ ΥΛΕΣ	7.764,12	7.748,49	15,63	0,20%	ΕΙΔΗ ΠΡΟΣΩΠΙΚΗΣ ΦΡΟΝΤΙΔΑΣ	770.444,25			
FTSE/ATHEX ΕΝΕΡΓΕΙΑ & ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ ΚΟΙΝΗΣ ΩΦΕΛΕΙΑΣ	6.365,16	6.334,08	31,08	0,49%	ΜΗ ΣΙΔΗΡΟΥΧΑ ΜΕΤΑΛΛΑ	697.258,59			
					ΑΝΑΨΥΚΤΙΚΑ	496.437,68			
					ΡΑΔΙΟΤΗΛΕΟΠΤΙΚΟΙ ΦΟΡΕΙΣ	418.562,19			
					ΛΟΓΙΣΜΙΚΟ	348.332,41			
					ΕΞΕΙΔΙΚΕΥΜΕΝΟ ΛΙΑΝΙΚΟ ΕΜΠΟΡΙΟ	309.626,55			
					ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ ΚΕΦΑΛΑΙΩΝ & ΘΕΜΑΤΟΦΥΛΑΚΕΣ	286.090,82			
					ΔΙΑΡΚΗ ΚΑΤΑΝΑΛΩΤΙΚΑ ΑΓΑΘΑ	278.273,79			
					ΜΗΧΑΝΗΜΑΤΑ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΚΟΥ ΕΞΟΠΛΙΣΜΟΥ	272.075,42			
					ΥΔΡΕΥΣΗ	221.024,08			

Το Χρηματιστήριο Αθηνών και ο οίκος FTSE Russell ανακοίνωσαν τους νέους Συντελεστές Στάθμισης (Capping Factors) των μετοχών που συμμετέχουν στη σύνθεση των δεικτών FTSE/X.A. Οι αλλαγές ισχύουν από τη συνεδρίαση της Δευτέρας 18 Δεκεμβρίου 2023.

ΜΕΓΑΛΥΤΕΡΕΣ ΜΕΤΑΒΟΛΕΣ					ΟΙ ΜΕΤΟΧΕΣ ΤΟΥ ΔΕΙΚΤΗ FTSE 25				
ΑΝΟΔΟΣ	Κλείσιμο	Μετ.	ΠΤΩΣΗ	Κλείσιμο	Μετ.		Κλείσιμο	Μετ.%	
ΕΛΛΑΚΤΩΡ (ΚΟ)	1,630	2,26%	ΕΥΡΩΠΑΪΚΕΣ ΚΑΙΝΟΤ. ΛΥΣΕΙΣ (ΚΟ)	1,594	-3,63%	ΠΕΙΡ	6,914	-1,29%	
ΟΤΕ (ΚΟ)	16,550	1,66%	QUEST HOLDINGS (ΚΟ)	6,900	-3,36%	ΕΤΕ	13,09	-0,04%	
METLEN PLC (ΚΟ)	45,140	1,62%	QUALITY & RELIABILITY (ΚΟ)	1,350	-3,30%	ΕΥΡΩΒ	3,22	-2,13%	
REAL CONSULTING (ΚΟ)	5,000	1,42%	ΒΙΟΚΑΡΠΕΤ (ΚΟ)	1,800	-3,23%	ΑΛΦΑ	3,454	-1,00%	
ΠΡΟΟΔΕΥΤΙΚΗ (ΚΟ)	0,470	1,29%	UNIBIOS (ΚΟ)	3,030	-2,57%	MTLN	45,14	1,62%	
ALPHA REAL ESTATE SERVICES (ΚΟ)	7,320	1,10%	ΙΛΥΔΑ (ΚΟ)	5,460	-2,50%	ΕΕΕ	39,02	-0,56%	
ΔΕΗ (ΚΟ)	15,870	1,08%	ΕΛΙΝΟΙΛ (ΚΟ)	2,400	-2,44%	ΟΠΑΠ	17,61	-0,34%	
ΙΝΤΕΡΛΑΪΦ Α.Α.Ε.Γ.Α. (ΚΟ)	5,700	1,06%	HELLENIQ ENERGY Holdings (ΚΟ)	7,715	-2,28%	ΔΕΗ	15,87	1,08%	
ΑΕΡΟΠΟΡΙΑ ΑΙΓΑΙΟΥ (ΚΟ)	13,540	1,04%	ΠΑΪΡΗΣ ΠΛΑΣΤΙΚΩΝ (ΚΟ)	0,880	-2,22%	ΜΠΕΛΑ	27,96	-0,85%	
ΚΥΡΙΑΚΟΥΛΗΣ (ΚΟ)	2,070	0,98%	ΜΕΝΑCO (ΚΟ)	8,950	-2,19%	ΟΤΕ	16,55	1,66%	
					BOCHGR	7,96	-0,50%		
					ΜΟΗ	26,24	-1,35%		
					ΓΕΚΤΕΡΝΑ	23,02	-0,09%		
					ΤΙΤΣ	38,85	-0,51%		
					ΟΡΤΙΜΑ	7,9	-1,86%		
					CENER	14,5	0,14%		
					ΕΛΠΕ	7,715	-2,28%		
					ΛΑΜΔΑ	7,33	-0,95%		
					ΔΑΑ	10	-2,06%		
					ΑΡΑΙΓ	13,54	1,04%		
					ΑΚΤΡ	8,14	-0,49%		
					ΒΙΟ	8,8	0,46%		
					ΕΥΔΑΠ	6,81	-0,87%		
					ΣΑΡ	12,6	-0,32%		
					ΕΛΧΑ	3,315	0,15%		

ΜΕΓΑΛΥΤΕΡΕΣ ΣΥΝΑΛΛΑΓΕΣ				
ΑΞΙΑ	ΕΜΠΟΡΕΥΣΙΜΟΤΗΤΑ			
ΕΘΝΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ (ΚΟ)	31.099.085,82	ΕΥΡΩΠΑΪΚΕΣ ΚΑΙΝΟΤΟΜΙΚΕΣ ΛΥΣΕΙΣ (ΚΟ)	5,32%	
ΠΕΙΡΑΙΩΣ FINANCIAL HOLDINGS (ΚΟ)	20.171.413,31	ΕΛΛΑΚΤΩΡ (ΚΟ)	1,12%	
EUROBANK HOLDINGS (ΚΟ)	18.980.091,16	ΑΚΤΟΡ ΟΜΙΛΟΣ ΕΤΑΙΡΕΙΩΝ (ΚΟ)	0,62%	
ΔΕΗ (ΚΟ)	17.260.274,48	ΠΑΠΟΥΤΣΑΝΗΣ (ΚΟ)	0,49%	
ALPHA ΤΡΑΠΕΖΑ Α.Ε. (ΚΟ)	16.957.289,88	ΙΝΤΡΑΛΟΤ (ΚΟ)	0,37%	
ΟΠΑΠ (ΚΟ)	13.043.337,64	ΠΑΪΡΗΣ ΠΛΑΣΤΙΚΩΝ (ΚΟ)	0,36%	
JUMBO (ΚΟ)	10.558.996,58	ΔΕΗ (ΚΟ)	0,30%	
METLEN PLC (ΚΟ)	10.151.118,12	ΚΥΡΙΑΚΟΥΛΗΣ (ΚΟ)	0,29%	
ΑΚΤΟΡ ΟΜΙΛΟΣ ΕΤΑΙΡΕΙΩΝ (ΚΟ)	9.883.400,18	JUMBO (ΚΟ)	0,28%	
ΙΝΤΡΑΛΟΤ (ΚΟ)	7.535.169,16	ΜΕΝΑCO (ΚΟ)	0,26%	

ΠΑΡΑΓΩΓΑ - ΗΜΕΡΗΣΙΟ ΔΕΛΤΙΟ ΣΥΝΑΛΛΑΓΩΝ				
ΑΝΑΛΥΤΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΣΥΝΑΛΛΑΓΩΝ ΑΓΟΡΑΣ ΠΑΡΑΓΩΓΩΝ				
	ΑΡΙΘΜΟΣ ΠΡΑΞΕΩΝ	ΟΓΚΟΣ ΣΥΝΑΛΛΑΓΩΝ	ΑΡΙΘΜΟΣ ΑΝΟΙΚΤΩΝ ΣΥΜΒΟΛΑΙΩΝ	
Σ.Μ.Ε. σε Δείκτες	244	695	9.037	
FTSE/X.A. Τράπεζες	0	0	2.199	
FTSE/X.A. Large Cap	244	695	6.838	
MSCI GREECE REBASED	0	0	0	
Σ.Μ.Ε. σε Μετοχές	1.443	31.917	1.104.995	
ΔΑΜΗΕ ΣΥΜΜΕΤΟΧΩΝ Α.Ε. (ΚΟ)	14	162	12.879	
ΑΕΡΟΠΟΡΙΑ ΑΙΓΑΙΟΥ (ΚΟ)	27	96	4.569	
ΑΚΤΟΡ Α.Ε. ΣΥΜ/ΧΩΝ (ΚΟ)	51	391	86.554	
ΑΛΦΑ ΤΡΑΠΕΖΑ (ΚΟ)	170	5.346	66.618	
ΔΙΕΘΝΗΣ ΑΕΡΟΛΙΜΕΝΑΣ ΑΘΗΝΩΝ(ΚΟ)	2	10	225	
ΑΤΤΙCΑ BANK Α.Τ.Ε. (ΚΟ)	0	0	477	
AUTONELLAS (ΚΟ)	20	82	1.831	
ΑΒΑΞ Α.Ε. (ΚΟ)	4	13	2.089	
BANK OF CYPRUS (ΚΟ)	8	26	540	
COCA-COLA HBC AG (ΚΟ)	1	2	6.497	
CENERGY HOLDINGS (ΚΑ)	13	218	9.864	
ΕΛΛΑΚΤΩΡ (ΚΟ)	43	420	2.736	
ΕΛΒΑΛΧΑΛΚΟΡ (ΚΟ)	4	11	3.101	
EUROBANK HOLDINGS (ΚΟ)	198	4.073	40.453	
ΕΥΔΑΠ (ΚΟ)	10	38	10.317	
FOURLIS ΣΥΜΜΕΤΟΧΩΝ (ΚΟ)	14	43	3.396	
ΓΕΚ ΤΕΡΝΑ (ΚΟ)	8	40	9.433	
ΕΛΛΗΝ. ΧΡΗΜΑΤΙΣΤΗΡΙΑ-Χ.Α. (ΚΟ)	4	15	3.226	
HELLENIQ ENERGY (ΚΟ)	25	111	4.623	
INTRACOM HOLDINGS (ΚΟ)	3	20	13.753	
ΙΝΤΡΑΛΟΤ (ΚΟ)	164	16.942	709.710	
JUMBO (ΚΟ)	12	23	1.363	
LAMDA DEVELOPMENT(ΚΟ)	22	100	11.993	
METLEN PLC (ΚΟ)	79	251	7.086	
MIG (ΚΟ)	0	0	110	
ΜΟΤΟΡ ΟΙΛ (ΚΟ)	6	13	2.612	
ΕΘΝΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ (ΚΟ)	96	644	14.089	
ΟΠΑΠ (ΚΟ)	25	95	3.442	
ΤΡΑΠΕΖΑ ΟΡΤΙΜΑ BANK (ΚΟ)	14	34	438	
ΟΤΕ (ΚΟ)	14	60	2.000	
ΟΛΠ (ΚΟ)	0	0	70	
ΠΕΙΡΑΙΩΣ FINANCIAL HOLD (ΚΟ)	116	1.457	41.631	
ΔΕΗ (ΚΟ)	184	871	22.990	
QUEST ΣΥΜΜΕΤΟΧΩΝ (ΚΟ)	7	13	313	
TITAN (ΚΑ)	11	28	1.339	
YONALCO SA/NV (ΚΑ)	74	269	2.628	
Δικαιώματα σε Δείκτες	26	570	3.317	
FTSE/X.A. Large Cap	26	570	3.317	
Δικαιώματα σε Μετοχές	3	19	1.929	
ΑΛΦΑ ΤΡΑΠΕΖΑ (ΚΟ)	0	0	180	
ΕΘΝΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ (ΚΟ)	2	16	831	
ΟΠΑΠ (ΚΟ)	0	0	454	
ΟΤΕ (ΚΟ)	0	0	235	
ΠΕΙΡΑΙΩΣ FINANCIAL HOLD (ΚΟ)	0	0	85	
ΔΕΗ (ΚΟ)	1	3	144	
Συνολική Δραστηριότητα	1.716	33.201	1.119.278	

ΧΡΗΜΑΤΙΣΤΗΡΙΟ ΑΞΙΩΝ ΚΥΠΡΟΥ

Τρίτη 4 Νοεμβρίου 2025

ΚΩΔ.	ΟΝΟΜΑ	ΚΑΤΟΤΑΤΗ	ΑΝΟΤΑΤΗ	ΜΕΣΗ ΣΤΑΘΜ.**	ΔΙΑΦ.*	ΤΙΤΛΟΙ	ΑΓΟΡΑ	ΠΩΛΗΣΗ	ΤΙΜΗ ΚΛΕΙΣΙΜ.	% ΜΕΤΑΒ.
ΚΥΡΙΑ ΑΓΟΡΑ										
Χρηματοοικονομικά										
ΤΡΚΗ	Bank of Cyprus Holdings Plc	7.9000	8.0000	7.9382	-8.9040	"14,480"	7.9000	7.9800	7.9600	-0.50
ΔΗΕΠ	Demetra Holdings Plc (ΕΜ)	1.6200	1.6350	1.6275	-0.4170	"6,796"	1.6250	1.6350	1.6250	-0.91
ΛΕΠΕ	LCP HOLDINGS AND INVESTMENTS PUBLIC LTD	0.1390	0.1390	0.1390	0.0020	"5,000"	0.1360	0.1390	0.1390	0.00

Καταναλωτικά Προϊόντα										
ΛΟΥΗ	LOUIS PLC (ΑΝ)						0.0000	0.1290		
Τεχνολογία										
ΛΟΤΖ	LOGICOM PUBLIC LTD	3.7400	3.8800	3.7733	-0.1760	"5,530"	3.7600	3.8200	3.8000	1.06

ΕΝΑΛΛΑΚΤΙΚΗ ΑΓΟΡΑ										
Χρηματοοικονομικά										
ΑΤΑΣ	ATLANTIC INSURANCE COMPANY PUBLIC LTD	2.2000	2.2200	2.2022	-1.7450	"4,500"	2.2200	2.2400	2.2200	1.83
ΚΟΞΑ	ΚΟΣΜΟΣ ΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΔΗΜΟΣΙΑ ΛΤΔ						0.3000	0.3240		
ΜΙΝΕ	ΜΙΝΕΡΒΑ ΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΔΗΜΟΣΙΑ ΛΤΔ	0.0410	0.0410	0.0410	0.0500	"10,000"	0.0410	0.0435	0.0410	1.23
ΑΙΕΠ	ΑΙΑΝΤΑΣ ΕΠΕΝΔΥΤΙΚΗ ΔΗΜΟΣΙΑ ΛΤΔ (ΕΜ)						0.0700	0.0780		
ΑΚΕΠ	"ACTIBOND GROWTH FUND PUBLIC COMPANY LTD (ΕΜ, Σ)"						0.0120	0.0000		
ΓΙΕΠ	"UNIGROWTH INVESTMENTS PUBLIC LTD (ΕΜ, Σ)"						0.0530	0.0000		
ΕΛΛΗ	ELLINAS FINANCE PUBLIC COMPANY LTD						0.0000	0.4440		
ΙΝΕΠ	INTERFUND INVESTMENTS PLC (ΕΜ)						0.0290	0.0330		
ΙΣΕΠ	"ΙΣΧΥΣ ΕΠΕΝΔΥΤΙΚΗ ΔΗΜΟΣΙΑ ΛΤΔ (ΕΜ, Σ)"						0.0260	0.0000		
ΡΕΕΠ	"REGALLIA HOLDINGS & INVESTMENTS PUBLIC LTD (ΕΜ, Σ)"						0.0040	0.0000		
ΣΛΕΠ	CLR INVESTMENT FUND PUBLIC LTD (Σ)	0.0045	0.0045	0.0045	0.0040	"55,000"	0.0040	0.0075	0.0045	0.00
ΧΑΕΠ	"HARVEST CAPITAL MANAGEMENT PUBLIC LTD (ΕΜ, Σ)"						0.0000	0.0175		

Καταναλωτικά Προϊόντα									
ΑΓΡΟ	"ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΑΝΑΠΤΥΞΕΩΣ ΑΓΡΟΥ ""Η ΠΡΟΟΔΟΣ"" ΔΗΜΟΣΙΑ ΛΤΔ "					0.0000	2.5000		
ΚΟΝΣ	CONSTANTINOU BROS HOTELS PUBLIC COMPANY LTD (Σ)					0.0000	0.2660		
ΛΕΠΤ	LEPTOS CALYPSO HOTELS PUBLIC LTD					0.0000	0.2000		
ΛΟΞΕ	LORDOS HOTELS (HOLDINGS) PUBLIC LTD					1.0900	1.2000		
ΤΟΚΙ	TOP KINISIS TRAVEL PUBLIC LTD	0.2300	0.2740	0.2476	0.0670	"2,500"	0.0000	0.2740	0.2740 9.60

ΑΝΑΛΥΣΗ

Πατούν γκάζι τα κινεζικά πολυτελή αυτοκίνητα

Της ΚΑΤΡΙΝΑ ΧΑΜΛΙΝ / REUTERS / BREAKINGVIEWS

Τα πολυτελή αυτοκίνητα θα είναι το επόμενο μέτωπο για την προώθηση των κινεζικών αυτοκινητοβιομηχανιών στην Ευρώπη. Παρά το γεγονός ότι η Ευρωπαϊκή Επιτροπή επέβαλε δασμούς έως και 45% στα ηλεκτρικά οχήματα με μπαταρία πέρσι, οι κινεζικές αυτοκινητοβιομηχανίες έχουν σχεδόν διπλασιάσει μέχρι στιγμής τις πωλήσεις τους στην Ε.Ε. Τώρα, η BYD και οι συνάδελφοί της θα δώσουν έμφαση στην premium κατηγορία. Η νέα τεχνολογία και οι ανταγωνιστικές τιμές σημαίνουν ότι μπορούν να ανταγωνιστούν μάρκες όπως η BMW και Porsche στην έδρα τους. Οι δασμοί των Βρυξελλών, οι οποίοι ξεκίνησαν τον περασμένο Οκτώβριο, δεν έχουν αποτελέσει σοβαρό εμπόδιο. Τα ηλεκτρικά οχήματα με κινεζικές μπαταρίες αύξησαν το μερίδιο αγοράς τους σε 25 αγορές της Ε.Ε. στο 7,6% τους πρώτους οκτώ μήνες του 2025, από 7% το 2024. Οι αυτοκινητοβιομηχανίες στρέφονται επίσης σε άλλες κατηγορίες, ιδίως τα υβριδικά, παρακάμπτοντας τους δασμούς. Συνολικά, ο συνολικός όγκος των πωλήσεων των κινεζικών μαρκών σε αυτές τις 25 χώρες αυξήθηκε κατά 94%, σε πάνω από 300.000 από τον Ιανουάριο έως τον Αύγουστο σε σύγκριση με την ίδια περίοδο πέρσι.

Οι Κινέζοι κατασκευαστές έχουν πειστικούς λόγους για να πουλήσουν περισσότερο στη Δύση. Οι αυτοκινητοβιομηχανίες στην Κίνα αντιμετωπίζουν πλησάνδουςα παραγωγική ικανότητα – τα εργοστάσια μπορούν να κατασκευάσουν διπλάσια αυτοκίνητα από όσα αγοράζουν οι ντόπιοι οδηγοί κάθε χρόνο, γεγονός που ωθεί τις μάρκες να μειώσουν τις τιμές. Οι εξαγωγές συχνά προσφέρουν μεγαλύτερα περιθώρια κέρδους, παρά τους δασμούς: η BYD έχει καταφέρει να αυξήσει τις τιμές στην ήπιο διπλασιάζοντας ή και τριπλασιάζοντας τα επίπεδα στην Κίνα. Η China Inc. σημείωσε πρώτη επιτυχία στην Ευρώπη με μοντέλα μαζικής αγοράς όπως το MG4 της SAIC Motor και το T03 της LeapMotor, που κόστισαν περίπου 30.000 ευρώ και 20.000 ευρώ αντίστοιχα. Ωστόσο, τα premium αυτοκίνητα με ανώτερες επιδόσεις και υψηλότε-

ρη έκδοση εξοπλισμού, όπως η Taycan της Porsche ή η EQS της Mercedes-Benz γίνονται ολόενα και πιο δεισαστικοί στόχοι. Η ίδια η Κίνα αφήνει να εννοηθεί τι μπορεί να συμβεί. Εκεί, η ασθενής καταναλωτική ζήτηση έχει προκαλέσει μείωση των πωλήσεων των premium brands για 19 συνεχόμενους μήνες έως τον Αύγουστο του 2025. Αλλά οι πραγματικοί χαμένοι ήταν οι παλαιότερες μάρκες. Οι παραδόσεις της Porsche στην Κίνα λόγω κάρη μειώθηκαν κατά 28% το πρώτο εξάμηνο του 2025 σε σύγκριση με ένα χρόνο νωρίτερα. Οι κινεζικές μάρκες έχουν αποκτήσει γρήγορα μεγαλύτερο μερίδιο στην κατηγορία των premium EV και ήδη αντιπροσωπεύουν περισσότερο από το ήμισυ των πωλήσεων. Τώρα, η BYD και οι συμπατριώτες της ανυπομονούν να επαναλάβουν το κόλπο στους ευρωπαϊκούς δρόμους. Τα στελέχη της αυτοκινητοβιομηχανίας στην Ε.Ε. δεν τρέμουν από φόβο. Υπάρχει μια ομοφωνία ότι η εξοικείωση και η ιστορία που έχουν τους δίνει ένα διαρκές πλεονέκτημα έναντι των νεοεισερχόμενων. Ωστόσο, πριν από μία δεκαετία, αυτά τα επιχειρήματα θα είχαν βάση και στην Κίνα. Επιπλέον, οι εγχώριες μάρκες του Πεκίνου μπορούν να αξιοποιήσουν άλλα δυνατά σημεία: η τεχνολογία είναι ένα από αυτά. Εάν οι τρέχοντες δασμοί δεν εμποδίσουν την China Inc., οι Ευρωπαίοι πολιτικοί θα μπορούσαν να εξετάσουν το ενδεχόμενο περισσότερων εμπορικών φραγμών. Θα μπορούσαν να αυξήσουν τους δασμούς, να εισαγάγουν ελάχιστες τιμές και ποσοστάσεις ή να επιβάλουν αυστηρότερες κανόνες, για παράδειγμα. Οι Κινέζοι θα εξακολουθούν να έχουν άλλες επιλογές, όπως η τοπική προσαρμογή. Οι κατασκευαστές αυτοκινήτων υψηλής ποιότητας έχουν ήδη πληγεί από τον πόλεμο τιμών στην Κίνα και τους δασμούς του Τραμπ. Η Mercedes και η Porsche αναμένεται να δημιουργήσουν περιθώρια κέρδους μόλις 6,8% και 8,5%, αντίστοιχα, το επόμενο έτος, περίπου τα μισά από τα επίπεδα που πέτυχαν το 2023. Το επόμενο κύμα της κινεζικής αυτοκινητοβιομηχανίας σημαίνει ότι θα έχουν περισσότερα χρόνια ισχυνής παραγωγής.

Οι μεγάλες αντοχές της παγκόσμιας οικονομίας που εξακολουθεί να αναπτύσσεται παρά τους δασμούς και τις γεωπολιτικές εντάσεις αλλά και η προσδοκία πως θα παραμείνει χαμηλό το κόστος δανεισμού και ενδεχομένως θα μειωθεί περαιτέρω έχουν ενθαρρύνει τους επενδυτές να αναλάβουν και πάλι ρίσκο. Ετσι, ορισμένες πρόσφατα χρεοκοπημένες χώρες που φέρουν μεγάλο ρίσκο επιστρέφουν στις διεθνείς αγορές και εκδίδουν νέο χρέος, εκμεταλλευόμενες τη διάθεση των επενδυτών για υψηλές αποδόσεις. Ανάμεσά τους οι Αγγκόλα, Κένυα, Κιργιστάν, Κονγκό και Σουρινάμ, ενώ αναμένεται πως η επόμενη θα είναι η Αργεντινή καθώς ο πρόεδρος της Χαβιέρ Μιλέ βγήκε ενισχυμένος από τις εκλογές του μεσοδιαστήματος και δρομολογεί την εφαρμογή της οικονομικής πολιτικής του. Μόνο μέσα στον Οκτώβριο η Αγγκόλα άντλησε 1,75 δισ. δολ.

Οι εισροές στις αναδυόμενες αγορές έχουν ήδη φθάσει φέτος στα 50 δισ. δολάρια.

και η Κένυα 1,5 δισ. δολ., ενώ το Κιργιστάν 2,1 δισ. δολ. από δημοπρασία που υπερκαλύφθηκε, καθώς ο αρχικός στόχος της ήταν 700 εκατ. δολ. Αναμένεται εντός των ημερών να εκδώσει χρέος και η Δημοκρατία του Κονγκό. Η προθυμία των επενδυτών να αναλάβουν ρίσκο έχει μειώσει το κόστος δανεισμού για πολλές από αυτές τις χώρες και το spread των ομολόγων των αναδυόμενων σε σύγκριση με τις αποδόσεις των ομολόγων του αμερικανικού δημοσίου έχει μειωθεί στα 127 μπάσης βάσης από τον Απρίλιο. Βρίσκεται, έτσι, στα χαμηλότε-

Την περασμένη εβδομάδα, πολλές εταιρείες της Αργεντινής παρουσίασαν τα σχέδιά τους για έκδοση ομολόγων. Παράλληλα, διακριστές επενδύσεων χαρτοφυλακίου εκτιμούν πως η Αργεντινή του Χαβιέρ Μιλέ, που βγήκε ενισχυμένος από τις εκλογές του μεσοδιαστήματος, βρίσκεται αυτή τη στιγμή σε πολύ καλύτερη κατάσταση και μπορεί να επιστρέψει στην πρωτογενή αγορά ομολόγων.

ρα επίπεδα της τελευταίας δεκαετίας προσφέροντας ιδανική ευκαιρία στις πρόσφατα πτωχευμένες χώρες να ανακτήσουν πρόσβαση στις διεθνείς αγορές. Όπως επισήμοι από τις εκλογές του μεσοδιαστήματος, διαχειριστές επενδύσεων χαρτοφυλακίου στην William Blair Investment

Management, η αγορά αναζητάει υψηλές αποδόσεις και οι νέες εκδόσεις χρέους έχουν βρει μεγάλη ανταπόκριση. Οι εισροές στις αναδυόμενες αγορές έχουν ήδη φθάσει φέτος στα 50 δισ. δολ. καθώς οι επενδυτές επιδιώκουν διαφοροποίηση του χαρτοφυλα-

κίου τους, ενώ οι προσδοκίες για περαιτέρω μείωση των επιτοκίων στις ΗΠΑ έχουν οδηγήσει σε άνοδο τα ομόλογα των αναδυόμενων. Μολονότι ο απερχόμενος πρόεδρος της Federal Reserve Ζερόμ Πάουελ προειδοποίησε την περασμένη εβδομάδα ότι δεν είναι βέ-

Η γραφειοκρατία, μεγάλο «αγκάθι» για τις ευρωπαϊκές startups

Οι επιχειρηματίες στην Ε.Ε. που θέλουν να επεκτείνουν τη δραστηριότητά τους εκτός συνόρων έρχονται αντιμέτωποι με ένα εμπόδιο: τη γραφειοκρατία. Τα τελευταία χρόνια σχηματίστηκαν περισσότερες startups στην Ευρώπη, με ώθηση από τους ερευνητικούς κόμβους στη Βρετανία, τους τεχνολογικούς τομείς στη Γαλλία και στη Γερμανία, τα venture capital στην Εσθονία και τα συνταξιοδοτικά ταμεία στην Σουηδία. Ωστόσο, οι δυσκίνητοι νόμοι που καλύπτουν κάθε πτυχή – από τις προδιαγραφές προσλήψεων και τους περιβαλλοντικούς νόμους μέχρι την οικονομική ρύθμιση και τους κανόνες συγκέντρωσης με κεφαλαίων – μπορεί να στραγγαλίσουν την ανάπτυξη των επιχειρήσεων.

Η υπερβολική γραφειοκρατία ίσως εμποδίσει την Ευρώπη να ανταγωνιστεί σε διεθνές επίπεδο, σύμφωνα με την έκθεση του Μάριο Ντράγκι που δημοσιεύθηκε πέρσι. Ζητούσε τη δημιουργία μιας ενιαίας κεφαλαιαγοράς, επαναλαμβάνοντας τις ανησυχίες των επιχειρημα-

Η Ενωση σχεδιάζει να εισαγάγει ένα ενιαίο σύνολο κανόνων για τις startups τον επόμενο χρόνο.

τιών, οι οποίοι αισθάνονται την επιβάρυνση των υπερβολικών μεταρρυθμίσεων περισσότερο από τις πολυεθνικές.

Παρά τις προκλήσεις, το 2024 υπήρχαν 35.000 εταιρείες σε αρχικά στάδια (early stage) στην Ε.Ε. και τη Βρετανία, τουλάχιστον τέσσερις φορές περισσότερες σε σύγκριση με μία δεκαετία νωρίτερα, ενώ οι επενδύσεις δεκαπλασιάστηκαν στα 426 δισ. δολάρια, σύμφωνα με έκθεση της εταιρείας venture capital Atomico.

Ενας από τους βασικούς στόχους της Ε.Ε. ήταν να δημιουργήσει μια ενιαία αγορά, αλλά τα μέτρα που καλύπτουν από άδειες μέχρι εργασιακούς νόμους διαφέρουν κατά μήκος του μπλοκ. Ετσι, παρά τις προσπά-

Η υπερβολική γραφειοκρατία ίσως εμποδίσει την Ευρώπη να ανταγωνιστεί σε διεθνές επίπεδο, σύμφωνα με την έκθεση του Μάριο Ντράγκι που δημοσιεύθηκε πέρσι.

θειες δεκαετιών για ενοποίηση των κανόνων, οι startups καλούνται να ανταποκριθούν σε ένα συνονθύλευμα κανονισμών.

Η Gravity Wave, ισπανική εταιρεία καθαρής τεχνολογίας, η οποία απομακρύνει πλαστικά από τους ωκεανούς και τα ανακυκλώνει σε έπιπλα ή πέλλετ, κατέβασε ταχύτητα λόγω των

σύνθετων ρυθμιστικών διαδικασιών για μεταφορά αποβλήτων μεταξύ των συνόρων της Ε.Ε.

Η Αμάια Ροντρίγκεζ Σολά και ο αδελφός της Τζούλεν Ροντρίγκεζ, οι οποίοι διοικούν την Gravity Wave, επισκέφθηκαν δεκάδες εργοστάσια, ώστε να βρουν τις ντόπιες μονάδες ανακύκλωσης σε Ιταλία και Ελλάδα

βαίο πως θα ακολουθήσει νέα μείωση επιτοκίων του δολαρίου στη συνεδρίαση του Δεκεμβρίου, η αγορά εξακολουθεί να στοιχειματίζει στη νέα μείωση θεωρώντας πως είναι το πιθανότερο σενάριο. Και στο μεταξύ η διάθεση των επενδυτών για ανάληψη ρίσκου έχει επεκταθεί και στα εταιρικά ομόλογα. Την περασμένη εβδομάδα, πολλές εταιρείες της Αργεντινής παρουσίασαν τα σχέδιά τους για έκδοση ομολόγων. Παράλληλα, διακριστές επενδύσεων χαρτοφυλακίου, συμπεριλαμβανομένων των Gramercy Funds Management, Neuberger Berman και Vontobel Asset Management, εκτιμούν πως η Αργεντινή βρίσκεται αυτή τη στιγμή σε πολύ καλύτερη κατάσταση και μπορεί να επιστρέψει στην πρωτογενή αγορά ομολόγων.

Εχει, άλλωστε, προηγηθεί και η παρότρυνση του Αμερικανού υπουργού Οικονομικών Σκοτ Μπίσεντ προς την αγορά πως πρέπει να «ανταποκριθεί εύκολα» στις χρηματοδοτικές ανάγκες της χώρας.

Όπως επισημαίνει ο Γκόρκι Ουρκιέτα, αναλυτής χρέους αναδυόμενων στη Neuberger Berman, το Μπουένος Άιρες πρέπει πρωτίστως να διευθετήσει τη συναλλαγματική ισοτιμία του πέσο, να αναπληρώσει τα συναλλαγματικά διαθέσιμα της χώρας και να εφαρμόσει σειρά μεταρρυθμίσεων. Ωστόσο, η επιστροφή της χώρας στις αγορές με την πώληση ομολόγων της θα αποτελέσει μήνυμα ότι η κατάσταση στην Αργεντινή εξομαλύνεται και δημιουργούνται νέες ευκαιρίες. Ο ίδιος προσθέτει πως «ίσως η χώρα αναγκαστεί να καταβάλει επιτόκιο 10%, αλλά από τη στιγμή που αντιλαμβάνεται την αξία της επιστροφής της στις αγορές, το ρίσκο μειώνεται γιατί θα μπορεί να το επαναλάβει όταν το θελήσει».

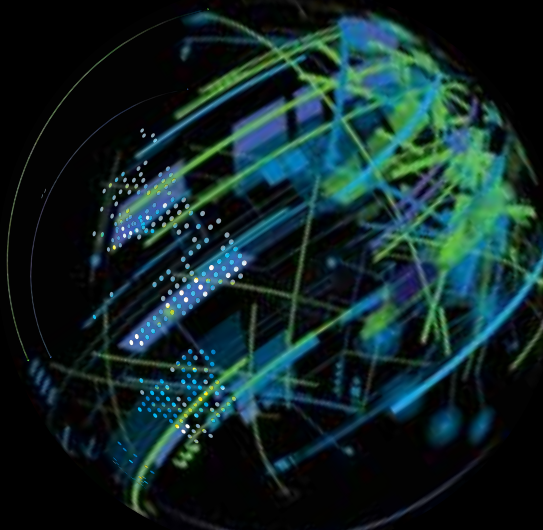
Οριακή πτώση την Τρίτη στο Χρηματιστήριο

Με οριακή πτώση ολοκληρώθηκε την Τρίτη η διαπραγμάτευση στο Χρηματιστήριο Αξιών Κύπρου, με τον Γενικό Δείκτη να κλείνει στις 280,68 μονάδες, καταγράφοντας ζημιές της τάξης του 0,17%. Ο Δείκτης FTSE/CySE 20 έκλεισε στις 170,230 μονάδες, καταγράφοντας επίσης πτώση 0,17%. Η αξία των συναλλαγών ανήλθε στις €215.034,05. Από τους επιμέρους χρηματιστηριακούς δείκτες, ανοδικά κινήθηκε μόνο ο δείκτης της Εναλλακτικής Αγοράς, κλείνοντας στις 1.856,480 μονάδες με κέρδη 0,14%. Αντιθέτως, πτώση κατέγραψαν οι δείκτες της Κύριας Αγοράς κατά 0,18% και των Επενδυτικών Εταιρειών κατά 0,9%, κλείνοντας στις 229,670 και τις 3.173,750 μονάδες αντίστοιχα, ενώ αμετά-

βλητος στις 1.866,670 μονάδες παρέμεινε ο δείκτης των Ξενοδοχείων. Το μεγαλύτερο επενδυτικό ενδιαφέρον προσέλκυσαν οι τίτλοι της Τράπεζας Κύπρου με €114.944,98 (πτώση 0,50% - τιμή κλεισίματος €7,96), της Cyprus Cement Public Company με €39.596,5 (πτώση 1,52% - τιμή κλεισίματος €1,3), της Logicom και της Atlantic Insurance με €9.910 (άνοδος 1,83% - κλεισίματος €2,22). Από τις μετοχές που τύγχαναν διαπραγματεύσεις, 7 κινήθηκαν ανοδικά, 5 πτωτικά και 2 παρέμειναν αμετάβλητες. Ο αριθμός των συναλλαγών ανήλθε σε 82.

Deloitte.
PrivateTechnology Fast 50 | 5th Edition
Your difference can be the difference

© 2025 Deloitte Limited

50

Technology Fast 50
CME

Scan to apply now!

